Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 468 Wydanie P Poznań, piątek dnia 9 października 1936 Rok 31

Poznań, 8 października.

Polska — kolonje — Żydzi

Zagadnienie kolonjalne, popularyzowane w kraju od dłuższego czasu przez organizacje społeczne, ostatnio zostało poruszone z punktu widzenia potrzeb Polski na terenie Ligi Narodów.

Zainteresowań potrzeb Polski nie postawiono w Genewie w ten sposób, że Polska natychmiast żąda przyznania obszarów kolonjalnych dla siebie. Sprawy poruszono raczej dla zapoznania zagranicy z polskiemi bolączkami ludnościowemi i społeczno-gospodarczemi, spotęgowanemi m. in. przez utrudnienia immigracyjne, stosowane przez państwa, posiadające rzadko zaludnione kolonje.

Opinja światowa wie dużo o przyroście naturalnym Japonji, o potrzebach ludnościowych Włoch i Niemiec, zapomina natomiast albo nawet nie wie, że Polska jest szóstym narodem pod względem zaludnienia i obszaru w Europie, że jej przyrost ludności ustępuje wśród państw większych jedynie Japonji. W Polsce wynosi bowiem 12,3, gdy we Włoszech 10, a w Niemczech 3,5 na 1000 mieszkańców. Za 14 lat, w r. 1950 Polska liczyć będzie około 40 miljonów mieszkańców przy obecnem tempie przyrostu naturalnego, czyli tyle, co Francja europejska. Wówczas też gęstość zaludnienia przekroczy u nas 100 mieszkańców na km kwadr., gdy nie zmieniająca się gęstość zaludnienia Francji wynosi 76 mieszkańców.

Nie dziw więc, że problem populacyjny staje się jedną z naczelnych spraw polityki polskiej, wobec wielkiej rozbieżności, jaka istnieje między obszarem Polski a żywotnością jej ludności.

Rozwiązanie tego zagadnienia może nastąpić stopniowo w trzech zasadniczych płaszczyznach: na drodze racjonalnej przebudowy ustroju rolnego, uprzemysłowienia kraju, oraz emigracji.

Przeludnienie Polski to przedewszystkiem przeludnienie wsi, gdzie już obecnie mieszka o blisko 9 miljonów ludzi za wiele. Ludność ta straciła możność odpływu poza granice, wobec utrudnień immigracyjnych w całej Ameryce i Afryce, a dopływowi jej do miast i miasteczek staje dotąd na przeszkodzie zagarnięcie w wielkiej części Polski drobnego przemysłu, rzemiosła i handlu przez Żydów. Ponieważ zaś najsprawniej nawet przeprowadzona przebudowa ustroju rolnego nie doprowadzi do wchłonięcia całego nadmiaru ludności wiejskiej, więc pozostaje przedewszystkiem skierowanie nadmiaru ludności wiejskiej do miasteczek i miast. Tu jednak przeszło 3 i pół miljona Żydów tamuje przystęp ludności polskiej.

W bliskim więc już planie staje jako nieodparta konieczność sprawa emigracji ludności żydowskiej z Polski. Ludność żydowska będzie skazana na emigrację wobec niepodlegającego wątpliwości faktu i powszechnego przekonania, że przedewszystkiem dla Polaków musi być chleb w Polsce. Żaden naród nie zechce dobrowolnie tracić swoich najlepszych soków życiowych, na które składają się zazwyczaj przedsiębiorcze jednostki, udające się na emigrację wtedy, gdy przeszło 3 i pół miljona obcoplemieńców pasorzytuje na organiźmie gospodarczym narodu, gospodarza i jego państwa.

Sądzimy, że od tej strony powinien i musi być postawiony problem emigracji z Polski jako wynikający z polskich zagadnień populacyjnych. Z dużym sceptyzmem natomiast można się zapatrywać na kolonje jako na rezerwoar surowców, potrzebnych dla rozbudowy przemysłu krajowego. Współczesna struktura handlu międzynarodowego jest tego rodzaju, że zmusza każde państwo do szeroko rozbudowanej polityki kompensacji w handlu i stąd w wielu wypadkach trzeba nawet rezygnować z korzystniejszych źródeł nabycia i dostawy poszczególnych surowców poto tylko, aby móc utrzymać wymianę z pewnemi państwami.

Nie należy oddawać się złudzeniu, że postawienie sprawy potrzeb kolonjalnych Polski w Genewie jest krokiem, po którym nastąpi zaraz realizacja. W polityce od pragnień do rzeczywistości odległość jest ogromna. Osiągnięcie czegokolwiek za pośrednictwem Ligi Narodów wymaga wytrwałej akcji dyplomatycznej. Gdyby było inaczej, Włochy, potrzebując kolonji dla swego przyrostu naturalnego, nie podejmowałyby kosztownej wojny, która prawie uwikła je w konflikcie z Anglją.

Trafnie więc stwierdza „Warszawski Dziennik Narodowy", zajmując się polskiemi żądaniami kolonjalnemi:

...„i Polska, pragnąc osiągnąć swoje cele kolonjalne, musi zmierzać do nich systematycznie i wytrwale przez uporządkowanie swoich stosunków wewnętrznych, wzmocnienie swego stanowiska w świecie, powiększenie potęgi militarnej i poprawienie stanu gospodarki narodowej.

„Nie potrzeba dodawać, że w szczególności wiąże się z tym kwestja naszej polityki morskiej oraz budowa floty, bez której ekspansja zamorska oraz posiadłości kolonjalne są nie do pomyślenia.

„Widzimy przeto, że sprawa realizacji naszych dążeń kolonjalnych jest bardzo złożona. Wymaga ona ze strony narodu i państwa wielkiego wysiłku, dużej systematycznej pracy i umiejętnego uczynienia z tych dążeń trwałego faktu w polityce międzynarodowej."

Pogląd ten podzielamy w całości.

Nota sowiecka w sprawie Hiszpanji

Ostre żądania pod adresem komitetu nadzoru nad nieinterwencją w Hiszpanji — Moskwa zmierza do udzielania jawnej pomocy rządowi madryckiemu

Londyn. (PAT) Charge d'affaires sowiecki w Londynie Kagan wystosował do przewodniczącego komitetu nadzoru nad nieinterwencją w Hiszpanji bardzo ostrą notę, w której rząd moskiewski zwraca uwagę na akty naruszenia zasady nieinterwencji, jakich dopuścić się miała przedewszystkiem Portugalja, a również Niemcy i Włochy.

Nota domaga się, aby komitet natychmiast przystąpił do rozpatrzenia przytoczonych faktów naruszenia zasady nieinterwencji, oraz aby wysłano do Hiszpanji komisję śledczą. Dalej żąda, aby komisja pozostawiła na miejscu obserwatorów, którzyby pilnowali stosowania zasady nieinterwencji.

Doręczając tę notę przewodniczącemu komitetu, sowiecki charge d'affaires oświadczyć miał, że o ile fakty naruszenia zasady nieinterwencji nie zostaną przez komitet natychmiast rozpatrzone, a wymienione rządy nie zaprzestaną bezzwłocznie udzielania powstańcom czynnej pomocy, to rząd sowiecki będzie się uważał za całkowicie zwolnionego z wszelkich zobowiązań nieinterwencji.

Genewa. (Tel. wł.) Groźba Sowietów traktowana jest w Genewie bardzo poważnie, jak donosi o tem Agencja Reutera. Panuje nad Lemanem obawa, że Sowiety mogą przystąpić do jawnego poparcia rządu w Madrycie.

Londyn. (PAT.) — Wiadomość o nocie, grożącej wycofaniem się Sowietów z układu o nieinterwencji, nadeszła zbyt późno, by mogła być obszernie komentowana przez dzienniki.

Liberalny „News Chronicle" pisze, że położenie, jakie się wytworzyło, jest poważne. Włochy i Niemcy mogą jednak jeszcze przerwać udzielanie pomocy powstańcom.

Socjalistyczny „Daily Herald" uważa, iż obowiązkiem rządu brytyjskiego jest poparcie wystąpienia sowieckiego.

Prawicowy „Daily Mail" zamieszcza wiadomość o nocie p. t.: „Bezwstydna groźba Moskwy".

Londyn (Tel. wł.) Wszystkie dzisiejsze dzienniki poranne za wyjątkiem „Timesa" podają na naczelnych miejscach i pod dużemi tytułami groźbę sowiecką w sprawie Hiszpanji.

„Daily Mail" wypowiada się za Hiszpanją gen. Franco. Przeciw niemu walczą uzbrojeni złoczyńcy, których wypuścił z więzień „hiszpański Lenin", Caballero, aby rabowali, mordowali i palili.

Vernon Bartlett stwierdza w „News Chronicle", że krok sowiecki działać będzie zachęcająco na Madryt. Autor dopatruje się niebezpieczeństwa międzynarodowego w fakcie możliwej interwencji floty gen. Franco przy próbach lądowania statków sowieckich. W chwili obecnej czerwony rząd najbardziej potrzebuje samolotów.

W innym artykule w tym samym dzienniku stwierdza się, że położenie jest poważne. Pismo wyraża przekonanie, że rząd brytyjski nie będzie mógł teraz zachować się biernie

Korespondent genewski „Daily Telegraph donosi, że obecnie niema prawie żadnej wątpliwości, iż sprawę hiszpańską Litwinow przedłoży Lidze Narodów. Niewątpliwie kilka delegacyj poprze krok Litwinowa. Z drugiej strony większość czyni wysiłki, aby nie zaostrzać i tak już poważnego położenie Ligi, grozi to bowiem rozbiciem na dwa obozy.

Paryż (Tel.wł.) Wypad Sowietów wywołał tu pewien niepokój. Dotychczas brak oświadczeń ze strony urzędowej, lecz z głosów prasy porannej można wnioskować, że krok londyński Moskwy jest niewygodny dla rządu.

Dewaluacja korony czeskiej

Praga. (PAT). Izba deputowanych wysłuchała ekspose min. finansów Kalfusa w sprawie dewaluacji korony. Odnośny projekt ustawy odesłano do komisji.

Min. Kalfus oświadczył, m. in., że nowa dewaluacja korony w granicach od 10,6 do 19,93 procent, co zostanie ustalone przez rząd, stanowi bezpośredni skutek międzynarodowego wyrównania monetarnego. Mówca wspomniał, że pierwsza dewaluacja w lutym 1934 r. nie spowodowała zwyżki cen wewnętrznych, lecz zahamowała spadek wywozu. Celem nowej dewaluacji jest uzgodnienie gospodarki Czechosłowacji z gospodarką światową. Powodzenie reformy monetarnej uzależnione jest od międzynarodowej stabilizacji walutowej, pociągającej za sobą zniesienie przeszkód w wymianie handlowej.

W zakończeniu mówca zapowiedział ścisłe przestrzeganie równowagi budżetowej.

Wiedeń. (Tel. wł.). Donoszą z Pragi, że późno w nocy komisja finansowa przyjęła projekt o dewaluacji korony czeskiej, przekazując rządowi do rozpatrzenia punkt pierwszy.

Dziś przed południem odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów, które obradować ma nad ustaleniem wysokości dewaluacji.

Skutki groźnej burzy na Bałtyku

Jastarnia (PAT) Burza na morzu polskiem trwa już od paru dni, powodując ostatnio szereg poważnych uszkodzeń brzegu na półwyspie Helskim pomiędzy osadą rybacką Kuźnicą a Chałupami. Woda podmyła wydmy oraz na znacznym odcinku uniosła 3-metrowej szerokości pasma, przyczem potworzyły się wielkie wyrwy. Urząd morski przystąpił natychmiast do umacniania zagrożonego brzegu przy pomocy faszyny i kamieni.

Poza tem wzburzone morze podmyło brzegi między Wielką Wsią a Chłapowem w pobliżu Cetniewa i pomiędzy Wielką Wsią a Chałupami. W porcie rybackim w Wielkiej Wsi nawałnica ponownie zatopiła kafary motorowe i parowe oraz wyrwała pale konstrukcji drewnianej mola zachodniego. Część zabetonowana znajduje się w stanie nienaruszonym.

Nasilenie nawałnicy już nieco osłabło, morze jednak jest jeszcze bardzo wzburzone.

Walka z Kościołem w Niemczech

Nowa fala gwałtownych napaści na religję katolicką — Zorganizowany atak hitlerowskiej prasy

Berlin. (PAT) Zaobserwować się daje w Niemczech nowa fala polemik w sprawach religijnych. Z jednej strony występują pisarze i dziennikarze z dwu głównych wyznań chrześcijańskich — zwłaszcza katolickiego, a z drugiej zwolennicy rodzimych prądów neopogańskich niemieckich. Zabierają również głos czynniki, nie głoszące żadnej doktryny religijnej, lecz zwalczające wpływy kleru wyznań chrześcijańskich, zwłaszcza t. zw. katolicyzm polityczny.

W ostatnim numerze „Katholisches Kirchenblatt" znajdujemy artykuł polemiczny o „walce Deutschglaubens przeciw chrześcijaństwu". Pobudką do polemiki było wystąpienie jednego z działaczy niemieckiego ruchu wyznaniowego, dr. Grabberta, w tygodniku „Durchbruch". Dr. Grabbert wysuwał żądanie, by chrześcijaństwo — wobec jakoby zmniejszonych wpływów w Rzeszy i swojej obcości dla duszy niemieckiej — wyrzekło się wszelkich roszczeń do kształtowania życia narodowego i odsunęło się od wpływów na wychowanie młodzieży.

„Katholisches Kirchenblatt" odpiera te wywody z oburzeniem. Przecząc opinji o wielkim ubytku wpływów, autor stwierdza, że jednak chrześcijaństwo w Niemczech świadome jest grożących mu niebezpieczeństw i ma się na baczności.

„Chrześcijaństwo i niemieckość — oświadcza w końcu tygodnik katolicki — stworzyły wspólnie w ciągu dwóch tysiącleci wykwit historji niemieckiej ,a nawet europejskiej. Chrześcijański naród niemiecki przeszłości tej pozostaje wierny i zabezpieczy również przyszłość."

Organ szturmówek „Der SA-Mann" atakuje gwałtownie broszurę ks. Józefa Teuscha z Kolonji p. t. „Wiara katolicka w godzinie próby. W walce o jedność narodu". Broszura ta, zalecona przez kurję biskupią, żąda szacunku dla religji chrześcijańskiej i zbija zarzuty o działalności politycznej Kościoła oraz demoralizacji wśród duchownych.

„Berliner Boersen Zeitung" w jednym z ostatnich numerów wystąpiła przeciw jednemu z nowszych wydawnictw jezuickich.

Między organem sztafet ochronnych „Das Schwarze Korps" a organem katolickim „Katholisches Kirchenblatt" wywiązała się ostra polemika na tema tajemnicy spowiedzi. „Schwarze Korps" żądał mianowicie zniesienia tego dogmatu w ważniejszych wypadkach kryminalnych lub politycznych, czemu ze względu zasadniczych przeciwstawił się tygodnik katolicki.

Rozwiązanie zebrania Stronnictwa Narodowego

Warszawa. (Tel. wł.). Na wczoraj wieczorem zwołano zebranie Stronnictwa Narodowego do sali Tow. Higjenicznego z referatami adw. Kowalskiego z Łodzi oraz red. Sachy. Zebranie było zamknięte, tj. tylko dla członków.

Kiedy obrady otworzono, zjawili się przedstawiciele policji i oświadczyli, że zebranie rozwiązują dlatego, ponieważ na sali znajdują się osoby, nie posiadające legitymacji Stronnictwa i że istnieją podwójne legitymacje, mianowicie zielone dla członków, oraz żółte dla kandydatów. Opróżniono tedy salę, na którą wpuszczono tylko osoby z zielonemi legitymacjami.

Zabrał głos adw. Kowalski, ale po kwadransie jego przemówienia przybyli znów dwaj funkcjonarjusze policji, którzy oświadczyli, że zebranie rozwiązują i w ciągu 15 minut sala ma być opróżniona. Przewodniczący zarządził dwuminutową ciszę, poczem odśpiewano hymn narodowy i hymn Młodych. Wreszcie przewodniczący zapowiedział trzecie zebranie w lokalu Stronnictwa przy ul. Złotej 30, gdzie istotnie się odbyło z przemówieniami obu referatów.

W międzyczasie doszło do demonstracyj na Krakowskiem Przedmieściu i na Nowym świecie, podczas których kilkanaście osób zostało zatrzymanych. (w)

Tarcia wewnętrzne w Austrji

Paryż. (PAT) Ag. Havasa donosi z Wiednia, że kanclerz Schuschnigg zebrał swych najbliższych współpracowników, aby z nimi omówić sposób polubownego załatwienia zatargu w łonie Heimatschutzu. Zebranie to, przerwane najprawdopodobniej celem ułatwienia nawiązania kontaktu między ministrami, przywódcami Heimwehry i ks. Starhembergiem, podjęto wieczorem.

Koła dobrze poinformowane stwierdzają, że kanclerz Schuschnigg jest panem położenia i że żadna forma załatwienia zatargu nie może w niczem zachwiać stanowiska jego oraz gabinetu.

Sfery zbliżone do Heimatschutzu potwierdzają wiadomość o wszczęciu z rządem rozmów na temat zażegnania zatargów w łonie organizacji. Rozmowy, rozpoczęte wczoraj wieczorem, zakończą się prawdopodobnie dziś.

Promieniotwórcze własności materji

Warszawa. (PAT) Uniwersytet warszawski gościł znakomitych uczonych pp. Irenę Curie i prof. Fryderyka małżonków Jolliot, którzy w ub. roku otrzymali nagrodę Nobla w dziale fizyki za prace badawcze nad promieniotwórczością.

Wielka sala głównego audytorjum na długo przed rozpoczęciem odczytu zapełniła się szczelnie. Przybyli członkowie korpusu dyplomatycznego z amb. Noelem na czele, rodzina pp. Jolliot Curie, liczni przedstawiciele nauki i rzesze młodzieży uniwersyteckiej.

Pp. Jolliot-Curie wprowadził do sali p. min. Świętosławski w towarzystwie rektora i członków senatu uniwersyteckiego. Znakomitych uczonych powitał prorektor prof. Pieńkowski.

Następnie goście wygłosili prelekcje o swych pracach w zakresie promieniotwórczości.

Po odczycie w salonach ambasady francuskiej odbyło się na cześć uczonych przyjęcie, w którem wzięli udział przedstawiciele rządu i nauki polskiej.

Niezwykła katastrofa w powietrzu

Londyn. (ATE). W pobliżu miasta Lincoln wydarzyła się niezwykła katastrofa samolotowa.

Dwa aparaty wojskowe zderzyły się w ten sposób, że przez pewien czas leciały zwarte w powietrzu.

Piloci usiłowali ratować się wyskakując przy pomocy spadochronów. Jeden z nich zdołał opuścić się na ziemię, odnosząc lekkie obrażenia. Spadochron drugiego zaplątał się w ogon samolotu, który oddzielił się od drugiego aparatu i runął wraz z opuszczającym się pilotem na ziemię. Lotnik poniósł śmierć na miejscu.

Ocalony lotnik

Sztokholm. (PAT). Z Londynu donoszą, że lotnik szwedzki Bjorkvall, który usiłował samotnie dokonać transatlantyckiego przelotu, został przez załogę barki francuskiej wydobyty z morza w okolicach wybrzeża irlandzkiego.

Lotnika uratowano pod 53 st. szerokości północnej i 11 st. długości zachodniej.

Londyn (PAT) Wyratowany z morza przez francuską barkę „Imbrin" szwedzki lotnik Bjorkvall został wraz z samolotem odstawiony do portu Valentia, na zachodniem wybrzeżu Irlandji.

Proces w Mor. Ostrawie

Mor. Ostrawa (PAT) Dalszy ciąg procesu w głośnej sprawie Jana Bocka i towarzyszy, oskarżonych przez władze czeskie o wybijanie szyb w szkołach na Śląsku cieszyńskim, wyznaczony został przez sąd okręgowy na piątek. Wyrok spodziewany jest w późnych godzinach wieczornych tego samego dnia.

Wiadomości

— Według statystyki oficjalnej, obejmującej okres od 1 stycznia do 1 października b. r., ilość samobójstw w Berlinie, która w pierwszym kwartale 1936 r. wynosiła 320 — spadła w II kwartale na 189.

*

— W Berlinie otwarto międzynarodową wystawę gastronomiczną p. t. „kuchnia świata".

*

— Z Monachjum donoszą o opadach śnieżnych w całej południowej Bawarji. Śnieg spadł również w Monachjum. Warstwa jego dochodzi miejscami do 10 cm.

*

— Włoski centralny komitet korporacyjny został zwołany na 19 października r. b. do pałacu weneckiego, gdzie będzie obradował pod przewodnictwem Mussolniego.

*

— Król Edward VIII udaje się w końcu przyszłego roku na uroczystości koronacyjne do Indyj Odbędą się one w Delhi, jak w roku 1911 podczas koronacji Jerzego V.

Zawieszeni urzędnicy

Warszawa (PAT) W związku z ujawnionym na toczącej się przed sądem okręgowym w Radomiu rozprawie karnej przeciwko b. naczelnikowi urzędu skarbowego Stanisławowi Krzysztoforskiemu. brakiem nadzoru ze strony niektórych urzędników izby skarbowej w Kielcach, zostali zawieszeni w pełnieniu służby: naczelnik wydziału trzeciego w izbie skarbowej w Białymstoku Franciszek Dębowski, poprzedni naczelnik wydziału trzeciego w Kielcach i naczelnik wydziału drugiego w Lublinie Aleksander Jasienicki, poprzednio naczelnik wydziału drugiego w Kielcach.

Raczyński ustępuje?

Warszawa. (Tel. wł.). Na tle nieporozumień w sprawie reformy rolnej obiegają pogłoski o rezygnacji ze stanowiska podsekretarza stanu w min. rolnictwa i reform rolnych p. Raczyńskiego, którego miejsce miałby zająć sen. Felicjan Lechnicki.

P. Raczyński miałby przejść do służby dyplomatycznej. (w)

Bezpodstawna pogłoska

Warszawa. (Tel. wł.). W prasie zagranicznej pojawiła się pogłoska o przyjeździe do Polski Goeringa rzekomo w celu porozumienia się w sprawach gdańskich. Pogłoska ta jest pozbawiona podstaw. (w)

Pod kołami samochodu

Katowice. (AJS) Na ul. Siemianowickiej w Bytomiu nieznany rowerzysta dostał się w pewnej chwili między tramwaj i samochód ciężarowy. Nieszczęśliwego pochwyciły tylne koła samochodu i ściągnęły go pod wóz, tak, że poniósł on śmierć na miejscu.

Tożsamości zabitego nie zdołano narazie ustalić. Z wyglądu sądząc, był to robotnik powracający z pracy.

Przeciw komunistom

Londyn (PAT) Na porządku obrad zjazdu delegatów Labour Party w Edynburgu znajdowała się sprawa utworzenia wspólnego frontu labourzystów z komunistami.

Za utworzeniem wspólnego frontu z komunistami wypowiedzieli się delegaci reprezentujący 592 tys. głosów przeciw — przygniatająca większość reprezentujących 1.728.000 głosów.

Zderzenie pociągów

Amsterdam (PAT) W pobliżu Woerden nastąpiło zderzenie dwóch pociągów. Z pod rozbitych wagonów dotychczas wydobyto zwłoki jednej z ofiar katastrofy.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 10. 193^ r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 51,— oraz za 4% premj. dol. 47,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 4½% listy zast. złote w złocie po 43,50 — bez oddawców, natomiast obracano 4½% złotowe listy zast. po 42,—. W końcu płacono za 4% listy zast. konwert. 39,—38,75.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 108,— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 51,— P.
4% poż. premj. dol., serja III 47,50 P.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 42,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,—38,75 P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 8. 10. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposobienie spokojne)	17,50— 17,75
Pszenica (Usposob. spokojne)	24,75— 25,00
Jęczmień browarowy	22,50— 23,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	19,50— 19,75
Jęczmień 667—676 g/l.	20,00— 20,25
Jęczmień 700—715 g/l.	21,00— 21,75
Usposobienie spokojne.	
Owies	15,50— 16,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	27,00— 27,25
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	26,50— 26,75
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	25,50— 26,00
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	20,25— 21,25
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	18,75— 19,75
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	40,50— 42,25
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	39,75— 40,25
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	38,75— 39,25
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	38,25— 38,75
pszenna gat IIA 20-55% wł. w.	37,25— 37,75
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	36,50— 37,00
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	36,00— 36,50
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	33,50— 34,00
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	29,25— 29,75
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	27,75— 28,25
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	25,75— 26,25
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	23,75— 24,25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	23,75— 24,25
Otręby pszenne grube stand.	12,00— 12,50
Otręby pszenne średnie stand.	11,75— 12,50
Otręby jęczmienne	12,75— 14,00
Rzepak zimowy	39,00— 40,00
Siemię lniane	38,00— 41,00
Gorczyca	31,00— 34,00
Groch Wiktoria	20,00— 23,00
Groch Folgera	23,00— 25,00
Mak niebieski	59,00— 65,00
Ziemniaki jadalne	2,40— 2,80
Ziemniaki fabryczne za kilo	15
Makuch lniany w taflach	19,75— 20,00
Makuch rzepak. w taflach	16,25— 16,50
Słoma pszenna luzem	1,55— 1,80
„ pszenna prasowana	2,05— 2,30
„ żytnia luzem	1,65— 1,90
„ żytnia prasowana	2,40— 2,65
„ owsiana luzem	1,90— 2,15
„ owsiana prasowana	2,40— 2,65
„ jęczmienna luzem	1,55— 1,80
„ jęczmienna prasowana	2,05— 2,30
Siano zwykłe luzem	4,00— 4,50
„ zwykłe prasowane	4,65— 5,15
„ nadnoteckie luzem	4,90— 5,40
„ nadnoteckie prasowane	5,90— 6,40

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3687,6 tonn, w tem żyta 505 tonn, pszenicy 290 tonn, jęczmienia 290 tonn, owsa 55 tonn

Uwaga! Ziemniaki żółtomięsne ponad notowanie

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską"

Sprawiedliwość i miłosierdzie

Ulegając pewnego rodzaju modzie współczesnej organizuje się po tygodniu morza, lasu albo obrony powietrznej także „tydzień miłosierdzia". Ściśle biorąc nie odpowiada to właściwemu stanowi rzeczy. Wielka rodzina chrześcijańska nie zna tygodni poświęconych miłosierdziu, należy ono bowiem do stałych, istotnych, powszednich składników życia religijnego.

Niełatwo jest więc mówić o tem zagadnieniu w środowisku chrześcijańskiem, a tem trudniej katolickiem.

Starczy bowiem sięgnąć po katechizm z lat szkolnych i otworzyć rozdział o miłości Boga i bliźniego, a przypomni się natychmiast w systematycznem ujęciu cała wielka prawda, że duch religji katolickiej wyklucza z życia człowieka samolubstwo i zwalcza je w nim od zarania.

Katechizm jest tylko skrótem, przystosowanym do życia codziennego ewangelji i tradycji Kościoła, słowem nauki Chrystusa Pana.

Jej rozszerzonym wykładem są orzeczenia Papieży, właśnie w czasach obecnych tak często przypominane i przytaczane. Niewątpliwie są one dokumenty, zawarte w aktach i księgach bardzo ważne. Nie są jednak jedyne.

Każda niemal parafja, każdy zakon świadczą o tem przez wszystkie czasy w niezliczonych instytucjach miłosierdzia, które w średnich wiekach sięgały, — w niebosiężnej świadomości swego znaczenia — po patronat samego Ducha św., wznosząc pod wezwaniem tego dawcy prawdy, sprawiedliwości, miłości, pokoju szpitale, przytułki, ochronki.

Jest to pewnego rodzaju nieuczciwością stosować jako miernik w ocenie ówczesnych zakładów dzisiejszy postęp techniczny, higjeniczny, oraz obecną stopę życia i mówić zgryźliwie i z przekąsem o zacofanem średniowieczu. Faktem niewzruszonym jest i pozostanie, że Kościół opiekował się zawsze, nie dla demagogji i uznania, ale z pobudek bezinteresownej miłości największą nędzą. Między wykonawcami przykazania miłości nie brakowało nigdy i — śmiało wolno tak twierdzić — nie zabraknie świętych entuzjastów z wszystkich warstw społecznych.

Legjon, rozpalonych przez miłość Boga miłością bliźniego Wawrzyńców, Franciszków, Elżbiet, Jadwig, Zyt, Wincentych, Skargów, Beyzymów jest nieśmiertelny. Wolno Polsce być dumną z tego, że nie brak w nim także jej synów i córek. Może przyjdzie w dziejach ludzkości okres, w którym mniej się będzie poświęcało czasu, miejsca, pieniędzy, energji manjaczym nieraz wyczynom i rekordom fizycznym i sportowym, a rozpocznie się karmić dusze i wyobraźnię pokoleń — zwłaszcza młodych — wspaniałemi, bohaterskiemi, a tak częstemi, niemal powszedniemi czynami miłości i poświęcenia. Jedno jest pewne, że po tamtej stronie życia narastają wspaniałe księgi żywota i kartoteki Boże, w których skrzętnie zapisuje się — dla człowieka niezliczone — przez Boga dokładnie policzone uczynki miłosierdzia, poświęcone duszy i ciału bliźniego.

Zajaśnieją kiedyś w blasku chwały te drogi po zaułkach i piętrach, jałmużny dobrego słowa, modlitwy, chleba, owe ewangeliczne kubki wody, wszystkie święte zabiegi i upokorzenia, traktowane nieraz przez ludzi, pogrążonych po uszy w świecie i własnem ja z ironją albo niechęcią. Z powagą i świadomością swego Boskiego posłannictwa położył Kościół rękę swoją od pierwszego dnia na nędzarzy i potrzebujących opieki, uważając ich za skarb swój największy.

Niechże się nie lękają przedstawiciele świeckiej opieki społecznej, że zabraknie im pola pracy! Niechże raczej dziękują Kościołowi, że w imię miłości Boga i bliźniego bierze na siebie brzemię, którego nie udźwignie nikt w imię wyłącznie ustawy państwowej i samorządowej.

Pozostanie jeszcze w tej dziedzinie państwu i gminie, wynikający z sprawiedliwości i ustawy nadludzki dzisiaj, ciężar opieki nad bezrobotnymi, inwalidami i weteranami pracy, którzy, płacąc podatek krwi, grosza i świadczeń społecznych zyskali prawo do zaspokojenia potrzeb życia.

Zadanie katolika polega także na tem, aby nie dopuścić do zmechanizowania, zupełnego zlaicyzowania i zmrożenia tej dziedziny.

Piękne, wykwitające z mądrości i dobroci Bożej znajdzie katolik, mąż stanu, samorządowiec, społecznik wskazania w encyklikach papieskich o ustroju chrześcijańskim państw i narodów, oraz życia gospodarczego. Jeżeli gdzie, to tutaj potrzebne jest zobopólne zaufanie i współpraca przy ścisłem i wyraźnem zresztą rozgraniczeniu terenów działania i kompetencyj czynników kościelnych i świeckich, religijnych i światowych.

Psalm 84 maluje romantyczny niemal obraz pięknej harmonji, będący jednak niestety niezawsze doścignionym ideałem ułomności ludzkiej:

„Miłosierdzie i prawda spotkały się z sobą —
sprawiedliwość i pokój pocałowały się —
prawda wyrosła z ziemi,
a sprawiedliwość z nieba spojrzała".

Święty autor tej wieszczej wizji mesjanicznej daruje pewne skromne uzupełnienie i dodatek:

„a cudna wdzięczność niechaj w sercach kwitnie".

Wdzięczność za doznane dobro jest czemś niesłychanie pięknem!

Brutalność doby obecnej tłumi ją i przygniata, odbierając tem samem miłosierdziu niebiański aromat.

Nikt, chociażby dzisiaj chadzał w bisiorze i złotogłowiu, jedwabiu i futrze kosztownem, nie wie, czy nie stanie jutro między głodnymi łazarzami. Chrześcijańska jałmużna nie hańbi nikogo, ale źle, dopiero naprawdę bardzo źle będzie na świecie, jeżeli dobro będzie się odpłacało złym nienawistnym błyskiem oka, mogąc odpłacić je i wyrównać zaciągnięty dług wdzięcznym uśmiechem i modlitwą serdeczną za dobroczyńcę.

Na zakończenie jest piszący i czytający niniejsze rozważania winien małe wyjaśnienie.

Powiedziało się na wstępie słowo, mogące wyglądać na ujemny sąd o „tygodniu miłosierdzia". Otóż nie tak należy je rozumieć, raczej przeciwnie: Niniejszy „tydzień miłosierdzia" powinien być zewnętrznym, bardzo hojnym, objawem i zadatkiem stałych tygodni, miesięcy i lat miłosierdzia każdego katolika.

Anod Deus bene vertat!

Co niechaj Opatrzność ziści łaskawie!

KS. JÓZEF PRĄDZYŃSKI.

Rękawiczki
nieomal wszyscy kupują
u Kałamajskiego
a Pani?
Pg 7479-41,115

Kompromis, który niczego nie rozwiązuje

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w październiku.

Na to, żeby zrozumieć przebieg ostatnich wypadków politycznych we Francji, trzeba sobie przedewszystkiem uświadomić, że w czasie ostatnich czterech dni posiedzeń parlamentu nie ważyły się losy franka, bo były już przesądzone, ale losy rządu „frontu ludowego". Izba i senat mogły jedynie obalić rząd p. Bluma, ale nie mogły już uniknąć dewaluacji, gdyż była ona już faktem dokonanym. Parlamentowi przypadła jedynie rola ograniczenia dokonanego zła.

W Paryżu odbywały się wielkie demonstracje członków t. zw. francuskiej partji socjalnej (dawn. „Ognistego krzyża"), które komuniści usiłowali zakłócić. Interwenjowała przytem policja, aresztując przeważnie zwolenników płk. de la Rocque.

Najniebezpieczniejszą pozycją w projekcie dewaluacyjnym rządu była „ruchoma skala płac". Została też ona potępiona nietylko w senacie, ale nawet i w izbie, i to przez b. ministra Bonneta, czystej wody radykała.

Na skutek tej silnej opozycji, rząd p. Bluma zdecydował się zażądać wyjątkowych pełnomocnictw do końca roku. Ale i tych mu odmówiono. Wówczas, pragnąc za wszelką cenę utrzymać się przy władzy, zgodził się na przyznanie mu prawa „arbitrażu obowiązkowego" we wszystkich konfliktach, mogących powstać pomiędzy warstwą pracujących a ich chlebodawcami w razie poważnego podrożenia życia. W tych warunkach łatwo zrozumieć, jak stronniczemi mogą stać się ewentualne decyzje arbitrażowe rządu.

Jak jednak się stało, że premjerostwo p. Bluma wyszło zwycięsko z tych wszystkich opałów? Najpierw dlatego, że w obecnych konjunkturach ewentualni następcy nie pragnęli bynajmniej dziedziczyć takiego spadku.

Podobno jeden z radykalnych ministrów, a którego uważa się za następcę p. Bluma, najbardziej właśnie manewrował w senacie, ażeby ocalić obecny gabinet. Z drugiej zaś strony, specjalni emisarjusze, rzekomo dobrze poinformowani, mieli ostrzegać wysokie zgromadzenie, że gdyby wzięło na siebie odpowiedzialność obalenia gabinetu „frontu ludowego", to w jego obronie wystąpiłaby... ulica.

Dla tej czy innej przyczyny senat zgodził się na kompromis. Przesilenie jednak zostało nietyle zażegnane, co odroczone i faktem pozostanie, że pozycja rządu została bardzo osłabioną w oczach społeczeństwa francuskiego. Jeżeli też nie zmieni swej polityki finansowej, gospodarczej i społecznej, czego wymaga samo dobro dewaluacji, by dała pomyślne rezultaty, to dewaluacja ta obróci się przeciwko niemu.

Czy jednak rząd zdolny jest do zmiany swej polityki? Pod tym względem panuje tutaj pesymizm. Uzasadniony jest on choćby faktem, że nazajutrz po skończeniu obrad parlamentarnych, wybuchł w Paryżu wielki strajk całej służby hotelarskiej, restauracyjnej, kawiarnianej, paraliżujący życie stolicy. Pesymizm ten uzasadniony jest także faktem, że rząd rozpoczął ponowne dochodzenia w sprawie „Parti social français" płk. de Rocque pod pretekstem, iż zamierza odtworzyć dawną Ligę Krzyża Ognistego i zabronił wielkiego zebrania tejże partji w Paryżu, a dozwolił na kolosalny meeting komunistyczny.

Tego rodzaju poczynania zwiększają tylko panujące fermenty i niezadowolenie.

Należy również brać pod uwagę fakt, że w ostatnich debatach politycznych socjaliści i komuniści musieli ustąpić z wielu swych pozycyj, a to na rzecz radykałów, wśród których podnoszą głowę coraz bardziej żywioły narodowe.

Sytuacja więc pozostaje bardziej niż kiedykolwiek chaotyczna. Z jednej bowiem strony zgodzono się na kompromis partyjny — pomiędzy radykałami, socjalistami i komunistami, a z drugiej na kompromis parlamentarny, pomiędzy senatem a rządem. Ale ani jeden, ani drugi nie zadowalniają społeczeństwa, odnoszącego słusznie wrażenie, że żadne z zasadniczych zagadnień nie zostało definitywnie rozwiązane, ale tylko, podobnie jak przesilenie odroczone. W tych warunkach kraj żyje w oczekiwaniu nowych wypadków.

J. B.

Z genewskiego karuzelu:

MISTER EDEN

The Right Honorable Secretary of State, jak brzmi pełny tytuł, lub — mniej oficjalnie — jak go nosi w sercu oczarowana nim płeć słaba: „młody, dorodny Parys, Adonis, Antoni Eden". Minister spraw zagranicznych jego Królewskiej Brytyjskiej Mości.

Ale ci, co go pamiętają wytwornym, rzeźkim dyplomatą z przed roku, zdziwiliby się jego obecnym wyglądem. Jakgdyby się postarzał, pochylił, sposępniał. W dodatku wyszedł ledwoco z pod pieczy lekarzy i tylko z powodu terminu otwarcia zgromadzenia genewskiego opuścił przedwcześnie łoże.

Czyż tylko sama choroba go powaliła? Ostatnie miesiące wydarzeń europejskich mocno się dały ministrowi we znaki. Wpierw nieudana akcja abisyńska. Choć znająca się na „fair play" opinja angielska nie myśli czynić za to jedynym odpowiedzialnym swego ministra spraw zagranicznych, to jednak p. Edena sprawa ta musi mocno korcić. Niepowodzeń jest zresztą więcej: kłopoty w Palestynie, siejące niepokój na całym Bliskim Wschodzie. Postawił młody minister na kartę radykałów, — a tu niewiadoma z Hiszpanją, która grozi wzmożeniem wpływów włoskich na Morzu Śródziemnem. O konferencji lokarneńskiej ani lepiej nie wspominać. Tyle już dziś z nią wątpliwości, boczenie się Rzymu, obstrukcja Berlina.

A do tych wielkich kłopotów dochodzą drobne szpilki. Negus wciąż nawraca do swego i w Genewie ponownie pokrzyżował szyki. Któż inny, jak nie p. Eden, musi na wszystko znaleźć radę.

A wówczas westchnie sobie biedny minister raz po raz — nomen nie omen: „Być Edenem to wcale nie raj..."

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 9 bm. w lokalu p. Figla, ul. Świerczewska 25. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Pierwsza lekcja kandydatów odbędzie się w piątek, 9 bm. w lokalu p. Zawadki, ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KOŁO ŁAZARZ

Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 12 bm. w sali p. Smoczyka ul. Marsz. Focha 70. Początek o godz. 20.

Listy do wydawnictwa naszego

W udekorowanym kwiatami gabinecie naczelnego redaktora „Kurjera Poznańskiego" dr. Marjana Seydy, który powrócił z urlopu, zgromadzili się przedstawiciele wszystkich działów „Drukarni Polskiej", poczem red. Cz. Kędzierski w imieniu wszystkich powitał dr. Seydę serdecznie w krótkiem przemówieniu i złożył życzenia z okazji 30-letniej pracy jego kierowniczej w „Kurjerze Poznańskim", zapewniając jednocześnie, że w wielkiej swej pracy ideowo-twórczej ma w nich zawsze oddanych sobie i wiernych przyjaciół.

Odpowiedział serdecznie dr. Seyda, podkreślając moralny węzeł, łączący współpracowników „Drukarni Polskiej" jako podstawę i źródło polityczno-narodowych owoców działalności „Kurjera Poznańskiego" i innych pism, wychodzących nakładem wydawnictwa naszego. Do słów tych dorzucił szczere zapewnienia redaktor „Wielkopolanina" p. St. Prószyński.

Od zarządu głównego Stronnictwa Narodowego w Warszawie otrzymaliśmy pismo następujące:

Warszawa, dn. 6 października 1936
Do
Sz. Wydawnictwa „Kurjera Poznańskiego w Poznaniu
na ręce WPana Redaktora Naczelnego
Sen. Dr. Marjana Sejdy

Ponieważ w dniu obchodu 30-lecia powstania „Kurjera Poznańskiego" nie byłem obecny w Warszawie, a Sz. Pana Senatora również nie było wówczas w Poznaniu, przeto pozwalam sobie dziś, wobec Pańskiego powrotu, złożyć w imieniu Zarządu Głównego Stronnictwa na ręce Pańskie serdeczne powinszowania z racji tego obchodu, jako też uczcić zasługi „Kurjera", położone nietylko dla dzielnicy wielkopolskiej, ale dla całej Polski.

Jednocześnie proszę przyjąć szczere życzenia dalszej owocnej działalności, tak niezbędnej w dzisiejszych gorących i ciężkich czasach.

Jesteśmy pewni, że jak dotąd, tak i nadal „Kurjer Poznański" pod wybróbowanem Pańskiem kierownictwem, przy współpracy dobranego zespołu, zapisywać będzie chlubnie dalsze karty w dziejach naszej prasy narodowej.

Proszę przyjąć wyrazy wysokiego szacunku i poważania

Wiceprezes: Prezes Stronnictwa:
(—) K. Wierczak (—) J. Bartoszewicz
Sekretarz:
(—) Niebudek

Podajemy jeszcze następujące listy i depesze:

Z okazji 30-letniego jubileuszu „Kurjera Poznańskiego", w myśl uchwały zarządu z dnia 29 września b. r. przesyłamy Szanownej Redakcji gorące życzenia dalszego i stałego rozwoju Wydawnictwa ku pożytkowi wielkiej sprawy Narodu i Państwa Polskiego.

Zarząd Tow. Właścicieli Domów w Poznaniu
(—) Mikołajewski (—) J. Małkiewicz
Sekretarz Prezes

Zarząd Poznańskiego Okręgowego Związku Kolarskiego pozwala sobie przesłać JWPanom z okazji jubileuszu 30-letniego istnienia Ich poczytnego pisma najserdeczniejsze życzenia dalszego pomyślnego rozwoju dla dobra Państwa i sportu.

Sekretarz Komisarz POZK.
(—) Tad. Wawrzyniak (—) Przysiecki
por. rez.

„Kurjerowi Poznańskiemu" w trzydziestą rocznicę przesyłamy serdeczne życzenia dalszych sukcesów na obranej drodze pracy.

Koło Medyków S. S. S. M. Uniw. Pozn.
Za Zarząd:
(—) A. Wojewski (—) J. Klonowski
sekretarz wiceprezes

Szanowny Panie Dyrektorze! Z okazji trzydziestolecia istnienia „Kurjera Poznańskiego", a zarazem pięknego jubileuszu niestrudzonej i ofiarnej pracy dla dobra Ojczyzny i Narodu, proszę przyjąć dla Siebie i Swych współpracowników serdeczne życzenia doczekania się następnego jubileuszu wydawnictwa w najlepszym zdrowiu i pełni sił oraz w poczuciu dumy i zasłużonej radości ze Swego szczytnego posłannictwa.

Z wyrazami prawdziwego szacunku szczerze oddany

(—) Eugeniusz Sokołowski
dyrektor P. I. M., Poznań

W imieniu redakcji „Medycyny Praktycznej", „Patologji", „Poznańskich Wieczorów Lekarskich" i własnem składam Redakcji „Kurjera Poznańskiego" w trzydziestolecie pracy serdeczne życzenia dalszej owocnej działalności.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku
(—) Dr. Kazimierz Bross, Poznań

Wielce szanownej i pełnej zasługi Redakcji i Dyrekcji Wydawnictwa „Kurjera Poznańskiego" składam z okazji uroczystego obchodu 30-lecia istnienia wyrazy najszczerszych życzeń dalszej pomyślności w ochoczej pracy dla dobra Narodu, Kościoła i ukochanej naszej Ojczyzny!

(—) Telesfor Otmianowski, Poznań

Z okazji 30-lecia Wydawnictwa „Kurjera Poznańskiego" jako wierny abonent bez przerwy, złączony tradycyjnie z jego powstaniem jako ówczesny kierownik drukarni, zasyłam życzenia „Szczęść Boże" w dalszej niezmordowanej pracy nad rozwojem ducha narodowego.

(—) St. Nowicki, Poznań

Jako 30-letni sympatyk „Kurjera Poznańskiego" składam Szanownym Panom Założycielom i Kierownikom tego wielce zasłużonego pisma z okazji jego 30-lecia swoje najszczersze życzenia wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego w dalszej pracy dla dobra Państwa i Kościoła. Serdecznie dziękuję za patrjotyzm, który z czytania „Kurjera" wyniosłem i zachowałem.

Niech żyje obrońca idei narodowej i wiary katolickiej!

Niech żyje szermierz oświaty i kultury chrześcijańskiej!

Niech żyje wychowawca dzielnych dziś Polaków i Polek!

Niech żyje wróg komunizmu i masonerji!

Niech żyje nasz „Kurjer" i jego wyznawcy.

(—) Ks. Kryziński, Poznań

Wróciwszy ze Zjazdu Lekarzy Słowiańskich w Sofji, dowiaduję się, że „Kurjer Poznański" obchodził przed tygodniem 30-lecie swego istnienia.

Jako długoletni, bo nieomal ćwierćwiekowy ,stały czytelnik „Kurjera Poznańskiego", choć nie zwolennik, uważam sobie za miły obowiązek, złożyć redakcji pisma na ręce Wielce Szanownego Pana z tej okazji wyrazy uznania i podziękowania za rzetelną pracę dziennikarską, a przedewszystkiem za odważnie i z charakterem prowadzoną obronę interesów narodowych.

„Kurjerowi Poznańskiemu" życzę dalszego pomyślnego rozwoju.

Proszę przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i głębokiego poważania.

(—) Dr. Tadeusz Alkiewicz, Poznań

Z okazji jubileuszu bardzo szanownego dziennika „Kurjera Poznańskiego", — który codziennie czytam, szczególnie Dział kultury i sztuki (artykuły Chrzanowskiego, mego b. profesora z Krakowa, Tarnawskiego, Wasilewskiego, Grabowskiego i inne) — i z którego się dobrze informuję o kulturze bratniego narodu polskiego, składam serdeczne życzenia. Vivat, cresceat, floreat „Kurjer Poznański"!

Z wyrazami szacunku

(—) Dr. Ivan Esih
dziennikarz, Jugosl. Akademija
Zagrzeb (Jugosławja)

Życzenia nadesłali niemniej pp.: A. Walkiewicz, St. Sauer, J. Lewandowski z Tucholi, A. Bartczak z Kłaja w Krakowskiem i M. Niemir w imieniu płockiego „Głosu Mazowieckiego".

Zjazd Polek ze Śląska Opolskiego

W Raciborzu odbył się I ogólny zjazd kobiet polskich z całego terenu Śląska Opolskiego. W jednej z naczelnych rezolucyj zjazdu uczestniczki uchwaliły co następuje: „W walce ludu polskiego na Śląsku o prawa mu należne i słuszne chcemy brać czynny udział. Wytrwale i nieustępliwie walczyć będziemy przedewszystkiem o to, aby dzieciom naszym zapewnić polską naukę i polskie wychowanie."

„Praca Polska"

ODDZIAŁ PAPIERNICZY

Zebranie plenarne oddziału papierniczego Zw. Zaw. „Praca Polska" odbędzie się w niedzielę, dnia 11 bm. o godz. 3 po poł. w sali dawn. p. Beyerowej, przy pl. Bernardyńskim. Referat wygłosi p. Rotnicki. O liczny udział uprasza. Zarząd.

SPORT

Ciężka atletyka

Skład berlińskich zapaśników na tourné po Polsce. Berliński Zw Zapaśniczy ustalił następujący skład reprezentacji na tournée po Polsce (według kolejności wag):

Schock, Larisch, Bierotz, Hentschel, Schweickert, Göttschau, Maurichat. Drużyna jest osłabiona ze względu na chorobę kilku czołowych zawodników

Niemcy, jak wiadomo, wystąpią w Warszawie, Krakowie, Łodzi, Poznaniu i Katowicach. W drodze powrotnej Niemcy mają rozegrać mecz z Pragą czeską.

Gimnastyka

Tegoroczne mistrzostwa Polski odbędą się dn. 29 listopada w Katowicach.

Lekka atletyka

Zarząd POZLA obradował w środę wieczorem nad sprawą nieuprawnionego startowania dwóch zawodników w barwach AZS na mistrzostwach Polski w Wilnie. POZLA zwrócił się do zarządu PZLA z prośbą o wstrzymanie weryfikacji mistrzostw do zarządu wileńskiego OZLA o podanie nazwisk wszystkich startujących zawodników AZS. Okazuje się bowiem, że Andrzejewski z Warty startował jako Siuda a Gburczyk z Sokoła w Wapnie, jako Grabczyk, zajmując w oszczepie drugie miejsce.

W Atenach odbywają się obecnie igrzyska państw bałtyckich. W zawodach lekkoatletycznych osiągnięto ostatnio następujące wyniki: 200 m — Frangudis (Grecja) 22,9, 5.000 m — Cristea (Rumunja) 15:51,8, 400 m płotki — Mantykas (Gr) 55,4, skok wdal — Janescu (Rum) 6,82, rzut dyskiem — Syllas (Gr) 48,44, rzut oszczepem — Papageorgiu (Gr) 64,69 (rekord grecki), rzut młotem — Dimitropulos (Gr) 50,22 (rekord grecki), sztafeta bałkańska (olimpijska) — Grecja 3:24,7 przed Jugosławją 3:28,4 i Rumunją 31,4.

W punktacji ogólnej prowadzi zdecydowanie Grecja 102 pkt. przed Jugosławją 49 pkt., Rumunją 47 pkt. i Turcją 22 pkt.

Spotkanie Szwecja — Łotwa w chodzie wygrała Szwecja 19:14 pkt. W poszczególnych konkurencjach zwyciężyli: 3.000 m — Borg (Szwecja) 13:19,2, 10.000 m — Mikaelsson (Szw) 45:55,6. Dahlinsch zajął dopiero trzecie miejsce. 30 km. — Bubenko (Łotwa) 2:36:59,2.

W Parma odbyły się mistrzostwa Włoch w sztafetach. Klub medjolański Pro Patria, w którego barwach wystąpili Belline, Santi i Lanzi, zajął pierwsze miejsce w sztafetach 4×1500 m w czasie nowego rekordu włoskiego 16:38, 8 i 4×400 w czasie 3:22,6, na 4×100 m zwyciężyła Italia z Medjolanu 42,2.

W ramach mistrzostw Claudia Testoni ustaliła nowy rekord Włoch na 100 m, osiągając czas 12,3.

Pięściarstwo

Polska — Anglja. Lansowana w pewnych pismach wiadomość o rzekomych pertraktacjach w Londynie Żyda Brańskiego o doprowadzenie do skutku spotkania Polska i Anglja, nie odpowiada prawdzie, jak nas informują z kół P. Z. B.

Różne

Miejski komitet w. f. i p. w. nadsyła poniższy komunikat: Zdobywaj P. O. S. oto hasło dzisiejszych czasów! Sezon sportowy jest już na ukończeniu — lecz nie wszyscy sportowcy i sportmenki pamiętali o obowiązku wobec państwa i społeczeństwa. Dlatego też wszyscy sportowcy winni po ukończonym sezonie przystąpić do zdobywania wzgl. odnowienia P. O. S. — ażeby w dalszym ciągu wykazać swoją przynależność do propagatorów hasła „W zdrowem ciele — zdrowy duch"! Wszyscy sportowcy — na start o P. O. S.!

Tabela punktacyjna wioślarzy za rok 1936

Tabela punktacyjna Polskiego Zw. Towarzystw Wioślarskich za rok 1936 przedstawia się następująco:

1) WTW Warszawa 346 p.
2) Klub Wioślarski Toruń 252½ p.
3) BTW Bydgoszcz 241 p.
4) Kaliskie TW 229 p.
5) AZS Kraków 147 p.
6) Kolej. KW, Bydgoszcz 128 p.
7) Polic. KS. Kalisz 120 p.
8) Ruder Verein, Grudziądz 109 p
9) AZS Poznań 90 p.
10) KW Wisła Warszawa 89 p.
11) WKS Zolibórz, Warsz. 77 p.
12) Klub Wiośl. Gdańsk 67 p.
13) RV Germania, Poznań 60 p.
14) AZS Warszawa 57 p.
15) RC Neptun, Poznań 56 p.

Tabela punktacyjna wioślarstwa kobiecego, za r. 1936 przedstawia się następująco:

1) Klub Wioślarek, Bydgoszcz 72 p.
2) Polic. KS Kalisz 27 p.
3) Klub Wioślarek, Warszawa 25 p.
4) Tow. Wioślarek, Kalisz 16 p.
5) Tow. Wioślarskie Wilno 15 p.
6) Tow. Wioślarskie, Włocławek 13 p.
7) AZS Warszawa 9 p.
8) Klub Wioślarski Gdańsk 4 p.
9) WKS Prosna Kalisz 3 p.
10) Klub Wioślarski Toruń 2 p.
11) WKS Zolibórz Warszawa 2 p.
12) WKS Poznań 1 p.

Tabela punktacyjna kajakowców za rok 1936

Komisja zawodów Polskiego Zw. Kajakowego ustaliła następującą tabelę punktacyjną za r. 1936.

1) Kolejowe PW Kraków 119 p.
2) Klub Kajakowców Toruń 111 p.
3) Polic. KS. Kraków 58 p.
4) Pocztowe PW Bydgoszcz 45½ p.
5) Sokół I Kraków 41½ p.
6) Klub Kajakowy Katowice 35 p.
7) Hufiec Harcerski Oświęc. 33½ p.
8) Lechia Kraków 31½ p.
9) Tow. Urz. Miejsk. Lwów 30½ p.
10) I Pozn. Kl. Kaj. 30 p.
11) Pocztowe PW Katowice 28½ p.
12) AZS Lwów 28 p.
13) Sokół Jarosław 27 p.
14) Kol. PW Lwów 24 p.
15) WKS Wawel Kraków 22½ p.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 79 007,27 ZŁOTYCH

Składki na eskadrę „Chrobry"

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na eskadrę „Chrobry":

Na samolot „Chrobry"

W. W.	2,—
Wlkp. Związek Pszczelarzy w Poznaniu	100,—
Franciszka Kortylewska	2.50
Ludwik Mosanz	2,50
Kazimierz Lubojański 3,—; Marjan Razowski 2,50; Kazimierz Ofierzyński 3—; Kazimierz Wargacki —,50; Janina Wierzcholska 1,—; Zbigniew Borzyński —,50; Hieronim Głaszyński 2,—; Stanisław Tyczyński —,50; Kiełczewski 2,—; Marjan Mohoń 2,50; Danuta Szulcówna 1,—; Antoni Zwiernik —,50; Konstanty Kaczmarek 3,—; Antoni Tyrała 2,—; B. Sobczyński 2,—; N. N. 1,—; Józef Ofierzyński 3,—; Józefa Ofierzyńska 2,—; Elżbieta Filipiak 1,—; Stanisław Dorszewski 2,—; Jan Stępkowski 1,—; W. G. —,50; Irena Szulcowa 2,—; Pantaleon Fiałkowski 2,—; Leon Schroll —,50; G. Brie 3,—; K. Michalak —,50; Wiśniewska 2,—; F. K. 2,50; N. N. 1,—; razem	50,—
Wł. Szymański	5.—
Marja i Helena D.	2,—
Paweł Wein, Poznań	20,—
Tomaszewski, Chorzów, przez agenturę naszych gazet	5,—
Agentura naszych gazet, Wieluń: Adwokat Stanisław Kuzior 5,—; Antoni Nowak —,50; razem	5.50
Ekspozytura „Orędownika" w Łodzi: Czeczotowa 10,—; Głodo 3,—; S. M. 1,—; Ks. Henryk Błaszczyk 5,—; razem	19,—
Członkowie Stronnictwa Narodowego w Więcborku: Jan Affelt 3,—; Jan Szlachetka 2,—; Antoni Brüggeman 2,—; Mieczysław Konieczka 1,—; Józef Korpal 1,—; Łucjan Cichy 1,50; Franciszek Więgierski 1,—; Edmund Konatowski —,50; Piotr Meyer —,50; Konrad Morek 2,—; Konrad Pryła 1,—; Jan Berent 2,—; Franciszek Danielek 1,—; Stefan Szlachetka —,50; Franciszek Radtke 1,—; Stron. Narodowe, koło Więcbork 5,—; razem	25,—
Wanda Noworyta, Warszawa, piąta i ostatnia rata	5,—
Zebrane przez p. Stanisława Wituckiego, Powowo-Kościelne: Stanisław Witucki 3,—; Antoni Skoczyński 1,—; Władysława Lijewska —,50; Helena Bartschowa —,50; Leon Zdanowski 1,—; Stanisław Barełkowski —,50; Jan Koczorowski —,40; Maksymiljan Bilecki —,50; Tomasz Stachowiak —,50; Konstanty Witucki 1,—; Bernard Sobiela 1,—; Kazimierz Lewandowski 1,—; Jakób Lochyński 1—; Józef Panczek —,30; Józef Budnik —,50; Wacław Grajewski —,20; Stefan Napierała —,50; ks. prob. Antoni Fiutak 10,—; Stanisław Okonek —,20; Kasa gromadzka 2,80; Spółka Łowiecka 14,20; Wklp. Zw. Pszczelarzy 5,—; Chór Kościelny 1,50; Kółko Rolnicze 6,—; H. Nowakówna —,50; R. Tomkowiak, Podlesie 1,—; razem	54,60
Razem z poprzednio kwitowanemi	**73.385,81**
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	5.621,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	**79.007,27**

Zaczynają się „sanacyjne" metody wyborcze

„Sanacja" poznańska, przygotowując się gorączkowo do wyborów do rady miejskiej w Poznaniu, w obawie przed poniesieniem klęski takiej, jak w Łodzi, krząta się dokoła sklecenia frontu wyborczego, poza którym mogłaby przeforsować swoich ludzi. Szczególną ruchliwością wyróżnia się grupa „naprawiaczy" z dr. Machowskim na czele.

Jak doniósł na pierwszej stronie wczorajszy „sanacyjny" „Nowy Kurjer", z inicjatywy p. Machowskiego odbyło się w końcu ubiegłego miesiąca „zebranie porozumiewawcze szeregu organizacyj w celu stworzenia jednolitego frontu wyborczego narodowego świata pracy; z takąż inicjatywą wystąpił kartel Zjednoczenia Zawodowego Polskiego."

W następstwie tych konferencyj „sanacja" poznańska tworzy do wyborów t. zw. „Narodowe Zjednoczenie Pracy". przyczem prezydjum komitetu wykonawczego „sanacyjnego" tworu wyborczego, stanowią znani „sanatorzy".

Według „Nowego Kurjera" do „sanacyjnego" frontu wyborczego zgłosiły przystąpienie niektóre organizacje, a m. in. również Związek Urzędników Miejskich.

W dniu dzisiejszym redakcja nasza otrzymała od Związku Urzędników Miejskich w Poznaniu list z datą 8 października 1936, treści następującej:

„W nr. 294 „Nowego Kurjera" z dnia 8 października 1936 r. ukazała się odezwa pod tyt.: „Jednolity front wyborczy narodowego świata pracy w Poznaniu", pod którą to odezwą wśród kilku organizacyj urzędniczych znajduje się także Związek Urzędników Miejskich w Poznaniu.

„W imieniu wymienionego Związku oświadczamy, że Związek nasz nikogo nie upoważnił do zamieszczenia podpisu pod wspomnianą odezwą, i że podpis ten znalazł się tam bez naszej woli i wiedzy.

„W zebraniu, o którem wspomina odezwa, nikt z przedstawicieli Związku naszego nie brał udziału.

„Przy tej okazji pragniemy zaznaczyć, że Związek Urzędników Miejskich przy nadchodzących wyborach do rady miejskiej postanowił przestrzegać ściśle zasady neutralności w tem znaczeniu, że jako zbiorowość nie będzie się angażował po stronie żadnego z ugrupowań społecznych, pozostawiając swym członkom zupełną swobodę głosowania według własnego sumienia i przekonania.

Za Zarząd:
(—) Gaertner Wawrzyniec, prezes
(—) Czerwiński Stanisław, wiceprezes.

Dokument ten mówi sam przez siebie tyle, że komentarza żadnego dodawać nie potrzebujemy.

Przepisy o sądach wojskowych

W „Dzienniku Ustaw" nr. 76 z dnia 6 b m. opublikowano trzy dekrety Prezydenta R. P. o sądownictwie wojskowem.

Pierwszy z tych dekretów zajmuje się prawem o ustroju sądów wojskowych. Dekret ten postanawia, że sądy wojskowe sprawują w wojsku i marynarce wojennej wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych.

Właściwości sądów wojskowych podlegają:

a) żołnierze w czynnej służbie wojskowej i w stanie nieczynnym;

b) osoby które przebywają przy jednostce wojskowej zmobilizowanej lub będącej poza granicami Rzeczypospolitej;

c) osoby, należące do załogi lub wzięte w charakterze służbowym na pokład okrętu, należącego do marynarki wojennej, albo też statku wcielonego do niej podczas mobilizacji lub wojny;

d) jeńcy wojenni i zakładnicy, pozostający pod nadzorem wojskowym.

Właściwość sądów wojskowych co do osób wymienionych rozciąga się na wszystkie przestępstwa.

Właściwości sądów wojskowych podlegają również:

a) inne osoby prócz wymienionych, mogące się dopuścić przestępstw wojskowych;

b) osoby, które pełnią służbę w poszczególnych działach administracji wojskowej;

c) inne osoby na podstawie szczegółowych przepisów — za przestępstwa, określone w tych przepisach.

Podczas wojny, mobilizacji, lub gdy wymaga tego interes obrony państwa, może rada ministrów na wniosek ministra spraw wojskowych poddać drogą rozporządzenia właściwości sądów wojskowych osoby, podlegające właściwości sądów powszechnych, za przestępstwa, które uzna za niebezpieczne dla obrony państwa.

Naczelny wódz może wydawać podczas wojny analogiczne zarządzenia na obszarach, na których wprowadzono stan wojenny, jak również na okupowanych obszarach państwa nieprzyjacielskiego.

Wymiar sprawiedliwości w wojsku i w marynarce wojennej sprawują: wojskowe sądy rejonowe i wojskowe sądy marynarskie, wojskowe sądy okręgowe i sądy admiralskie oraz wspólny dla wojska i marynarki wojennej Najwyższy Sąd Wojskowy.

Podczas wojny sprawują wymiar sprawiedliwości w wojsku i marynarce wojennej ponadto sądy wojenne. Sądy wojenne w wojsku noszą nazwę sądów polowych, a w marynarce wojennej — norskich sądów wojennych.

Dalsze przepisy dekretu mówią o kompetencji poszczególnych rodzajów sądów wojskowych, o sędziach asesorach prokuratorach wojskowych i t. p

Dekret wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Ponadto w tym samym „Dzienniku Ustaw" ogłoszono dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o kodeksie wojskowego postępowania karnego oraz dekret o przepisach wprowadzających prawo o ustroju sądów wojskowych i kodeks wojskowego postępowania karnego. Obydwa te dekrety wchodzą **również w życie z 1 stycznia 1937** roku.

Walki o Madryt

La Courona (PAT) Według komunikatu, nadanego o godz. 1 min. 30 wojska powstańcze znajdują się obecnie w odległości 10 klm od Aranhuezu. Wojska czerwone w nieładzie cofają się w kierunku Madrytu.

Działalność wojsk narodowych

Paryż (ATE) Z Lizbony donoszą: Specjalni korespondenci dzienników portugalskich podają, że wojska narodowe, operujące na południe-zachód od Madrytu rozpoczęły, po intensywnem

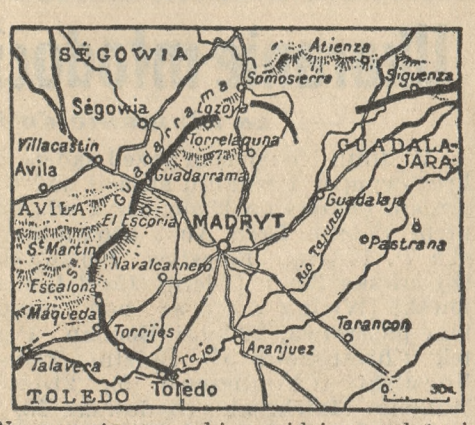

Na powyższym szkicu widzimy położenie wojsk narodowych otaczających Madryt, zaznaczone czarną linją.

przygotowaniu artyleryjskiem, pod osłoną czołgów atak na froncie 12-kilometrowym na odcinku Santa Cruz del Retamar.

Wojska czerwone po wycofaniu się z Santa Cruz del Retamar zajęły pozycje pod Neval Canero, w miejscowości położonej na ostatniej linji obronnej pod Madrytem.

Eskadra samolotów narodowych bombardowała również Naval Peral, znajdujące się w rękach wojsk czerwonych. Wojska narodowe zajęły miejscowości Sotille i Adrada na południe od Avilla.

Sewilla (Tel. wł.) Główna kwatera powstańcza zaprzecza wiadomości o zajęciu m. Estrecho i Quinto obydwie te miejscowości, broniące dostępu do Saragossy, znajdują się w rękach powstańców, odpierających ataki wojsk rządowych.

Krążownik powstańczy „Almirante Cervera" w nocy z 5 na 6 bm. gwałtownie bombardował pozycje rządowe pomiędzy Barceloną a Walencją.

Główna kwatera powstańcza oficjalnie zaprzecza wiadomości o zajęciu Oviedo. Wszystkie ataki wojsk rządowych zostały zwycięsko odparte.

Operacje wojsk czerwonych

Madryt (PAT) Ministerstwo wojny w Madrycie komunikuje:

Na froncie północnym i zachodnim sytuacja pozostaje bez zmian. Oviedo zostało ponownie silnie zaatakowane.

Na odcinku Huesca artylerja czerwonych ostrzeliwała pozycje powstańcze. Samoloty zaatakowały oddział powstańców, spieszący w kierunku Saragossy.

Na froncie południowym eskadry samolotów rządowych zbombardowały okolice Castel del Rio w prowincji Kordoba.

Na froncie środkowym nie zaszło nic szczególnego poza drobną wymianą strzałów na niektórych odcinkach.

„Pozdrowienie proletarjackie"

Paryż (ATE) Z Madrytu donoszą: Na mocy ostatniego rozporządzenia ministerstwa wojny wprowadzone zostało w wojskach rządowych „pozdrowienie proletarjackie" — podniesiona w górę pięść. Zarządzenie to obowiązuje we wszystkich formacjach rządowych, nie wyłączając oddziałów armji regularnej. Ministerstwo wojny kładzie szczególny nacisk na ścisłe przestrzeganie nowej formy salutowania w stosunkach między żołnierzami i oficerami oddziałów rządowych.

Przy chorobach kobiecych stosuje się często naturalną wodę gorzką **Franciszka-Józefa,** ponieważ jest ona łatwa w użyciu a skutkuje delikatnie i niezawodnie. Działaniu, które następuje już po krótkim czasie, nie towarzyszą żadne nieprzyjemne objawy.
Tg 1703

Wybory w Estonji

W połowie grudnia odbędą się w Estonji wybory do parlamentu.

Ustawa wyborcza została w tych dniach ogłoszona. Parlament składa się z dwóch izb. Do pierwszej wchodzi 80 przedstawicieli narodu, przyczem czynne prawo wyborcze mają obywatele, którzy ukończyli lat 20, a bierne, którzy ukończyli lat 25.

Estonja podzielona jest na 80 okręgów wyborczych, W każdym okręgu prawo wyborcze posiada około 9 tysięcy obywateli. Do postawienia kandydatury potrzebnych jest 100 podpisów obywateli zamieszkujących dany okręg, przyczem kandydat złożyć musi kaucję w wysokości 250 koron. O ile nie otrzymał on przynajmniej trzeciej części głosów pierwszego kandydata danego okręgu, kaucja przepada na rzecz skarbu państwa.

Do drugiej izby wchodzi 40 przedstawicieli różnych instytucyj i zawodów, a mianowicie: 2 przedstawicieli sądownictwa, 6 przedstawicieli zarządów powiatowych, 14 przedstawicieli zawodów wolnych, 2 wyższych uczelni, 2 przedstawicieli armji, 2 przedstawicieli kościoła i jeden przedstawiciel kawalerów Krzyża Wolności. Mniejszości narodowe (Żydzi i Niemcy) wybierają jednego przedstawiciela. Pozostałych 10 mianuje prezydent.

Mandat karny

Inowrocław. (c) W tych dniach doręczono członkowi miejscowej placówki Stron. Narodowego Władysławowi Domalskiemu mandat karny na 10 zł grzywny za to, że podczas powitania oddziałów wojskowych, powracających z manewrów, wystąpił w mundurze Stron. Nar.

Nakaz karny wystosowało starostwo grodzkie.

Czy nowa próba walki zodpoczynkiem niedzielnym?

Żydowski „Nasz Przegląd" umieścił ostatnio taką wiadomość:

„W niektórych miejscowościach zagranicą wprowadzono reformę w dziedzinie odpoczynku niedzielnego. Dla wygody konsumentów i kupujących ustanowiono, że niektóre branże świętują nie w niedzielę, lecz w poniedziałek lub środę. W ten sposób konsument może w niedzielę kupić, co mu jest potrzebne. Część zmodernizowanych pod tym względem miejscowości wprowadziła ulepszenie, polegające na tem że w każdej branży ustanowiono kolejno dzielnice, które pracują i handlują w niedziele z tem, że odpoczywają w inny dzień tygodnia. Jak się dowiadujemy, sensacyjne te zmiany pobudziły grono rzemieślników polskich do wystąpienia z podobym projektem do władz. Sprawa ta, jak nam komunikują, będzie rozpatrzona."

Notatce tej organ żydowski dał tytuł „Sensacyjne wystąpienie w sprawie odpoczynku niedzielnego" Co jest w tym sensacyjnego? Chyba to, że

Ada to nie wypada w obecnej porze nosić rękawiczki latowe. Ostatnie nowości rękawiczek jesienno zimowych znajdziesz u Kałamajskiego. Proszę pamiętać: **Murowane Kałamajski najtańszy.**
Pg 7480-41,118

PAMIĘCI LAWRENCE'A

Wciąż jeszcze żyje przekonanie, że pułkownik Lawrence, największy as brytyjskiego „Intelligence Service", nie zmarł, lecz tylko w nowem „wcieleniu" żyje i pracuje dla interesów angielskich w państwach Bliskiego i Dalekiego Wschodu.

Oficjalnie jednak twierdzi się, że płk. Lawrence zginął w ubiegłym roku podczas katastrofy motocyklowej. Jak jest naprawdę, tego nie dojdzie zwykły śmiertelnik, przed którym tajemnice wywiadu są pilnie strzeżone.

W tych dniach odsłonięto w Oxford High School tablicę pamiątkową dla uczczenia pamięci płk. Lawrence'a, ucznia oxfordskiego zakładu szkolnego w latach 1896 do 1907. Stąd wyleciał w świat, by stać się bożyszczem świata arabskiego.

Gdy starasz się o posadę, musisz mieć czystą odzież, aby zrobić dobre wrażenie, gdyż **„jak Cię widzą — tak Cię piszą".** Oddaj przeto rzeczy do **Barwy-Kałamajskiego.**
P 6755/6-37,26/7

„Nasz Przegląd" udaje, iż najważniejszym względem przy tej upragnionej przez Żydów „reformie" winna być „wygoda" konsumentów i kupujących, a nie motyw religijno-moralny. Widocznie Żydzi znów zamierzają podjąć akcję przeciwko odpoczynkowi niedzielnemu (KAP).

Żydzi na wszechnicach

W żydowskiej „Piątej rano" znajdujemy wiadomość, że

„w bież. roku akad. wpłynęło na wydział prawa Uniwersytetu J. Piłsudskiego około 1.000 podań kandydatów na studja prawnicze. Wśród nich jest zaledwie około 30 kandydatów - Żydów, co stanowi około 3 proc."

Przed kilku jeszcze laty odsetek studentów-Żydów dochodził na I roku prawa do 30 proc., w ostatnich dwóch latach do 8 proc.

„Opublikowane zostały listy studentów przyjętych na wydz. farmaceutyczny Uniwersytetu. Na blisko 300 kandydatów przyjęto 58 osób, w tem — 5 Żydów, czyli około 9 proc. Na sekcję przyrodniczą wydz. mat. - przyrodniczego przyjęto 101 osób, w tem około 7 proc. studentów-Żydów. Charakterystyczne, że na sekcję geograficzną nie składają wogóle podań maturzyści - Żydzi.

Na Politechnice Warszawskiej w bieżącym roku przyjęto 27 Żydów na 677 chrześcijan. Stanowi to 4 procent. W roku ubiegłym przyjęto 82 Żydów."

Przyjmujemy te cyfry do wiadomości. Jeśli na wszystkich uczelniach stan będzie podobny, to nie będziemy się chyba więcej spierać o metody walki o spolszczenie wszechnic. Nieprawdaż, panowie z „Naszego Przeglądu"? Nieprawdaż, prof. Szymanowski?

Uroczysty ingres

Odbył się w Rymanowie-Zdroju uroczysty ingres J. E. ks. Jakóba Medweckiego, administratora apostolskiego dla Łemkowszczyzny. W uroczystościach tych prócz władz państwowych, wojskowych i cywilnych duchowieństwa i wiernych obu obrządków, wziął udział także J. E. ks. biskup **tarnowski Franciszek Lisowski.**

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Piątek | Sobota
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Djonizego m. | Franciszka Borg. w.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Domogosta | Tomiła

Słońca: wschód 6,07, zachód 17,11
Długość dnia 11 godzin 04 minut
Księżyca: wschód 24,41, zachód 14,45
Faza: 6 dzień przed nowiem

Październik
9
Piątek

Ważne numery telefonów:
Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08 przy ul. Marsz. Focha (naroż Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35 Rynek Wildecki 66-35. W Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-27. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,20 mtr.
Temp. wody: + 6.5 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. na Śródce, Rynek Śródecki 1. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). **Łazarz:** Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; Apt. Plucińskiego M. Focha 72. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego ul. Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3; Apt. Fortuna, G. Wilda 96. **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12 **Główna:** Apt. przy krzyżu, ul. Główna 19 **Starołęka:** Apt. miejscowa.

ZABEZPIECZENIE PÓŁNOCNEJ WIEŻY ARCHIKATEDRY POZNAŃSKIEJ

Od pewnego czasu wykonuje się prace około pokrycia miedzią północnej wieży katedry poznańskiej.

Stara poznańska archikatedra przybrała osobliwy wygląd, gdyż obstawiono ją aż do szczytu widocznemi z daleka charakterystycznemi rusztowaniami, wiodącemi aż do szczytu hełmu wieży.

Podczas tych prac, mających na celu konserwację wieży, wykonywanych pod nadzorem inż. architekta Marjana Andrzejewskiego, stwierdzono, że część wiązania drzewnego wieży została znacznie uszkodzona. Wskutek otworu, powstałego przez załamanie się blachy miedzianej, pokrytej charakterystyczną patyną, zaciekała do wnętrza woda, powodując niszczenie wiązania drzewnego. Obecnie drzewo umocniono stemplami i strzałkami, a niektóre części zastąpiono nowemi. Krycia blachą dokonywa mistrz blacharski Danielewicz z Poznania, który też krył miedzią wieżę prastarej bazyliki gnieźnieńskiej. Planowane jest również otynkowanie wieży.

Ciekawe prace, mające na celu ochronienie wieży archikatedry poznańskiej przed zniszczeniem, obrazują reprodukowane przez nas zdjęcia fotograficzne.

Zawdzięczamy je wielkiemu miłośnikowi katedry poznańskiej, ks. infułatowi Franciszkowi Rucińskiemu, autorowi rozprawy o poznańskiej archikatedrze. Ks. infułat Ruciński, którego prace te szczególniej interesują, jest częstym gościem na rusztowaniu i na szczycie wieży, z której też dokonał kilkudziesięciu niecodziennych zdjęć fotograficznych. (kl)

Widok z wieży archikatedralnej

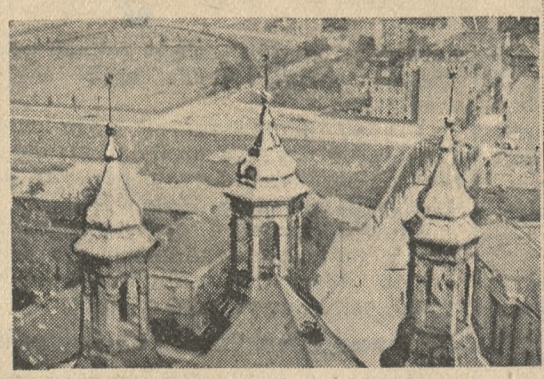

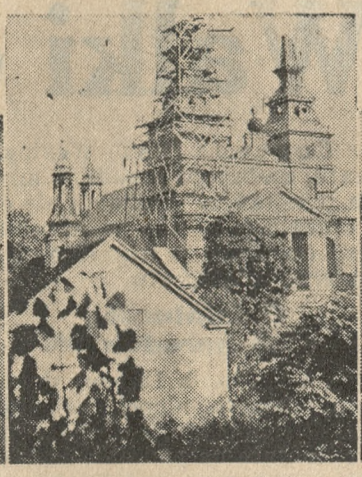

Uszkodzona blacha na szczycie wieży

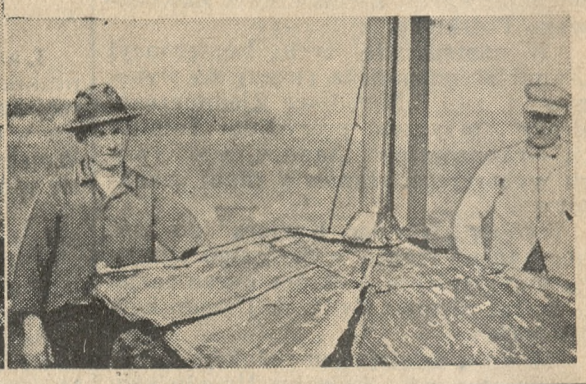

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 8 października 1926 r.

Bank Cukrownictwa odkupił gmach Centrali Banku Przemysłowców przy pl. Gwarnym. — Na podwórzu nieruchomości księży Salezjanów ksiądz kanonik Kurowski poświęcił krzyż i dzwon, przeznaczony dla kościoła Katarzynek przy ul. Wronieckiej.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą dnia 10 b. m. Franciszek Kasprzak, długoletni prokurent Zachodnio - Polskiego Syndykatu Węglowego, z małżonką Marją z Rychlickich. Msza św. na intencję jubilatów odprawiona zostanie tegoż dnia o godzinie 8,15 w kościele parafjalnym w Starołęce.

Z WYSTAWY „Sztuka, kwiaty, wnętrze"

Elektryczny termometr

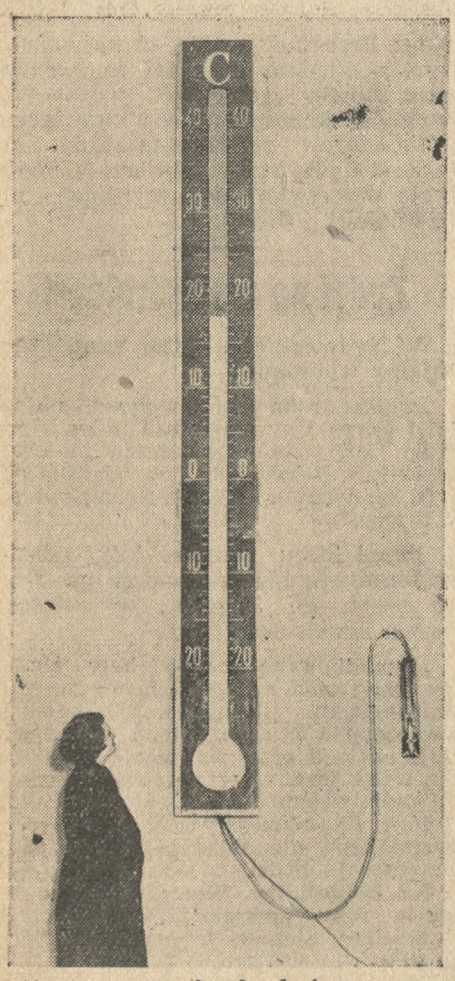

Na wystawie „Sztuka kwiaty, wnętrze" zaciekawia zwiedzających olbrzymich rozmiarów termometr, nazwany elektrycznym.

Termometr ten wskazuje temperaturę — wczoraj popołudniu było w hali plus 18 stopni — przy pomocy żarówek, zapalających się automatycznie za czerwonem szkłem skali.

Impuls żarówkom daje t. zw. „termoelement", przyrządzik, składający się z kilograma rtęci, która, wznosząc się lub opadając w rurce, włącza odpowiednie kontakty elektryczne. Osobny wynalazek niedopuszcza do zagrzewania się rtęci od prądu, przebiegającego przez druciki kontaktów. Termometr elektryczny — nowość w Polsce — został skonstruowany w Poznaniu i przedewszystkiem nadać się może do celów reklamowych. Może być też użyty do wskazywania zdaleka temperatury wody w basenach kąpielowych, temperatury powietrza w uzdrowiskach itd.

WYKŁADY

— * **Miłosierdzie czy filantropja?** Dziś trzeci zkolei wykład z cyklu „Tygodnia Myśli Charytatywnej". Na temat: „Miłosierdzie czy filantropja" przemawiać będzie p. mgr. Chrempiński o godz. 20,15 w sali sodal. przy św. Marcinie 69, w podwórzu, parter.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Dzisiejszy koncert na wystawie „Sztuka, Kwiaty, Wnętrze".** Dziś w czwartek dn. 8 bm. koncert muzyki lekkiej: Janina Tilgner - Zakrzewska (sopran), chór rewellersów, Jan Szczypiór (akordeon), Leon Cwojdziński (klarnet). Przy fortepianie Marjan Sauer. Początek o godzinie 17.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Drugi kurs wyrobu płynnego owocu** odbędzie się w dniach 12 i 13 bm. w Państwowej Szkole Ogrodnictwa przy ul. Dąbrowskiego 169-171 pod osobistem kierownictwem dr. Schechtlówny. Opłata za kurs wynosi 5 zł. Zgłoszenia do dnia 10 bm. przyjmuje Szkoła (tel. 68-88) i Polska Liga Przeciwalkoholowa ul. Podgórna 12 b (tel. 10-45). (x)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Zatwierdzenie umów w przemyśle budowlanym i w zawodzie brukarskim.** Numer 233 „Monitora Polskiego" z dnia 7 b. m. ogłasza zarządzenia min. opieki społecznej, zatwierdzające umowę zawartą 4 maja rb., a dotyczącą warunków pracy i płacy w przemyśle budowlanym na terenie całego woj. poznańskiego oraz umowę z dnia 16 maja rb. w kwestji robót brukarskich na obszarze miasta Poznania i powiatu poznańskiego. Zatwierdzona umowa w przemyśle budowlanym obowiązuje dla wszystkich robót budowlanych na terenie miasta Poznania i okolicznych wsi: Malta, Starołęka, Luboń, Żabikowo, Kobylepole, Chartowo, Żegrze, Ławica, Fabjanowo, Kotowo, Naramowice, Golęczewo, Piątkowo, Świerczewo, Morasko, Szczeszyn, Junikowo, Minikowo i Antoninek.

— * **Żydowskie kapy i firanki.** Donoszą nam z miasta, że mieszkania na Jeżycach odwiedza jakiś Żyd, sprzedający na „dogodne" raty kapy na łóżka i firany, pochodzące z żydowskiej fabryki w Kołomyi. Gdy go w jednem miejscu zainterpelowano o pochodzenie, odpowiedział, że jest Żydem. Wdał się przytem nawet w dłuższą rozmowę, usiłując dowieść, że hasło bojkotu towarów żydowskich nie osiąga celu, gdyż wszystkie fabryki są w rękach Żydów, stąd złudą jest, że kupiony w polskim składzie towar jest pochodzenia polskiego. W czasie rozmowy Żyd, wskazując na ubiór właścicielki mieszkania, powiedział: „Przecież wszystko, co pani ma na sobie, jest pochodzenia żydowskiego. Kupiła pani to wszystko w polskim sklepie, nie wiedząc, że za tem wszystkiem kryje się żydowski kapitał, w którego rękach są największe fabryki i hurtownie w Polsce". Mimo takich dowodzeń, towaru od Żyda nie nabyto. (sk)

— * **Wręczyliśmy ostatni odbiornik.** Jak już pisaliśmy, na skutek naszego apelu do Czytelników o zaofiarowanie aparatu detektorowego dla nieuleczalnie chorej, otrzymaliśmy pięć detektorów. W dniu wczorajszym wręczyliśmy ostatni (piąty) aparat nieuleczalnie chorej na płuca, P. Aleksiejak, przebywającej w zakładzie izolacyjnym Miejskiego Domu Starców. Z pięciu więc aparatów cztery znalazły się w Miejskim Domu Starców, jeden zaś w zakładzie dla chorych przy ul. Sielskiej (Górczyn) — W imieniu wszystkich obdarowanych detektorami, jak i naszem, dziękujemy najserdeczniej wszystkim łaskawym ofiarodawcom, którzy tak chętnie pospieszyli z ofiarą dla nieszczęśliwych. (sk)

— * **Zbieg nazwisk.** W ślad za wyjaśnieniem p. Jana Goćwińskiego z placu Nowomiejskiego 5 m. 32, p. Jan Goćwiński, zamieszkały w Poznaniu przy ulicy Masztalarskiej 8, prosi nas również o stwierdzenie, że nie ma nic wspólnego z Janem Goćwińskim, zasądzonym przez sąd okręgowy w Poznaniu na 6 miesięcy więzienia za pobicie posterunkowego. (k)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Echa samobójstwa na Ławicy.** Narazie nie ustalono przyczyny, która stała się powodem targnięcia się na życie 21-letniego Reinholda Waltera ze Strzeszyn, który wczoraj rano pod Ławicą, w zamiarze samobójczym, rzucił się pod pociąg. Reinhold pochodzi z Łodzi i mieszkał w Strzeszynie ze swą matką. Zatrudniony był jako robotnik w cegielni w Żabikowie. (kl)

— * **Samobójstwo.** Ubiegłej nocy powiesił się w swem mieszkaniu przy ul. Gąsiorowskich 2 pracownik kolejowy Kazimierz Gościński. Przyczyną rozpaczliwego kroku były nieporozumienia rodzinne. Przywołany lekarz pogotowia ratunkowego (66-66) stwierdził zgon. (kl)

— * **Bójka sąsiedzka.** Do głośnego zajścia sąsiedzkiego doszło wczoraj przed południem przy ulicy Poznańskiej nr. 40. W wyniku bójki, która spowodowała duże zbiegowisko, przywołano na miejsce pogotowie ratunkowe i policję, która dwoje osób sprowadziła na komisarjat. Lekarz pogotowia (66-66) udzielił pomocy 38-letniej Stanisławie Nowak (ul. Poznańska 40) i zaszył jej na głowie 6-centymetrową ranę cięto-tłuczoną. (kl)

— * **Zderzenie samochodów.** Przy zbiegu ulic św. Marcina i Kantaka zderzył się samochód P Z 44340 (pocztowy) z samochodem PZ 48793. Oba pojazdy zostały uszkodzone. Wypadku w ludziach nie było. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **100 zł nagrody za odnalezienie wozu rzeźnickiego.** W nocy z poniedziałku na wtorek skradziono z wozowni przy ul Dąbrowskiego 100 wóz rzeźnicki (półberlinkę, bez nakrycia), własność p. Wiktorji Sawińskiej. Wóz jest w kolorze brązowo - wiśniowym z żółtemi paskami, posiada patentowe osie, z przodu resory podwójne, z tyłu łamane. Przy ruchomem siedzeniu dla woźnicy hamulec samochodowy (ręczny), a tylny szczyt wozu otwiera się na zawiasach. Na wozie była przymocowana blaszana tabliczka z napisem „Wiktorja Sawińska, Poznań, Dąbrowskiego 100".

Właścicielka wyznaczyła za odzyskanie skradzionego wozu nagrodę w sumie 100 zł. Informacje, z zapewnieniem dyskrecji, przyjmuje IV komisarjat P. P.

Ukaranie młodocianych przestępców

za włamanie do żydowskiego składu

W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Poznaniu stanęli pod zarzutem dokonania kradzieży z włamaniem 19-letni Lech Aust (Dominikańska 7), 17-letni Bolesław Sobkowski (Żydowska 30) i 17-letni Józef Gorzejewski (Wielka 25), oraz pod zarzutem paserstwa, 20-letni Bogdan Piątek (Chwaliszewo 57), 19-letni Zenon Kowalski (Chwaliszewo 9), 21-letni Wilhelm Majchrzak (Żydowska 13) i 35-letni Jan Kaczmarek (Szewska 5).

Trzej pierwsi oskarżeni w dniu 13 lutego br. dokonali włamania do składnicy żydowskiego kupca Janasa Leichtera, skąd zabrali torebek damskich, portmonetek i walizek na sumę 1.700 zł.

Janas Leichter po zlikwidowaniu swego sklepu z wyrobami skórzanemi, pozostałe po likwidacji towary ulokował na strychu przy ul. Koziej 18. Oskarżeni wyłamali drzwi, towar spakowali w trzy duże walizki i wynieśli. Towar ten dali Piątkowi, który go przechował w sianie na Zawadach. Pozostali oskarżeni pomagali przy ukrywaniu i sprzedaży tego towaru. Wszyscy oskarżeni do winy się przyznali.

Sąd po przesłuchaniu świadków skazał Lecha Austa na 8 miesięcy więzienia, Bolesława Sobkowskiego na 3 miesiące aresztu, Józefa Gorzejewskiego na 4 miesiące aresztu, Bogdana Piątka na 6 miesięcy więzienia i Kaczmarka na kary po 2 miesiące aresztu.

Doddać należy, że żydowski kupiec, Janas Leichter, aczkolwiek zlikwidował już swój skład wyrobów skórzanych pozostał w naszem mieście, znajdując mieszkanie w domu przy Alei Marcinkowskiego 27, będącego własnością loży „Kosmos". (k)

Jabłoń kwitnie w październiku

W ogródku osadnika p. Stanisława Stachowiaka w Skokach - wsi zakwitła obecnie w całej krasie młoda jabłoń. Zdjęcie wykonano w dniu 6 października b. r.

Ś. p. Zygmunt Kurnatowski

W dniu 7 bm. zmarł ś. p. Zygmunt Kurnatowski, właściciel Gościeszyna w pow. wolsztyńskim. Ś. p. Zygmunt Kurnatowski należał do starszej generacji ziemian wielkopolskich. Przez przeszło 30 lat był członkiem rady nadzorczej Bazaru Poznańskiego.

Za czynny udział w powstaniu wielkopolskiem odznaczono śp. Zygmunta Kurnatowskiego Krzyżem Niepodległości. R. i p.

przy ul. Bukowskiej 29, albo wprost właścicielka skradzionego wozu, tel. 59-77.

— * **Kradzież wózka.** Policja ujęła za kradzież czterokołowego wózka na ulicy Wielkiej ze szkodą p. Jana Bartczaka (ul. Poznańska 12) niejakiego Walentego Pluskotę, bez stałego mieszkania, któremu też wózek zdołano odebrać. (kl)

— * **Na gorącym uczynku.** Na gorącym uczynku kradzieży miedzi z warsztatów kolejowych ujęto Andrzeja Jabczyńskiego (ul. Patrona Jackowskiego 25). Odstawiono go na posterunek kolejowy, który przeprowadza dalsze dochodzenia.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Odroczony proces.** Proces przeciwko Feliksowi Tafelskiemu, Władysławowi Tomczykowi i Franciszkowi Tafelskiemu z Rogoźna, oskarżonym o dokonanie napadu rabunkowego na Antoniego Pawlickiego, został przerwany do dnia 17 października celem powołania nowych świadków. (k)

— * **Nie mógł wytrzymać.** W drugiej połowie ub. roku w więzieniu w Szamotułach odbywał karę pozbawienia wolności górnik Stanisław Szulc. Z początkiem listopada przy pomocy metalowej nogi od więziennej pryczy podkręcał w celi śruby przy kratach i usiłował zbiec. Jego towarzysz więzienny zawiadomił jednak straż, która ucieczkę udaremniła. Sąd okręgowy w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Szamotułach skazał Szulca na trzy miesiące aresztu. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził, zawieszając wykonanie kary oskarżonemu na przeciąg lat 5. (k)

Nieszczęśliwy wypadek kolejarza

Gniezno. (Tel. wł.) Na stacji kolejowej Kcynia przy przetaczaniu wagonów uległ nieszczęśliwemu wypadkowi funkcjonarjusz kolejowy Jan Sawada, lat 61, z Gniezna, ul. Lecha 12, któremu koła zdruzgotały lewe podudzie. Pierwszej pomocy udzielił dr. Paszkiewicz i na usilną prośbę Sawady odstawiono go do szpitala w Gnieźnie, gdzie niebawem zmarł. (br)

KRONIKA TOWARZYSKA

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę nowoodrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
ng 16 652

Herbatka Towarzyska. Kto pragnie mile i wesoło spędzić wieczór niedzielny, niech śpieszy na „Herbatkę Towarzyską", którą urządza Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, par. św. Michała Arch. w niedzielę, dnia 11. bm. o godz. 17 w restauracji hotelu „Polonia" przy ul. Grunwaldzkiej (wejście z ul. Stolarskiej). Program urozmaicony — produkcje artystyczne — koncert. Bufet we własnym zarządzie, obfity i tani. Całkowity dochód przeznacza się na ubogich. W miejsce wstępnego dobrowolne datki na biednych.
zg 551

„Odkrycie krytego basenu" organizuje na zakończenie sezonu pływackiego „Unja" w sobotę w restauracji hotelu „Polonja". Odkrycia dokona powszechnie znany mecenas sztuki (krasomówczej) Tadeusz Hernes. „Uroczystość" poprzedzi i zakończy dancing, którego początek — godz. 20. Garderoba obowiązuje! Osobnych zaproszeń się nie wysyła.
zg 553

STAN POGODY W POZNANIU

8 października 1936

Temperatura 7 godz. + 1,1

Ciśnienie 7 godz. 756 mm. umiarkow.

Zachmurzenie 7 godz. umiarkowane

Wiatr 7 godz. kierunek półn., szybk. 4 m/sek.

Temperatura w dniu 7 października br. była: najwyższa + 8,8 o godz. 15, najniższa — 1,1 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogodnie z przelotnemi zachmurzeniami, nadal chłodno.

Krwawy dzień żydowskiego pojednania

Szamotuły. (sc.) W dniu święta żydowskiego „Pojednania" doszło na ul. Szerokiej do krwawej bójki pomiędzy dwoma Żydami. Mianowicie w godzinach południowych, po wyjściu z bóżnicy, Maks Neumann, zauważywszy na płaszczu swym plamę od smarów, twierdził, że posmarowano mu smarami ławkę w bóżnicy na miejscu, które zwykle zajmuje. Podejrzenie swe skierował na współwyznawcę Gustawa Holländera. Zainterpelowany na ulicy Holländer pobił Neumanna do krwi. Zajście wywołało oczywiście wielkie zbiegowisko.

Tak zakończył się „dzień pojednania" dwóch Żydów.

SEANSE 5—7—9 | **APOLLO-METROPOLIS** | SEANSE 4,45-6,45-8,45

JUTRO W PIĄTEK, 9 PAŹDZIERNIKA

ng 17 983

REWELACYJNA PREMJERA

Najznakomitsza para śpiewaków

JEANETTE MAC DONALD i NELSON EDDY

w najsłynniejszej operetce świata

„ROSE MARIE"

DZIS w czwartek poraz ostatni arcyzabawna komedja „JADZIA" z Jadwigą Smosarską.

Świętokradztwo

Ostroróg (sc). W ub. poniedziałek rano zauważył ks. proboszcz Waraszewski w kościele parafjalnym w Ostrorogu rozbitą skarbonkę przy figurze św. Antoniego. Zbrodniarze jednak nic nie zabrali, gdyż skarbonka była pusta.

W tym samym kościele dokonano kradzieży w sierpniu br., gdzie zginęły z obrazu Matki Boskiej dwa złote kolczyki i pierścionek z monogramem J .S. Przypuszczalnie zbrodni dokonali ci sami sprawcy. Policja wdrożyła energiczne dochodzenia.

Dziecko wypadło z pociągu i cudem ocalało

Szamotuły (sc). W ub. niedzielę na torze kolejowym Szamotuły-Ostroróg wydarzył się niecodzienny wypadek.

Pociągiem osobowym, około godziny 9 rano, wracała z kościoła z Szamotuł córka rolnika, p. Józefa Przewłoki z Szczepankowa, 10-letnia Kunegunda. W pobliżu wioski Śmiłowo nagle, z dotąd nie wyjaśnionych przyczyn, otworzyły się drzwi wagonu i dziecko, stojące przy drzwiach, wypadło wraz z walizką do rowu. Po zatrzymaniu pociągu, dziecko, które w międzyczasie wstało, pozbierało walizę i parasol, zabrano do wagonu. Dziecko cudem ocalało i nabawiło się tylko wielkiego strachu.

Śmierć w płomieniach

Środa. (ak.) W majątku Rusibórz, pod Środą, wybuchł pożar na strychu domu mieszkalnego. Policja z Dominowa stwierdziła, że na strychu był 78-letni Kmieciak i tenże spowodował ogień. W domu znajdowała się tylko jedna kobieta, która, zobaczywszy ogień, zaalarmowała sąsiadów. Kmieciak zaś wszedł na strych z wiadrem wody, lecz ogień tak się rozszerzył, że K. bezsilny i zaczadzony dymem upadł, znajdując śmierć w płomieniach.

Po ugaszeniu ognia znaleziono zwęglone zwłoki nieszczęśliwego starca.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Z mieszkania mistrza rzeźnickiego Fischera, przy ul. Dąbrówki 7, skradziono wiszącą na ścianie torebkę damską wraz z zegarkiem damskim (branzoletkowy złoty), 1 parę koralowych kolczyków, 2 obrączkami ślubnemi — obie z monogram. „W. F." i datą „28. V. 1912", ogólnej wartości 410 zł. Dochodzenie wdrożono.

— Włamano się do mieszkania Jana Piecucha przy ul. Trzemeszeńskiej nr. 100 i skradziono: kożuch męski z biał. baranich skór, z oposowym kołnierzem, poszyty brązowym materjałem z 2 rzędami guzików, 1 płaszcz damski letni, koloru czarnego (ryps) z czarnym kołnierzem futrzanym (długi włos), fioletową podszewką, 1 płaszcz damski letni, koloru czarnego, na czarnej podszewce, 1 suknię damską beżową z jedwabnym zielono-beż. kołnierzykiem i rower damski „półbalonówka" marki „Union" nr. 4342, z tabl. rej. 1770, czarno lakierowany, w zielone i niebieskie paseczki oraz 19 zł gotówki. Wartość ogólna szkód wynosi 419 zł.

— W Jarząbkowie, spalił się Andrzejowi Bernartowi dom mieszkalny wraz z przyległym chlewem a lokatorami Bernarta — rob. Wojciechowi Woźniakowi — żywy inwentarz i drobne sprzęty domowe. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Na terenie miasta naszego prowadzi od szeregu lat bardzo owocną i ofiarną działalność Tow. Kolonij Wakacyjnych, które postawiło sobie za cel ratowania i wzmocnienia zdrowia dzieci najbiedn. przez leczenie, dożywianie i wychowywanie, oczywiście w okresie wakacyj letnich. Według codopiero ogłoszonego sprawozdania w roku bież. uruchomiono 4 rodzaje kolonij mianowicie: a) kolonję leczniczo-wypoczynkową na której przebywało przez 5 tygodni 53 dzieci, przeważnie ze szkół średnich miasta Poznania i innych środowisk Wielkopolski, b) kolonję dzieci ze Śląska w ilości 29, c) kolonję 30 dziewcząt z pow. inowrocławskiego, obydwie o charakterze leczniczym, oraz d) półkolonje miejskie, składające się z 313 dzieci bezrobotnych. Ogólny koszt utrzymania kolonij przekraczał sumę 11 tysięcy zł.

— Całe Kujawy łącznie z miastem i pow. inowrocławskim oraz pow. mogileńskim, przyłączone zostały do obwodu meljoracyjnego bydgoskiego.

— W kościele parafjalnym w Chełmcach odbył się ślub p. Władysławy Malinowskiej z Kobylnicy z p. Antonim Kusiakiem z Królikowa. (c)

— * **KĘPNO.** Zwycięstwo w tegorocznem jesiennem strzelaniu Bractwa Kurkowego zdobył p. Wilaszek Józef, 2. miejsce p. Szukała Teofil, 3. również p. Wilaszek Józef, 4. p. Klein Tomasz, 5. p. Tyc Franciszek.

— Na zagrodę p. Witoniowej, mieszkającej na uboczu w Górze, napadli złodzieje w celach rabunkowych. Wcześnie zauważeni i spłoszeni rzucili się do ucieczki, ostrzeliwując się, przyczem jedna kula wpadła przez okno do mieszkania.

— Bezrobotny Roman Obersztyn z Bolesława, został napadnięty przez 2 bandytów na drodze między Jutrkowem a Lubczyną i przemocą uprowadzony do pobliskiego stogu. Tu napastnicy obrabowali go zabierając pugilares z zawartością 1 zł. Przeprowadzone dochodzenia dały wynik pozytywny, bowiem obu bandytów w osobach J. Ignatowskiego i Bol. Gurzędy bez stałego miejsca zamieszkania ujęto, przyczem odebrano im pugilares wraz z 82 gr i odstawion do sądu grodz. w Kępnie.

— * **KOŚCIAN.** Uroczystość poświęcenia sztandaru, który zakupiono dzięki ofiarności publicznej, urządza w dniu 11 bm. ochotnicza straż pożarna w Kościanie. O godz. 9 odbędzie się zbiórka towarzystw i delegacyj w ogrodzie p. Lurca, poczem nastąpi wymarsz na nabożeństwo do kościoła farnego. Po nabożeństwie odbędzie się na rynku powitanie nowego sztandaru, a następnie na sali p. Lurca uroczysta akademja.

— Skład towarów krótkich przy ul. Marsz. Piłsudskiego nr. 39 otworzyła z dniem 7 bm. p. Rozalja Brodziak.

— Aresztowany został w ub. wtorek na dworcu w Gdyni w chwili wysiadania z pociągu bydgoskiego Andrzej Soloch, praktykant biurowy kościańskiej kolei powiatowej w Śmiglu, który zdefraudował 3.300 zł. Przy aresztowanym znaleziono jeszcze kwotę 2.950 zł, którą mu odebrano.

— Podczas kradzieży drzewa w lesie Mościszki postrzelony został w nogę rob. Stanisław Michalski ze Zbęch, pow. kościańskiego, przez gajowego Marcelego Nowackiego z Mościszek.

— * **ODOLANÓW.** K. S. M. ż. urządza tu wystawę dobrej książki i prasy katolickiej, której uroczyste otwarcie nastąpi 11 bm. a trwać będzie do 18 bm. w Uniwersytecie Ludowym. Przez cały tydzień otwarta będzie czytelnia, gdzie każdy od godz. 17—22 przy dźwiękach muzyki radjowej, będzie mógł spędzić pożytecznie czas, zapoznając się z treścią, wystawionych czasopism. (n)

— **OSTRÓW.** Zjazd powiatowy Stronnictwa Narodowego odbędzie się tu 18 bm. Program zjazdu przewiduje o godz. 8 zbiórkę w strzelnicy miejskiej, raport i wymarsz do kościoła na nabożeństwo o godz. 10,30. Po nabożeństwie przemarsz przez miasto i zebranie publiczne w teatrze miejskim. O godz. 15 wspólny obiad, o godz. 17 uroczyste przedstawienie i na zakończenie zabawa w reprezentacyjnej sali Teatru Miejskiego.

— * **STRZELNO.** Policja tutejsza przytrzymała 57-letniego Jakóba Kisrę, rodem ze Strzelc. w pow. mogileńskim, z zawodu kupca. Ujęto go jako podejrzanego o oszustwa. Podczas rewizji znaleziono przy nim fikcyjną książkę do zamówień na wirówki, maszyny do szycia itp. Jest podejrzenie, że Kisro, nie reprezentując żadnej firmy, usiłował pobierać zaliczki. Za oszustwa był on już zasądzony na rok więzienia. (kl)

— * **ŻABIKOWO.** Rada gromadzka uchwaliła następujące ceny za postój na targu miejscowym, i to: wóz parokonny 60 gr, jednokonny 40 gr, stragany 20 gr.

— W dniu „Chrystusa Króla" odbędzie się uroczyste poświęcenie dzwonu w tut. parafji, który zostanie zawieszony w specjalnie wybudowanej dzwonnicy przy kaplicy.

— Tut. chór kościelny żeński pod wezwaniem św. Cecylji wystawia w sali p. Szukały piękny religijny utwór sceniczny p. t. „Święta Julja".

— Gmina przeprowadza budowę łazienek, które zostaną oddane do użytku dla miejsc. społeczeństwa w przyszłym roku. Obecnie przeprowadza się prace ziemne, przy których pracuje większa ilość bezrobotnych.

KTÓŻ Z NAS NIE PAMIĘTA

VIVA VILLA

największego filmu wszystkich czasów z słynnym i lubianym artystą WALLACE BEERY? Film ten ściągał codziennie niezliczone tłumy publiczności do kin Apollo i Metropolis zdobywając sobie nienotowany dotychczas sukces powodzenia.

W NADCHODZĄCĄ NIEDZIELĘ, 11. bm. o GODZ. 3 PO POŁUD. PONAWIA KINO

„APOLLO"

wyświetlanie tego arcydzieła na **jednorazowym seansie** z którego **całkowity zbiór przeznaczony jest na BUDOWĘ DOMU ŻOŁNIERZA w POZNANIU.**

Z uwagi na wzniosły cel tego przedstawienia niechaj podążą WSZYSCY do kina APOLLO na godz. 3 po poł., dając temsamem dowód wielkiej i zrozumiałej ofiarności.

Bilety od **40** groszy.
ng 17 984

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** Na szosie pod Cielętami z nieustalonej dotąd przyczyny powstał pożar na wozie kupca Berenta z Górzna. Wóz załadowany był towarami kolonjalnemi, wódką i okowitą zdenaturowaną. Wóz wraz z towarami spłonął doszczętnie. wskutek czego właściciel poszkodowany został na sumę 1.800 zł. (gn)

— * **DZIAŁDOWO.** Wystrzałem z karabina pozbawił się życia posterunkowy P. P. Ciąglarek. Rozpaczliwego czynu dokonał denat z nieustalonych dotąd powodów. Osierocił on żonę i dwoje dzieci. (gn)

— * **GRUDZIĄDZ.** Rolnik Konrad Gehrke w pobliskim Lubiniu, lat 57, popełnił samobójstwo przez powieszenie się w stodole. Przyczyną samobójstwa była nieuleczalna choroba. (gn)

— * **TCZEW.** Na szkodę rolnika Jana Kadeli, zamieszkałego w aJnowie, pow. Tczew, nieznany sprawca skradł ze szopy jego zabudowań gospodarczych rower męski. Kradzież w porę zauważono i podjęto niewzłoczny pościg za złodziejem, w wyniku którego złodzieja w osobie rob. rolnego z Janowa ujęto i oddano w ręce policji.

— Na pograniczu polsko-gdańskim w Tczewie policja graniczna przytrzymała i odstawiła do więzienia śledczego pewnego Żyda. Usiłował on przedostać się na upragniony teren w. m. Gdańska. Jest to poszukiwany przez urząd prokuratorski w Białymstoku 30-letni krawiec Szepsl Starobiec z Białegostoku, który przed karzącą ręką sprawiedliwości usiłował zbiec do Gdańska.

— W piątek o godz. 20 w dużej sali Hali Miejskiej w Tczewie odbędzie się sensacyjny mecz bokserski pomiędzy „Polizei Sport Club „Schups" — Gdańsk, a sekcją bokserską Tow. Gimn. Sokoła — Tczew. (at)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: I. Kustosz z podziękowaniem za otrzymane łaski, z prośbą o dalsze, 10,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 40 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: rodzina Ansion 5,—. razem z poprzednio pokwitowanemi 45 zł.

Na tanie kuchnie: rodzina Ansion 5,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 45,— zł.

Na założenie sklepu w Gostkowie: Ekspozytura „Orędownika" w Łodzi od N. N. 2,— zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 39,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 7 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Major Feliks Bartoszewicz w Bydgoszczy i Wiktorja Stefańska; czeladn. piek. Feliks Robaszewski i Helena Kujawa, oboje w Gnieźnie; handl. Marjan Radomski i Elżbieta Busza; czeladn. stol. Stanisław Kaźmierczak i Helena Kaźmierczakówna w grom. Dachowa, gm. Kórnik, pow. śrem.: stol. Bronisław Witkowski i Cyryla Grabarczykówna; kup. Stanisław Weinert i ekspedj. Anna Czyżewska; fryzj. Ludwik Templewicz i ekspedj. Wiktorja Konecka; rob. Józef Grześkowiak i służ. Marjanna Sikora; tok. w metalu Stefan Jagodziński i Kazimiera Koszuta; tok. Józef Oczkowski i owdow. krawc. Anna Górska z d. Kaimówna; stud. prawa U. P. Stanisław Ratajski w Wielowsi, pow. krotosz., i Halina Stachowiakówna; naucz. Jan Rossa w Chwaliszewie, pow. krotosz., i Marja Szymańska; kup. Maksymiljan Adamczewski i Franciszka Stozka; rzeźn. Władysław Kurczewski w Krotoszynie i gospod. Marjanna Depa.

Zgony:

Dnia 7 października 1936 roku zapisano następujące zgony: Ignacy Nowakowski, stolarz, 68 lat; Aleksy Mager, rzeźnik, 39 lat; Maria Gąsiorowska z domu Kriegerówna, wdowa, 68 lat; Marianna Heblińska z domu Szczotówna, 57 lat; Kazimierz Zymalski, sekretarz bankowy, 48 lat; Genowefa Müllerówna, uczennica szkolna, 8 lat; Tomasz Pieprz, 17 dni; Helena Kluge z domu Weichertówna, wdowa, 80 lat; Jerzy Waliszka, uczeń szkolny, 10 lat; Anna Wartel, z domu Fitzel, 34 lat; Reinhold Walter, bez zawodu, 21 lat; Halina Witkowska z domu Warszańska, 25 lat; Florian Jankowiak, 21 lat; Józef Kaczmarek, rolnik, 44 lat; Cecylia Chmielówna, 15 lat, Katarzyna Grześkowiakówna z domu Skubiszyńska, wdowa, 84 lat; Michalina Biskupska. 10 dni.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Jak u starożytnych Germanów karano zdradę i wszeteczeństwo". Taki tytuł nosi rozprawka dr. Stanisława Pilcha, zamieszczona w „Księdze pamiątkowej ku czci Leona Pinińskiego", a wydana obecnie w osobnej odbitce. Autor rozważa stosowanie u Germanów wyjątkowo hańbiących kar dla tchórzów i dla wszeteczników. Nie wystarczała śmierć — zwłoki przysypywano śmieciami, gnojem lub kamieniami. Dr. Pilch szuka analogji do takiego oznaczania grobów u innych narodów. Znajduje ją w Kaszubów, Mazurów, u innych Słowian, gdzie na groby samobójców, lub zabitych przez piorun, ukąszenie żmiji i t. p. — których duchy odznaczają się szczególną złośliwością — rzucano kamienie, lub gałęzie, które później zapalano. Utrudnić to miało wyjście z grobu złośliwemu duchowi. (tk)

W NAUKOWYM POZNANIU

Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Matematycznego odbędzie posiedzenie naukowe w niedzielę, 11 października o godzinie 18 w Instytucie Matematycznym U. P. (Collegium Chemicum, ul. Grunwaldzka 14). Na porządku dziennym — referat dr. Piotra Sergescu, profesora matematyki na uniwersytecie w Cluj redaktora czasopisma „Mathematica", n. t. „Les mathématiques au XVII-e siècle vues du Journal des Savants".

Kobieta dziekanem Politechniki. Donosiliśmy, że na Politechnice lwowskiej wygłosiła inauguracyjną prelekcję na otwarciu roku akademickiego, dr. Alicja Dorabialska, przyczem po raz pierwszy obowiązek ten przypadł kobiecie. Dr. Dorabialska jest dziekanem jednego z wydziałów Politechniki.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Opery ze studja warszawskiego. Polskie Radjo organizuje na sezon jesienno-zimowy transmisje oper polskich ze studja. Wykonane będą: Żeleńskiego „Stara baśń" Statkowskiego „Marja', Różyckiego „Eros i Psyche", Wallek-Walewskiego „Pomsta Jontkowa i Wertheima „Fata Morgana". Niektóre opery będą wykonane w skrótach radjofonicznych.

LITERATURA

„Wawrzyn" znów się zazieleni... Z Warszawy donoszą nam (tw.): Zeszłoroczne niemiłe doświadczenia z tz. Wawrzynem Akademickim (kopjowanym na paryskich Palmes Académiques) nie przekonały władz Polskiej Akademji Literatury. Odbyło się właśnie posiedzenie, na którem ustalono nowe kandydatury do wawrzynu... Może tym razem zapytano już poufnie upatrzonych delikwentów, czy pogodzą się z tem odznaczeeniem. W takim razie nie będzie przynajmniej odsyłania wawrzynu gratis i franco, tak jak w roku ubiegłym.

Sienkiewicz po esperancku. W Holandji ukazał się p. t. „Kaptitaj en Nubio" („Jeńcami w Nubji") skrócony przekład „W pustyni i w puszczy". Dokonał tłumaczenia zakonnik O. Wigbertus van Zon, przekładając ze skrótu niemieckiego.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Rogaty język. Z Krakowa piszą nam (krt): Nasze zasłużone Towarzystwo Sztuk Pięknych trochę niebacznie odstąpiło głośnemu w najdosłowniejszem znaczeniu rzeźbiarzowi St. Szukalskiemu sale swoje w Pałacu Sztuki. Niebacznie o tyle, że z wystawą swoją i swoich adherentów ze „Szczepu Rogate Serce" łączy p. Szukalski ustawicznie popisy oratorskie, których soczystość nie jest w Pałacu Sztuki na swojem miejscu, a byłaby na niem raczej przed Pałacem, ten bowiem wznosi się, jak wiadomo, na placu Szczepańskim, siedzibie słynnych swojem krasomówstwem przekupek krakowskich. Może nawet i samo Towarzystwo mniej jest w tej niesmacznej imprezie obciążone, niż dyrekcja Pałacu Sztuki, która widocznie uważa,, iż oratorskie kontorsje p. Szukalskiego ściągają do kasy dochód, więc są pożądane: „pecunia non olet".

Otóż nie jest to zasada ani słuszna, ani smaczna, zwłaszcza, gdy idzie o rzeczy sztuki i kultury. P. Szukalski obsypuje swemi rogatemi epitetami zarówno artystów znakomitych i zasłużonych, jak osoby postronne, nie cofając się przed atakami na czynniki duchowne i nawet na kult świętych, tak że ostatnio „Głos Narodu" musiał zastrzec się jak najbardziej stanowczo przeciw tolerowaniu tego nieschludnego gadulstwa (któremu oczywiście patronuje ze smakiem „Ill. Kur. Codzienny", zachęcając do uczęszczania na wystawę i na swoiście pachnące prelekcje). P. Szukalski i jego współrogacze stanowczo przeholowują w reklamie swoich osóbek, która niczego ich wypracowaniom nie doda, a na tle tradycyj kulturalnych Krakowa, tak mniejwięcej odbija, jakby odbijała od togi uczonego sterczące z kieszeni flaszka śmierdziuchy. Od dyrekcji Pałacu Sztuki można wymagać, aby się w tem orjentowała.

MUZYKA

Za tydzień rusza opera warszawska, wystawiając w czwartek, 15 października „Straszny Dwór" w nowej inscenizacji pod reżyserją Zelwerowicza. Dyryguje Mieczysław Mierzejewski, Stefaną śpiewa Brégy, Zbigniewa Bender, Hannę Karwowska, Jadwigę Hupertowa, Skołubę Michałowski, Macieja Mossakowski. Orkiestra operowa będzie wzmocniona orkiestrą Polskiego Radja, chóry — chórami kościoła św. Krzyża.

Bułgarka śpiewa w Berlinie. Jako Gilda w „Rigolecie" wystąpiła p. Milkowa-Zołotowić z opery narodowej w Zofji. Okazała się znakomitą śpiewaczką i aktorką. Księcia śpiewał Helge Roswaenge. Rigoletta Henryk Schlussnus, obaj znani radjosłuchaczom jako piękne głosy.

Dietrich Buxtehude, wybitny poprzednik J. S. Bacha, urodził się w r. 1637. Ku uczczeniu tego trzystolecia odbędzie się trzydniowe święto muzyczne w Lubece, gdzie Buxtehude głównie był działał.

TEATR

Literat dyrektorem szkoły dramatycznej. Z Warszawy donoszą nam (tw.): Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej otrzymał nowego dyrektora, po ustąpieniu Zelwerowicza. Został nim p. Stanisław Adamczewski, polonista i krytyk literacki, autor znanego studjum o Żeromskim.

Co grają w Łodzi? Piszą nam z Łodzi (wp): Teatr Miejski wystawia „Ludzi na krze" W. Wernera, w reżyserji J. Boneckiego, oraz Molnara „Wielką miłość" w reżyserji J. Osterwy, który gra główną rolę.

Jeszcze raz o Hamlecie. Wiedeński tłumacz Szekspira Richard Flatter wydał broszurę o Hamlecie pod tytułem „Hamlets Flucht in den Tod". Twierdzi on, że Hamlet popełnia jakby samobójstwo — że jego śmierć z ręki Laertesa jest dobrowolną. Poświęca się on w ten sposób dla matki, odchodząc z życia tak, że aby samobójstwo wydało się przypadkiem. W ten sposób „bierność" Hamleta, tyle razy podawana za jego cechę najbardziej charakterystyczną, ukazywałaby się w nowem świetle, a to jako bohaterskie zaparcie się samego siebie. Zatem jeszcze jeden komentarz i jeszcze jedna hipoteza.

„Działówki" w Paryżu. Należący do miasta Paryża teatr Gaité-Lyrique, został oddany do użytkowania działówce noszącej nazwę „Les Compagnos de l'Operette", a to po bankructwie dzierżawcy, p Bravarda. Umowę zawarto na rok, potem zobaczy się, co dalej. Podobnie zgłosiła się działówka aktorska, pod nazwą „Comédiens de Paris" o Théatre Sarah-Bernhardt, gdzie obecnie gości chwilowo Wielka Opera, czekając na ukończenie przebudowy swego gmachu.

ZE ŚWIATA FILMU

Nowy film z Marleną Dietrich nakręca Jacques Feyder w Londynie. Tytuł filmu: „Rycerz bez zbroi". Rzecz dzieje się przeważnie w przedwojennym Petersburgu.

VARIA

Nowe słowniki M. Arcta. Cieszący się dużą popularnością „Słownik ortograficzny języka polskiego" ma już poza sobą kilka wydań pełnych oraz kilka skróconych. Zmiany w ortografji, wprowadzone ostatnio uchwałą komitetu ortograficznego Pol. Akademji Umiejętności, spowodowały nowe, szóste już wydanie „Słownika" oraz skróconej jego edycji p. t. „Słowniczek ortograficzny i zasady pisowni polskiej". Duży „Słownik" obejmuje około 60 tysięcy wyrazów oraz opracowane przejrzyście przez wybitnego językoznawcę, prof. Stanisława Swobera zasady pisowni polskiej, wraz z tablicą, podającą zasady dzielenia głosek przy przenoszeniu wyrazów. „Słowniczek" podaje 18 tysięcy wyrazów oraz zwięźle ujęte zasady nowej ortografji. (tk)

KRAJOZNAWSTWO

Podole ma coraz liczniejszych gości, jak stwierdzono na zjeździe krajoznawczym w Czortkowie. Turystów i letników znacznie w tym roku przybyło.

Jutro:

WYSZŁY NOWE KOMPOZYCJE

przez

prof. Stanisława Wiechowicza

Pisma nadesłane

„Przegląd Pedagogiczny". Nr. 14. Treść: „O pracy nauczyciela". — „O ducha szkoły". — „Na przełomie". — L. Jaxa Bykowski: „W przededniu organizacji liceów". — S. K.: „Prasa o szkole i nauczycielu". — „Konferencje z p. dyr. dr. M. Polakiem". — „Normy płac i wpisów — układem zbiorowym". — „Kolonja nauczycielska T. N. S. W." — „Kolonje dla młodzieży szkół średnich nad morzem". — „Kolonje dla młodzieży w Diłoku". — Kronika. — Adres Red. Warszawa, Bracka 18.

NIE CYGANIĆ Z CYGANAMI!...

Znalazł się taki, co odkrył odkrywcę Cyganów... — A „Encyklopedja Polska"?! — „Tajemnice"... bzdury — Jakim językiem mówią Cyganie między sobą? — A jakim z otoczeniem? — Groch o ścianę.

W „Gazecie Polskiej" (z 20. 8. b. r., nr. 232) czytamy taką notatkę bibljograficzną:

Książka o Cyganach. — Nikt dotychczas nie zadawał sobie trudu, aby badać źródła pochodzenia i tradycji cyganów. Dopiero uczony niemiecki dr. Marcin Blick postarał się wypełnić tę lukę w literaturze historji narodów . Spędził on dłuższy czas wśród cyganów, zbierając skrzętnie materjał i rezultatem jego pracy jest wydana obecnie w Lipsku książka p. t. „Cyganie, ich życie i dusza". Jest to jedyne poważne dzieło, w którem zagadnienie narodowościowe cyganów, ich indywidualność, obyczaje i tradycja traktowane są naukowo. Książka wyposażona jest w setkę oryginalnych zdjęć, dokonanych przez autora.

Notatka ta to jaskrawy przykład tupetu niektórych dziennikarzy, co śmiało i bez przytomności potrafią pisać o rzeczach, o których nie mają wyobrażenia. — „Nikt dotychczas nie zadawał sobie trudu, aby badać źródła pochodzenia i tradycji cyganów". Zapewne, trudnoby było od tego rodzaju dziennikarza wymagać wiadomości o istnieniu bibljografji cyganologicznej, która sobie liczy już dwadzieścia zgórą lat wieku; mam tu na myśli książkę G. F. Blacka „A Gypsy Bibliography, Edinburgh—London 1914". Stanowi ona 1. numer w serji monografij, wydawanych przez założone w Liverpoolu w 1888 r. towarzystwo, zajmujące się badaniem Cyganów. Nazwa towarzystwa brzmi „Gypsy Lore Society", a organem jego jest „Journal of the Gypsy Lore Society" Bibljografja Blacka obejmuje 4577 numerów, a mimo to nie jest kompletna, jak autor sam w przedmowie zaznacza. Od 1914 roku przybyło jeszcze wiele nowych pozycyj. Bibljografja ta zawiera pozycje najrozmaitszej treści, między innemi utwory literackie na tematy cygańskie, ale także cały szereg dzieł i rozpraw, ściśle naukowo traktujących zagadnienie pochodzenia Cyganów, ich historji, folkloru, języka itd., różnych autorów, między którymi wspomnę takich, jak: Ascoli, Miklosich, Pott, Pischel, Goeje, Turner etc.

*

Pisze autor notatki o książce Marcina Blocka: „Jest to jedyne poważne dzieło, w którem zagadnienie narodowościowe cyganów, ich indywidualność, obyczaje i tradycja traktowane są naukowo". Nie miałem jeszcze sposobności zapoznania się z tą książką; być może, że to rzeczywiście poważny wkład do nauki o Cyganach — ale nie on pierwszy przecie, jak wskazałem, i nie on jedyny zajmuje się naukowo Cyganami. Gdyby ów dziennikarz warszawski był należycie przygotowany do swojego zawodu, nie mógłby niewiedzieć o istnieniu wydanej przez Polską Akademję Umiejętności „Encyklopedji Polskiej", w której tomie III dział III nosi nazwę „Język polski i jego historja, z uwzględnieniem innych języków na ziemiach polskich". Na stronicach 456—461 jest tam ustęp „Język cygański i Cyganie w Polsce, napisali Stan. Estreicher i J. Rozwadowski". Ustęp ten i zacytowana tam literatura oświeciłyby naszego ignoranta, że Cyganami oddawna się naukowo zajmowano, także w Polsce.

Nasz dziennikarz nie czyta również „Wiadomości Literackich", które w swoim czasie, w jednym z numerów w roku 1931 sygnalizowały moją rozprawkę p. t. „Cygańszczyzna w „Chacie za wsią" Kraszewskiego"; zamieszczona została w XV t. „Prac Filologicznych", a w rozdziale 2. p. t. „Kilka słów o Cyganach, ich pochodzeniu, wędrówkach, języku. Cyganie w nauce i literaturze" daje zwięzły pogląd na współczesny stan wiedzy o Cyganach i cytuje najważniejszą naukową literaturę. Jeżeli ktoś nie interesuje się bieżącą literaturą i perjodykami o niej informującemi, zdawałoby się, że z gimnazjum jeszcze (jeżeli do niego chodził) powinien znać powieść polską dawniejszą i jej dzisiejszemi losami się interesować; gdyby tak było, nie uszłoby jego uwagi nowe wydanie „Chaty za wsią" Kraszweskiego (Bibljoteka Narodowa, serja I, nr. 122); wydawca i komentator cytuje moją rozprawkę i ze mną polemizuje, więc od niegoby się dowiedział, gdzie można znaleźć wiadomości o Cyganach. Oczywiście, że dziennikarze tego pokroju nie wiedzą o „Pracach Komisji Orjentalistycznej Polskiej Akademji Umiejętności"; jako ich numery 7 i 7 a w latach 1925 i 1930 wyszły I. Kopernickiego „Teksty cygańskie" (zapisane od Cyganów z Rabki), a jako nr. 21 „Słownik Cyganów z Zakopanego", ze spuścizny rękopiśmiennej Rozwadowskiego przezemnie przygotowany do druku i opatrzony wstępem i uwagami.

*

Świadomość choćby tylko istnienia poważnej literatury o Cyganach powstrzymałaby może drugiego odważnego ignoranta od ogłaszania drukiem bzdur p. t. „Tajemnice cygańskiej gwary i mistrzostwa mimiki" w „I. K. C." (nr. 232 z 21. VIII. 1936), którego redakcji przydałoby się nieco więcej krytycyzmu w stosunku do nadsyłanego materjału. W elukubracie tym jakiś pan (ski) wypisuje między innymi takie oto niesłychane androny:

Tę „cyganerję życiową" znakomicie ułatwia im gwara, która jest dwojakiego rodzaju. Jedna jest podobna do mowy tego narodu wśród którego żyją, względnie koczują, a więc jakby żargon: rumuński, węgierski, słowacki, serbski, turecki itd. Druga, to właściwa gwara cygańska, specjalnie wytworzona, pełna archaicznych, często przekręconych wyrażeń, używana tylko w rozmowach między sobą, nigdy zaś w stosunkach z resztą ludności i z władzami i dalej ponieważ tym tajemniczym żargonem i mimiką posługują się już dzieci cygańskie, wynika stąd, że cyganie uczą się najpierw tego sposobu wzajemnego porozumiewania się, a dopiero później przyswajają sobie mowę, podobną do mowy tej narodowości, wśród której przeważnie koczują.

Otóż prawda jest taka, że Cyganie, którzy w średniowieczu dość wczesnem wywędrowali z północy Indyj Wschodnich do Europy, przynieśli ze sobą także swój jezyk (jeden z nowoindyjskich kontynuantów staroindyjskiego, który szerzej znany jest w odmianie zwanej sanskrytem); ten, jakkolwiek nasiąkły po drodze bardzo licznemi elementami obcemi, nie zatracił zasadniczej struktury pierwotnej, przechował też nieźle indyjską swoją szatę dźwiękową, a także zrąb zasadniczy słownictwa. Że tak jest, można się przekonać, zajrzawszy do jakiejś gramatyki któregoś z djalektów cygańskich (bo język Cyganów europejskich jest djalektycznie zróżnicowany), np. do Sowy „Mundart der slovakischen Zigeuner", albo do jakiegoś trochę obszerniejszego słownika, np. do wspomnianego wyżej słownika Rozwadowskiego.

Tym to językiem, który nie jest wcale jakimś sztucznie zlepionym tworem, posługują się Cyganie oczywiście tylko między sobą, bo go przecież nie rozumieją społeczeństwa, Cyganów wśród siebie tolerujące. Z otoczeniem porozumiewają się Cyganie w języku otoczenia i to w języku mniej więcej poprawnym, co jest zupełnie zrozumiałe: przecież Cygan, żyjąc wśród innojęzycznego społeczeństwa i to żyjąc z niego, kosztem jego, musi się z nim skutecznie porozumieć. Ułatwiają mu opanowanie obcego języka zdolności językowe, jakie sobie wyrobił w ciągłem zetknięciu w różnojęzycznemi środowiskami — jest on często poliglotą, co miałem sposobność stwierdzić na Śląsku i na Litwie; na Śląsku spotyka się Cyganów znających języki: polski, czeski, niemiecki, węgierski, na Litwie: polski, litewski, białoruski rosyjski.

Na tem kończę to rzucanie grochem na ścianę ignorancji i uporu.

Dr. Edward Klich

Poznań

Książki nadesłane

„Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych za rok 1935 i plan pracy na rok 1936." Warszawa 1936 Nakł. Zarz. Gł. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

„Zadrzewianie dróg publicznych i nieużytków". Warszawa 1936. Nakł. Związku Powiatów Rzplitej Polskiej.

Stanisław Pilch: „Źródła i czynniki inspiracyjne Quo vadis Sienkiewicza" Lwów 1936. Odb. z kwart. „Eos"

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przed ogłoszeniem planu inwestycyjnego na r. 1937

Według informacyj nadeszłych z Warszawy, plan inwestycyj publicznych na r. 1937 ogłoszony zostanie prawdopodobnie jeszcze w bieżącym miesiącu. Plan ten, opracowany przez komisję inwestycyjną przy ministrze skarbu, zamknie się podobno kwotą trzystu kilkudziesięciu miljonów złotych. Ważniejsze pozycje przedstawiać się mają następująco:

Roboty drogowe

Głównym celem, jaki postawiła sobie polityka drogowa, jest przebudowa nieekonomicznych nawierzchni szabrowych drogą zastąpienia ich przez nawierzchnie utrwalone, przystosowane do nowoczesnych wymogów. Przebudowie ma ulec 2 000 km dróg. W dziedzinie budowy mostów przewiduje się wybudowanie 12 km mostów. Nowych dróg państwowych ma powstać w ciągu 4 lat około 800 km.

Roboty kolejowe

Plan ma przewidywać odbudowę nawierzchni, mostów oraz unowocześnienie taboru i lokomotyw. Budowa dworca centralnego w Warszawie zostanie przyspieszona. Gotowe są również plany budowy nowych linij kolejowych.

Gospodarka energetyczna

Przyspieszeniu tempa uprzemysłowienia kraju ma służyć plan należytego wykorzystania zasobów energetycznych, mianowicie węgla, gazu ziemnego i wody. Na plan pierwszy wysuwa się tutaj elektryfikacja kraju; przewiduje się podział kraju na okręgi elektryfikacyjne, połączone ze sobą sieciami wysokiego napięcia

Budownictwo wodne

Opinję publiczną Wielkopolski najżywej ciekawi projekt, szczegółowo opracowany, połączenia Warty z Wisłą poprzez jezioro Gopło. W dalszym ciągu plan inwestycyjny przewiduje regulację Wisły połączoną z budową portów w Puławach, Żeraniu, Płocku i Włocławku; żeglowność Wisły ma być dporowadzona do tego stopnia, aby węgiel mógł być transportowany do Warszawy drogą wodną z zagłębia węglowego. Również ma być potaniony transport kamieni z kamieniołomów wołyńskich (Janowa Dolina) przez regulację Prypeci i jej dopływów oraz naprawę kanałów: Ogińskiego i Królewskiego. Celom regulacyjnym służyć mają roboty przy budowie 4 zbiorników w Porąbce, Kozłowej Górze, Rożnowie i Czechowie.

Inwestycje rolnicze

Plan przewiduje budowę znacznej ilości chłodni, elewatorów, śpichrzy, mleczarni, suszarni, przetwórni owoców itp. urządzeń, służących racjonalnemu zużytkowaniu produktów wiejskich. Również zamierza się udostępnić kredyty na meljoracje i na zagospodarowanie łąk.

Inwestycje miejskie

Jak już donosiliśmy, państwo zamierza się wycofać z dziedziny budownictwa mieszkaniowego, ograniczając swą pomoc finansową do budownictwa robotniczego i wiejskiego. Natomiast przewiduje się kredyty na urządzenia miejskie (ulice, wodociągi, elektrownie itp.), mające przyczynić się do rozbudowy miast. Mówi, się, że zniesienie ustawy o ochronie lokatorów przyczyni się do wzmożenia ruchu budowlanego wzgl. do podtrzymania jego tętna — po wycofaniu się państwa, jako kredytodawcy, z dziedziny budownictwa mieszkaniowego.

Krótkie informacje gospodarcze

— W ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. wartość importu towarów japońskich do Czechosłowacji wynosiła 23.9 miljonów k. cz. wobec 10.6 mil. k. cz. w analogicznym okresie r. ub., a zatem import japoński do Czechosłowacji powiększył się dwukrotnie.

— Projekty rządu w sprawie powiększenia przydziału surowca dla przemysłu włókienniczego powitane zostały w kołach włókienniczych z dużem zadowleniem. Poprawa konjunktury spowodowała bowiem zwiększenie się zapotrzebowania na artykuły włókiennicze, zwłaszcza ze strony ludności wiejskiej.

— Dzięki usilnym staraniom Polskiej Agencji Morskiej Konferencja Północno-Atlantycka obniżyła stawki przewozu morskiego na wszelkie towary z Gdyni do portów zatoki Meksykańskiej, jak Orleans Houston, Galveston, dostosowując je do stawek notowanych z portów zachodnio-europejskich, jak Hamburg, Brema, Rotterdam, Antwerpja.

— W dniu 1 bm. nastąpiło w Łodzi uroczyste otwarcie oddziału P. K. O. o pełnym zakresie działania.

37 plan Loterji Państwowej

jest tak korzystnie zorganizowany dla graczów, iż bezsprzecznie zadowoli najwybredniejsze wymagania. Ilość bowiem głównych i średnich wygranych zwiększona została o 417 pozycyj.

Ogólna zaś ilość głównych wygranych w 37 planie tak się przedstawia:

1 × po 1.000.000,— zł	23 × po 20.000,— zł
9 × po 100.000,— zł	110 × po 10.000,— zł
4 × po 75.000,— zł	165 × po 5.000,— zł
15 × po 50.000,— zł	400 × po 2.500,— zł
28 × po 25.000,— zł	565 × po 2.000,— zł

1 110 × po 1.000,— zł i t. d.

Co się tyczy samej instytucji Loterji Państwowej, to już ogół obywateli darzy ją szczerą sympatją, bo też zasługi położone przez nią wobec społeczeństwa nieocenionej są wartości. Pod względem społecznym strzeże ich ona od niebezpieczeństwa hazardu, natomiast pod względem gospodarczym za pośrednictwem sumy 73.720.000,— zł, którą w ciągu roku wypłaca graczom tytułem wygranych, ożywia ona warsztaty oraz przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe.

(—) Stefan Centowski.

zg 549/50

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Dalsza zniżka funta angielskiego.** Zgodnie z przewidywaniami nastąpiła na wczorajszych giełdach walutowych dalsza zniżka funta szterlinga, spowodowana m. in. zapoczątkowaniem odpływu kapitałów, ulokowanych na rynku angielskim w okresie niewyjaśnionej sytuacji monetarnej we Francji i krajach bloku złotego. Dewizę na Nowy Jork notowano w Paryżu bez zmian, w Londynie natomiast 4,89$^{9}/_{16}$ wobec 4,90$^{7}/_{16}$ w dniu onegdańszym. Należy zauważyć, że jest to kurs bardzo zbliżony do poziomu, który odpowiada interesom angielskich kół finansowych. W Zurychu zanotowano po raz pierwszy notowanie dewizy na Medjolan w wysokości 22.80. Warto przypomnieć, że kurs parytetowy przed dewaluacją lira i franka szwajcarskiego wynosił w Zurychu 27,28.

(k) **Nowy układ kontyngentowy polsko-grecki.** W ostatnich dniach został podpisany nowy układ kontyngentowy między Polską i Grecją, który ustala kontyngenty we wzajemnej wymianie towarowej na okres czwartego kwartału r. b. W związku z tem Państwowy Instytut Eksportowy przypomina wszystkim eksporterom polskim, którzy są zainteresowani wywozem do Grecji, że w ramach kontyngentów, ustalonych dla wywozu towarów polskich, poselstwo greckie w Warszawie przeprowadza legalizację świadectw pochodzenia. Należy pamiętać o tem, że bez zalegalizowania dokumentów importowych żaden towar polski nie może być wpuszczony do wolnego obrotu w Grecji. Poszczególne firmy, które interesują się bliżej kwestją zbytu towarów polskich na rynku greckim, winny w tej sprawie udać się do Państwowego Instytutu Eksportowego o bliższe informacje.

(k) **W sprawie zaległych przesyłek.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu prosi firmy, posiadające zaległe w urzędach celnych przesyłki, które z powodu braku pozwoleń przywozu nie mogą być wydane, by przedłożyły w możliwie najkrótszym czasie następujące dokumenty: 1) kontrakt, 2) konosament, 3) fakturę, 4) dowód zapłaty, ewtl. wyjaśnienia w tej sprawie, 5) świadectwo pochodzenia, i 6) zaświadczenie urzędu celnego o zaleganiu towaru. Bez przedłożenia wyżej wymienionych dokumentów Izba nie będzie mogła wystąpić do Centralnej Komisji Przywozowej, z prośbą o wydanie pozwoleń przywozu na zaległe przesyłki.

(k) **Koncesje na hotele i pensjonaty.** Organizacje przemysłu hotelowego w Polsce przedłożyły władzom szereg postulatów Hotelarze domagają się m. in. wprowadzenie ograniczeń przy wydawaniu koncesji na hotele i pensjonaty oraz utrzymania ustawy o ochronie lokatorów w odniesieniu do hoteli i pensjonatów. (az.)

(k) **Utworzenie giełdy i targowicy bydła w Bydgoszczy.** W Bydgoszczy odbyło się ostatnio z inicjatywy Związku Cechów Rzeźniczo - Wędliniarskich i Centralnego Syndykatu Gospodarczego Rzemiosła Rzeźniczo-Wędliniarskiego zebranie z udziałem przedstawicieli wspomnianych przemysłów i władz miejskich w sprawie utworzenia giełdy bydlęcej w Bydgoszczy. Wobec zgodnego stanowiska, które zajęli przedstawiciele tego przemysłu i władze miejskie, uchwalono jednomyślnie w najbliższym czasie uruchomić w Bydgoszczy targowicę bydła. (ATE.)

(k) **Kanada interesuje się dostawami pszenicy z Polski.** Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu otrzymała ostatnio zapytanie z kół zbożowych w Kanadzie o warunki dostawy pszenicy z Polski. Podobno jest to pierwsza oferta, jaką Polska otrzymała z Kanady.

Z ZAGRANICY

(z) **Obniżka niektórych ceł w Szwajcarji.** Havas donosi z Berna, że szwajcarska rada federalna postanowiła obniżyć z dniem 7 października opłaty przywozowe od cukru surowego (we frankach od 1 q), od cukru surowego z 8 na 6, od cukru krystalicznego z 22 na 19. Poza tem postanowiono zwracać importorem cło pobierane od kartofli w wysokości 4 fr. od 100 kg.

(z) **Sowiety produkują niedostateczną ilość produktów.** „Za Undustrializacju" stwierdza, że ciężki przemysł w Sowietach w dalszym ciągu nie wykonywa planu. Najgorzej przedstawia się produkcja wagonów kolejowych i parowozów. Fabryki miały wypuścić na rynek 8,4 tys. wagonów towarowych, wypuściły zaś na rynek tylko 5,9 tys. Nie lepiej przedstawia się produkcja samochodów w fabryce Gorkim Plan przewiduje wytwórczość 1920 wozów, tymczasem fabryka produkuje od 300 do 500 wozów. Nie jest również wykonywany plan produkcji przedmiotów codziennego użytku. Produkcja nafty i maszyn spadła.

(z) **Porozumienie handlowe szwajcarsko-francuskie.** Szwajcarska Agencja Telegraficzna komunikuje, że rządy francuski i szwajcarski postanowiły utrzymać w mocy po dn. 31 października umowę handlową z 1934 r., jak również wszystkie dodatkowe umowy. Jak wiadomo, umowa ta została wypowiedziana w dn. 25 czerwca b. r. Należy podkreślić bardzo szybkie załatwienie sprawy, gdyż rokowania francusko-szwajcarskie w tej sprawie zostały dopiero co rozpoczęte.

(z) **Ujemny bilans handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych.** Po raz pierwszy od 10 lat zanotowano w pierwszem półroczu b. r. ujemne saldo w bilansie handlowym stanów Zjednoczonych. Saldo ujemne wynosi 9 miljonów dolarów.

Chleb dla Polaków

Kucharz obeznany z kuchnią żołnierską, który mógłby objąć funkcję instruktora na wojskowym kursie kucharskim, młody, energiczny, posiadający odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia takiego kursu, może zgłosić ofertę do Dowództwa Brygady K. O. P. w Czortkowie z dołączeniem warunków, życiorysu i świadectwa pracy. Kurs odbywać się będzie w 3 do 4 różnych miejscowościach i trwać będzie od 2 do 3 miesięcy.

W Ostrowcu mieście przemysłowem, w trójkącie zbrojeniowym ziemi Radomskiej, potrzebne są: 1. drukarnia polska, 2. zegarmistrz ze składem taniej biżuterji. Miasto liczy 29.000 mieszkańców, fabryka miejscowa zatrudnia kilka tysięcy ludzi, szanse dla składów polskich bardzo dobre.

W Otwocku pod Warszawą potrzebna jest niewielka chrześcijańska drukarnia. Męża zaufania w Otwocku wskaże Związek Polski.

Takaż drukarnia polska potrzebna jest w Złoczowie woj. Tarnopolskie.

W Częstochowie, Kutnie, Sosnowcu oraz Ostrowcu Kiel. potrzebne są składy ryb morskich, rzecznych i konserw.

W Łodzi może się osiedlić dwóch piekarzy — wymagana gotówka 15.000 zł — obrót miesięczny ca 10.000 zł.

W mieście powiatowem woj. łódzkiego jest do sprzedania zasobny skład kolonjalny i delikatesów — cena ca 7.000 zł. Trzeba mieć odpowiednią gotówkę na prowadzenie interesu.

Jest do nabycia zakład fryzjerski za 2.800 zł.

Jest do nabycia pod Krakowem młyn, przy którym można postawić piekarnię. Cena całego objektu wraz z willą 90.000 zł.

Właściciel kina objazdowego poszukuje wspólnika z udziałem 1.000 zł.

W woj. tarnopolskiem w mieście 5-tysięcznem brak fryzjera - katolika; brak również piekarni katolickiej.

Do Sieniatycz potrzebny wspólnik, celem otwarcia hurtowni kolonjalnej i spożywczej. Tamże do odstąpienia restauracja z 2 pokojami i warsztatem masarskim.

W Zagłębiu Dąbrowskiem potrzebny chrześcijański skład ryb i konserw.

W Łowiczu do objęcia zaraz chrześcijański zakład fotograficzny.

Kupiec - wojażer z Sokołowa Podlaskiego poszukuje przedstawicielstwa fabryk lub hurtowni różnych branż na województwa: lubelskie, nowogrodzkie, białostockie i wileńskie.

We Lwowie potrzebny jak najprędzej skład ryb i konserw rybnych. (Lwów posiada 320.000 ludności, z czego 170.000 Polaków). Energiczny fachowiec miałby zapewnioną egzystencję. Lokale są. Wiadomości udzieli towarzystwo „Samoobrona" — Lwów, ul. Koralnicka 2.

Informacyj w powyższych sprawach udziela Związek Polski w Poznaniu, ulica Pocztowa 27, m. 1. w godzinach między 10 a 13-tą. Petentów zgłaszających się listownie po informacje uprasza się o załączenie znaczków pocztowych na odpowiedź.

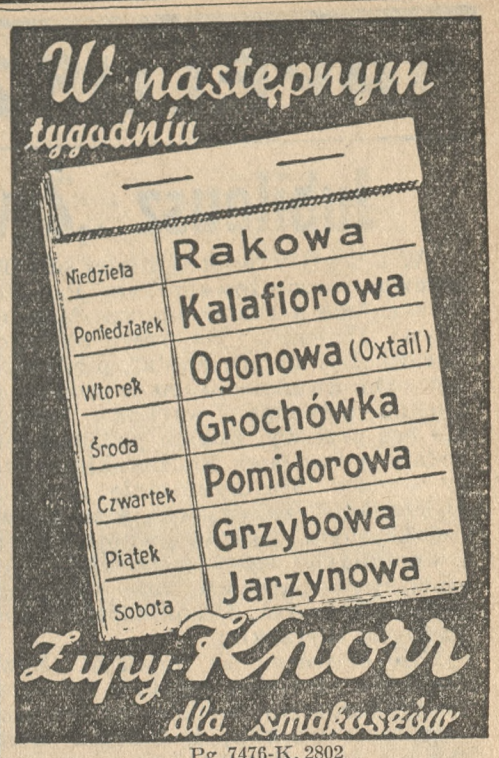

Pg 7476-K. 2802

OTWARCIE KURSU DLA HUFCÓW PRACY

W Warszawie odbyło się (jak donosi prasa stołeczna), otwarcie kursu dla instruktorów i przywódców plutonów pracy w myśl dekretu Prezydenta R. P. z 22 września o służbie pracy młodzieży. Hufce pracy zostały powierzone min. spraw wojskowych. Na cele wyszkolenia oddano budynek w pobliżu koszar przy ul. 29 listopada. Zapisanych kursistów jest obecnie stu, wszyscy są podchorążymi rezerwy po wyusłużeniu skróconej służby wojskowej. Wielu w pośród nich jest zawodu nauczycielami szkół powszechnych.

PROCES, KTÓRY TRWA JUŻ 116 LAT

W wydziale cywilnym sądu okręgowego w stolicy znajduje się sprawa, która stanowi fragment bodaj najstarszego procesu. Niejaki Kosiński występuje przeciwko skarbowi państwa o zwrot obszarów pod Warszawą. Sprawa ta rozpoczęła się w r. 1820, a więc 116 lat temu i dotychczas nie została zakończona, i nie doczekała się nawet przejścia do II instancji. Proces ten prowadzony jest według procedury francuskiej, która została zniesiona jeszcze w r. 1864. Jest to najstarszy przewód sądowy, jaki znajduje się w obecnych sądach polskich.

ŻYDOWSKA BANDA PRZEMYTNICZA W STOLICY

Władze skarbowe do walki z przemytnictwem wykryły w stolicy całą bandę przemytników żydowskich, którzy oddawna już uprawiali tę szkodliwą dla skarbu państwowego działalność. Na czele tej szajki stał Jankiel Sanger, składnica zaś przemycanych towarów znajdowała się u Chany Bajczer na Nowolipiu. Znaleziono u niej około 700 zapalniczek, 1 kg. kamieni zapałowych i 3 kg. sacharyny. Aresztowano szereg osób.

KONSEKRACJA KOŚCIOŁA GARNIZONOWEGO W KRAKOWIE

W dniu 25 bm. odbędzie się uroczysta konsekracja kościoła garnizonowego pod wezwaniem św. Agnieszki w Krakowie. Kościół ten, wiadomo, był przez pewien czas w rękach żydowskich, został wykupiony przez komitet obywatelski i 31 stycznia 1929 r. oddany wojsku polskiemu. Dzięki wydatnej pomocy władz wojskowych i ofiarności społeczeństwa zaniedbana ta świątynia została gruntownie odrestaurowana.

NOWE TERENY NAFTOWE NA PODKARPACIU

Działający na terenie Małopolski, specjalny instytut dla poszukiwania nowych terenów naftowych p. n. „Pionier", zwrócił ostatnio swe poszukiwania w kierunku podgórskich okolic Karpat. Zwrócono uwagę na podgórskie okolice w Kosowie i, istotnie dowiercono się tam kilku płytkich szybów gazowych.

Nowe tereny naftowe znajdują się w gminie Wierzbowiec pod Kosowem, na terenie lasów państwowych. W wyniku tego pierwszego odkrycia, w wielu miejscowościach Podkarpacia rozpoczął się bardzo ożywiony ruch wiertniczy. Towarzystwo „Pionier" rozpoczęło głębokie wiercenia między Medenicą a Stryjem. Jednocześnie Małopolski Koncern Naftowy prowadzi wiercenia w Gajach Niższych, położonych między Stryjem a Drohobyczem. Koncern Małopolski zastosował przy tem wierceniu nowe metody wiertnicze, znane do tej pory tylko w Ameryce. Dzięki temu prace wiertnicze w bardzo szybkiem tempie postępują naprzód.

KAPELUSZE największy wybór **tylko** u **TOMASKA, POCZTOWA 9** dg 3264/5
Jedyny i spec. magazyn i pracownia kapeluszy od 26 lat w Poznaniu

Jubileusz „Żywego Dziennika"

W ubiegły wtorek w Białej sali Bazarowej zorganizowało Tow. Pań św. Wincentego à Paulo par. św. Marcina „Żywy Dziennik" na rzecz biednych parafji. Był to „Dziennik" jubileuszowy. Od dwudziestu lat wychodzi to „pismo mówione", wychodzi rzadko, ale bez przerwy, zawsze pod naczelną redakcją Czesława Kędzierskiego, który w roku 1916 organizację „Żywych Dzienników" zainicjował, a w zespole redakcyjnym potrafił skupiać wielu znakomitych współpracowników, postaci nieraz bardzo wybitne w świecie publicystycznym, dziennikarskim, społecznym, literackim.

Nic dziwnego, że zagajając „Żywy Dziennik" naczelny redaktor był wzruszony. Serdecznie wspomniał dawnych współpracowników, z których wielu już nie żyje. Nawiązał do pierwszego „dziennika", który odbywał się pod czujnem okiem niemieckich cenzorów, przypominając, że przez cały czas istnienia charakter „dzienników" się nie zmienił, że zawsze łączył w sobie myśl poważną z wesołym, pogodnym uśmiechem. Zgrabna fraszka, którą z pierwszego programu p. Kędzierski przypomniał, pozostała do dziś jeszcze aktualna i wesołym śmiechem przez publiczność została przyjęta.

Nic dziwnego, że wśród słuchaczy — z których wielu pierwsze jeszcze „Żywe Dzienniki" pamięta, — a którzy do ostatniego miejsca wypełnili dużą salę Bazarową, dając w ten sposód dowód żywego zainteresowania i sympatji dla instytucji „Żywych Dzienników", wspomnienie jubileuszowe wywołało miły oddźwięk. Przez powstanie uczczono odruchowo pamięć tych, którzy zasiadali kiedyś przy redakcyjnym stole, którzy z grona współpracowników odeszli.

Artykuł wstępny w jubileuszowym „Dzienniku" — głęboko ujęty i pięknie opracowany — wygłosił ks. prał. J. Prądzyński, p. t. „Sprawiedliwość i miłosierdzie". Nawiązując do „Tygodnia Miłosierdzia", w którego ramach właśnie „Żywy Dziennik" się odbywa, podniósł znaczenie chrześcijańskiej cnoty miłosierdzia i zaznaczył, że my katolicy dążyć powinniśmy do tego, by tygodnie rozrosły się w miesiące i lata, w wieczne panowanie wzniosłego uczucia miłosierdzia.

Dr. B. Stelmachowska w feljetonie p. t. „Poznań w opresji" poprowadziła słuchaczy po uliczkach i peryferjach poznańskich, wskazując na nich ciekawe kapliczki przydrożne. Wiele z nich stanowi nader ciekawe zabytki sztuki. Powstały przeważnie, jako ofiary dziękczynne ku czci świętych, odwracających od miasta różne klęski: choroby, pożary, powodzie.

Kazimierz Pluciński odczytał ze zbiorku „Freski" dwa wiersze: „Mgła" i „Pies i księżyc", ciekawe w formie i w nastroju. W zastępstwie Adolfa Nowaczyńskiego, któremu choroba nie pozwoliła przybyć z Warszawy, wygłosił red. Kędzierski jego feljeton p. t. „Luter i Margerita", dający ciekawą analogję w kwestji żydowskiej dziś i przed trzema wiekami. Wreszcie red. J. Kisielewski w feljetonie „Nożycami przez prasę" dał wesołe zestawienie mimowolnego humoru prasowego w kolekcji autentycznych wycinków z różnych działów różnych pism, wychodzących w Polsce.

Po krótkiej przerwie drugą część programu rozpoczął dr. J. Koller feljetonem p. t. „Mania i mania", w którym dowcipnie scharakteryzował realizację modnego hasła „frontem do szarego człowieka", nakreślił „ułatwienia" wprowadzane w życiu współczesnem i na wesoło omówił najważniejsze „zalety" nowowprowadzonej ortografji. Dr. J. Staudynger w feljetonie p. t. „Spejbl i Hurwinek" zapoznał słuchaczy z rozwojem teatru marjonetkowego w Czechach. K. Pluciński przeczytał interesującą, świetnie napisaną nowelę p. t. „Ciemniejsza pręga". W zastępstwie Stanisława Wasylewskiego fragment z jego ostatniej książki p. t. „Z tamtej strony Odry" odczytał red. T. Kraszewski. Red. J. Gerżabek wygłosił zabawny feljeton o osobliwościach językowych p. t. „Tureckie kazanie". Red. Hernes zaś z właściwą sobie „oratorską swadą" wygłosił niesłychanie zbwną pogwarkę p. t. „Taki chłop!", pobudzając słuchaczy do ustawicznych salw śmiechu. Program zakończyły wesołe drobiazgi: parodje i trawestacje zwykłych gazetowych rubryk: ostatnie depesze, wypadki, bibljografja i wesołe „pokłosie jubileuszowe", wygłoszone przez red. J. Gerżabka i red. T. Kraszewskiego.

Miły wieczór, jaki spędzili słuchacze, zapisze się im dobrze w pamięci i podniesie jeszcze popularność zawsze życzliwie przyjmowanych, a licznie uczęszczanych „Żywych Dzienników".

(usz)

Kurant szamotulski

Nieomal każde z naszych miast w Wielkopolsce ma swoją osobliwość. Szamotuły mogą się poszczycić kilkoma cennemi osobliwościami, a zwłaszcza basztą Czarnej Księżniczki i kurantem przy pięknym gotyckim kościele.

O baszcie znamy kilka legend, jak to srogi możnowładca Górka więził w niej swoją żonę, piękną Halszkę z Ostroga. Natomiast o kurancie mało co wiemy. A jest on obecnie coraz częściej na ustach z racji projektowanego nagrania go na płytę i uczynienia z niego sygnału dla poznańskiej rozgłośni Polskiego Radja.

Kurant szamotulski umieszczony był dawniej na szczycie północnym kościoła. Połączony z zegarem, o godzinie dwunastej wydzwaniał początek melodji znanej pieśni do Matki Boskiej Szamotulskiej: „Witaj śliczna i dziedziczna Szamotuł Pani".

Przez jakiś czas kurant był nieczynny. Reparacja kurantu na szczycie kościoła okazała się mniej celowa. Troskliwy o dobro świątyni i utrzymanie w niej bezcennych zabytków ks. radca Kaźmierski wpadł na pomysł zbudowania nowego mechanizmu. Pomysł udał się i w praktyce wypadł nadspodziewanie. Zbudowany przy pomocy miejscowych sił i miejscowych środków mechanizm, wprowadzony w ruch przez elektryczne połączenie z zegarem, punktualnie o godzinie 12 specjalnemi młotkami uderzą w sześć pięknych dzwonów, zawieszonych na nowej, w ostatnich latach postawionej dzwonnicy. A głos rozlega się donośnie po całej okolicy, sławiąc imię Szamotuł Pani, u której Jan Sobieski pod Wiedniem przed bitwą z Turkami szukał niegdyś pociechy.

Pieśń o Matce Boskiej Szamotulskiej posłużyła prof. F. Nowowiejskiemu za podstawę i temat do skomponowania potężnego motetu szamotulskiego, o którego wykonanie zabiega obecnie zagranica.

Kurant szamotulski usłyszymy przez radjo po raz pierwszy 10 bm. o godz. 9 rano podczas specjalnej audycji, nadanej z Szamotuł.

Warto dodać, że kościół szamotulski oprócz wymienionych sześciu dzwonów, posiada jeszcze dwa zabytkowe nieczynne dzwony, zawieszone starym zwyczajem przy bramie kościelnej.

(wej)

Poznań już czeka na „PASTEURA"

Ogłoszona niedawno zapowiedź mającej się odbyć w niedalekiej przyszłości premjery „Pasteura" poruszyła wszystkie umysły. Należy stwierdzić, że chodzi w tym wypadku o coś więcej niż o wielki, nawet największy film. „Pasteur" jest filmem przewrotowym, bowiem wprowadza on film na zupełnie nowe tory, pokazuje mu nowe możliwości i cele. Ani pierwszy wielki film z Chaplinem, ani pierwszy dźwiękowiec, ani wreszcie głośny film Reinhardta — nie wywołały takiego wrażenia, co ten film o niezwykłych dziejach człowieka, który życie nasze uczynił możliwszem, szczęśliwszem. Ciekawe są głosy kilku wybitnych pisarzy, którzy po obejrzeniu „Pasteura" wrażenia swe sformowali w następujący sposób:

„Tak jak dla malarstwa nieśmiertelnem była i będzie „Wieczerza Pańska" Leonarda da Vinci, jak dla poezji dzieła Homera — tak nieśmiertelnym dla filmu pozostanie „Pasteur" szczyt tego, co Sztuka (przedewszystkiem Sztuka, a nie sztuczki techniczne) filmowi dać potrafiła".

Inny znów pisarz twierdzi:

„Nadchodzący dzień premjery „Pasteura" powinien być przez cały kulturalny świat czczony, jako dzień wielkiego święta. Do kin, wyświetlających ten film, jak do świątyni powinny być organizowane pielgrzymki z każdego zakątka każdego kraju."

Z niebywałem zainteresowaniem oczekiwana wielka, galowa premjera porywającego arcydzieła filmowego „PASTEUR" już jutro w piątek, dnia 9 października w kinoteatrze „Słońce".

Na jutrzejszą premjerę wybiera się do „Słońca" w komplecie cały kulturalny Poznań!

ng 18 010

Przed wyjazdem do Włoch! Poraz pierwszy w Polsce!

Tylko kilka dni! w POZNANIU przy ul. Fr. Ratajczaka (na Boisku)

CYRK MIASTECZKO LILIPUTÓW

OTWARCIE w CZWARTEK o godz. 8,30 wieczorem
Codziennie o godz. 4,30 po poł. i 8,30 wiecz.
Rewelacyjne widowisko cyrkowe w wykonaniu wyłącznie LILIPUTÓW
CENY BARDZO NISKIE! — PROGRAM DOBRY!
MIASTECZKO otwarte codziennie od godz. 2-giej pop., w niedzielę od 12 w poł.
WSTĘP **50 gr** (dorośli), **25 gr** (dzieci). Cyrk gra bez względu na pogodę.
NIEODWOŁALNIE TYLKO KILKA DNI!

dg 3253/4

Sygnały świetlne przy fotelu dentystycznym

W jednym z większych gabinetów dentystycznych w Londynie zastosowany został oryginalny system sygnałów świetlnych, którego celem jest umożliwienie pacjentowi porozumienia się z dentystą w sposób bezgłośny. Otóż przy fotelu dentystycznym znajduje się tabliczka z guzikami: jeśli pacjentowi zabiegi przyczyniają duży, ostry ból, naciska on pierwszy guzik i zapala się wówczas czerwone światło, co oznacza — jak zawsze i wszędzie — „stop!". Żółte światło oznacza: „baczność!", zielone — „spokój" i zgodę na zabiegi. Okazało się, że sygnalizacja świetlna wpływa bardzo dodatnio na nerwowych pacjentów i uspokaja ich.

Pięcioraczki kanadyjskie

Słynne pięcioraczki kanadyjskie stworzyły nietylko bogactwo swych rodziców, którzy dzięki ofiarom napływającym ze wszystkich stron, z biednych ludzi stali się obecnie więcej niż zamożni, ale przyczyniły się również do podniesienia stanu zamożności obywateli Ontario.

Jak obliczono, ze 100 miljonów dolarów amerykańskich, pozostawionych w tym roku w Ontario przez turystów amerykańskich, około 30 miljonów należy przypisać silnemu argumentowi, jaki w propagandzie turystycznej stanowią siostry Dionne. Turyści amerykańscy w długich kolejkach wystają przed domem w Ontario dla obejrzenia pięcioraczków, o których tyle słyszeli i czytali. Amerykanin, który dawniej przebywał w Ontario sam, oddając się najchętniej rybołówstwu w okolicznych jeziorach, przywozi obecnie ze sobą żonę, a nierzadko i krewnych, aby im pokazać „sławy kanadyjskie", na które niejeden z Amerykanów złożył ofiarę kilku dolarów, by maleństwom zabezpieczyć przyszłość.

Źródło zarobku

— Ten oto ciągnie zyski z błędów, które ludzie popełniają.
— Jakto?
— Produkuje gumę do wycierania.

wódki zamkowe dobre i zdrowe

ng 17 518

W „Salonie 35"

(Plac Wolności 4)

W niedzielę 11 października o godzinie 12 w południe nastąpi otwarcie pierwszej w tym sezonie wystawy malarskiej, w której udział wezmą artyści zrzeszeni w Zawodowym Związku Polskich Artystów Plastyków w Poznaniu, a mianowicie: Wanda Chełmońska, Leon Dołżycki, Józef Krzyżański, Zofja Małachowska, Jan Mroziński, Tadeusz Potworowski, Jan Spychalski, Janusz Strzałecki, Anna Studzińska, Wacław Taranczewski, oraz zaproszeni goście, członkowie Zaw. Związku P. A. P. w Warszawie Tytus Czyżewski, Hipolit Polański, Władysław Roguski i Kazimierz Tomorowicz.

koncert symfoniczny

W środę, 14 bm. orkiestra symfoniczna stoł. m. Poznania rozpocznie sezon koncertowy w Teatrze Wielkim. Z szeregu pozyskanych artystów o światowej sławie, którzy rzadko pojawiają się na naszej estradzie, usłyszymy w tym koncercie jednego z najwybitniejszych skrzypków, Józefa Szigetiego, który wykona dawno nie grany koncert skrzypcowy Ludwika van Beethovena. Koncert odbędzie się pod kierownictwem dr. Zygmunta Latoszewskiego. Program poświęcony jest twórczości Beethovena.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś „Halka" St. Moniuszki, która otrzymała wspaniałą obsadę. W partji tytułowej zobaczymy świetną kreację p. dr. Stani Zawadzkiej, która w tej roli zdobyła w roku zeszłym olbrzymi sukces. Jontka śpiewa p. St. Drabik, jeden z czołowych wykonawców tej pięknej roli. Janusza śpiewa doskonały p. Eug. Maj, Stolnika świetny artysta p. R. Wraga, Zofję p. H. Majchrzakówna, Dziembę p. R. Cirin. — Kierownictwo muzyczne spoczywa w doświadczonych rękach kapelm. p. Barańskiego. W pięknych tańcach układu p. M. Statkiewicza ujrzymy balet z primaballeriną Z. Grabowską na czele.

W piątek wznowienie „Rose-Marie".

Z Teatru Polskiego

Dziś raz jeszcze „Tessa". Jutro, w piątek, pierwszy występ gościnny Marjusza Maszyńskiego, jednego z najlepszych artystów współczesnej komedji. Artysta na pierwszy swój występ wybrał rolę, w której zdobył wielki sukces w Warszawie, mianowicie w świetnej komedji p. t. „Był sobie więzień". Premjera jutrzejsza i występ Maszyńskiego obudziły wielkie zainteresowanie wśród bywalców Teatru Polskiego.

Z Teatru Nowego

Dziś i jutro ostatnie przedstawienia świetnej komedji Scribl'a p. t. „Szklanka wody", która niebawem zejdzie z afisza, ustępując miejsca farsie spółki autorskiej Berra i Verneuil'a „Piękna Izabella". Postać tytułową kreować będzie p. Relewicz-Ziembińska. Partnerem jej oraz wykonawcą głównej roli męskiej będzie świetny komik, ulubieniec publiczności p. Mieczysław Dowmunt.

2 pożegnalne występy 2 BALETU PARNELLA w Poznaniu

Sławny balet Parnella, po niebywałych triumfach w kraju i zagranicą, który występował niedawno w Poznaniu z niebywałym powodzeniem — **na ogólne życzenie zachwyconej publiczności wystąpi w Poznaniu ostatnie 2 razy** a to:
w sobotę, 10 i w niedzielę, 11 października o godz. 11 wiecz. w kinoteatrze „Słońce".

Niebywałą sensacją artystyczną będą zapewnie 2 występy triumfatorów i zwycięzców **Olimpiady tanecznej w Berlinie, słynnego baletu Parnella.** Wiadomo powszechnie, że pierwszą nagrodę „Mistrzostwo świata" zdobył właśnie **nasz polski zespół Parnella.** Po olimpjadzie nastąpiły występ we Francji i Italii.

Rewelacyjny program zawiera 20 poematów tanecznych, w całkowitej obsadzie olimpijskiej, bez jakichkolwiek skrótów. Zobaczymy właśnie te tańce, które wzbudziły zachwyt zagranicy. Na czele zespołu znakomita tancerka, chluba polskiego baletu **ZIZI HALAMA,** zjawiskowo piękna **ALICJA HALAMA,** fenomenalna balerina **JANINA LEITZKÓWNA,** urocza **OLGA GLINKÓWNA** oraz wspaniały artysta i rasowy tancerz **FELIKS PARNELL,** utalentowani **KONARSKI, WOLIŃSKI, SADOWSKI, MARCINIAK, KILIŃSKI.** W programie m. in. popularny w całej Europie **„UMARŁ MACIEK",** w której to grotesce Parnell stwarza prawdziwe arcydzieło gestu i mimiki i ruchu. **Wspaniałe dekoracje i olśniewające kostiumy według wzorów najsłynniejszych malarzy.**

Orkiestra pod dyrekcją słynnego kapelmistrza, odznaczonego na Olimpiadzie brązowym medalem, Zygmunta Wiehlera, kompozytora wielu baletów.

Nic więc dziwnego, że zapowiedź powtórnych dwóch występów **tego świetnego zespołu wzbudziła znowu olbrzymie zainteresowanie.**

Ze względu na niebywałe zainteresowanie występami **baletu Parnella w „Słońcu"** uprasza się o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach bardzo przystępnych od **1—4 zł** łącznie z wszelkimi opłatami są do nabycia wcześniej w składzie cygar **p. Szrejbrowskiego,** ul. Pierackiego 20. Tel. 56-38.

zg 14 442

Koncert Berlińskiego Chóru

Jak już donosiliśmy świetny „Chór Berliński", wśród którego znajdują się wywalifikowani soliści wystąpi jedyny raz **w sobotę, dnia 10 października wieczorem o godz. 8 w sali Domu Ewangelickiego, ul. Wjazdowa 8.**

„Chór Berliński" jest dobrze znany z ubiegłego sezonu, gdy po raz pierwszy wystąpił w Poznaniu, dając dowód bardzo wysokiej kultury śpiewaczej. Świetnie dobrane i szkolone głosy tak pań i panów dają jedną harmonijną całość. Pod dyrekcją dyrygenta **Waldo Favre** chór wykona szereg madrygałów oraz pieśni ludowe starych mistrzów.

Bilety do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20 w cenie 1 do 4,— zł, w dzień koncertu od godziny 19 przy kasie wieczornej.

zg 14 430

Przed międzynar. kongresem przeciwalkoholowym

W związku z XXI Międzynarodowym Kongresem Przeciwalkoholowym, zaproszonym przez rząd polski na rok 1937 (wrzesień) do Warszawy, odbyła się konferencja przedstawicieli organizacyj społecznych w sali Księgarni św. Wojciecha. Konferencję zagaił docent dr. A. Wojtkowski, prezes Katolickiego Związku Abstynentów. X. dyrektor Gałdyński przedstawił stan walki z alkoholizmem w różnych krajach, w którym to zestawieniu Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc. Tłumaczyć to należy nie tyle wyjątkowymi warunkami polskiemi (zabory), lecz brakiem wyrobienia społecznego. Referent wskazał na konieczność odpowiedniego przygotowania się na kongres przyszłoroczny, w obrębie którego obradować będzie także Katolicki Kongres Przeciwalkoholowy pod protektoratem księży kardynałów Prymasa Hlonda i Kakowskiego. Członkowie katolickich organizacyj społecznych winni przeto wziąć jak najliczniejszy udział w tych obradach.

Po referacie nastąpiła dyskusja, w której wypowiedzieli się przedstawiciele organizacyj. Konkretne formy współpracy ustalone będą później.

RADJO

Inauguracja opery warszawskiej

Bogaty dział operowy w sezonie zimowym Polskiego Radja pozwoli radjosłuchaczom usłyszeć wiele arcydzieł, nadawanych ze studja Polskiego Radja, z teatrów polskich, oraz zagranicznych. Przewidziane tutaj są przedewszystkiem mistrzowskie opery z Włoch.

Inauguracja opery w Teatrze Wielkim w Warszawie, będzie jednocześnie otwarciem programu operowego Polskiego Radja — w dniu 15 października. Zgodnie z piękną tradycją sezon rozpocznie opera Moniuszki, tym razem — „Straszny dwór". Popularna opera moniuszkowska otrzyma obecnie ramy zupełnie nowe, zapowiadające się szczególnie okazale. Maryla Karwowska. J. Huppertowa, E. Hofman, W. Bregy, S. Znicz, Mossakowski, Michałowski, Dobosz, Terenkoczy, H. Stecka — wystąpią w „Strasznym dworze". Połączone orkiestry Opery i Polskiego Radja, połączone chóry Opery i Chór Świętokrzyski pod dyr. M. Mierzejewskiego gwarantuje przedstawieniu pełnię dźwięku i doskonałą jakość interpretacji. Inauguracyjne to przedstawienie transmitują wszystkie rozgłośnie polskie o godz. 20,10.

Dzwon z Lamartin"

„Katastrofa G-33" Janusza Meissnera, autora bardzo poczytnych nowel i powieści lotniczych, była jednem z najlepszych słuchowisk oryginalnych z pierwszego okresu rozwoju tej nowej formy dramatycznej. Po licznych dalszych scenarjuszach, o tematach zawsze współczesnych, tym razem występuje Meissner z nowem słuchowiskiem, którego temat maluje plastycznie grozę wielkiej wojny z jej atakami gazowemi. Dzwon, pochodzący ze zbombardowanego kościoła, w okopach służy do alarmowania żołnierzy o zbliżającej się grozie gazów trujących. Na tem tle rozwija się pełna tragicznego nerwu akcja. Słuchowisko nadane będzie na całą Polskę z Warszawy dn. 8. 10. o godz. 19.00.

W środę, dnia 7 października 1936 r. o godz. 12,30, zakończyła życie po długich cierpieniach, znoszonych z poddaniem się woli Bożej, opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa żona oraz nasza ukochana córka, ś. p.

Felicja z Dzierżawskich Mazurkiewiczowa

przeżywszy lat 47. O czem zawiadamiają

strapieni

mąż i rodzina.

Eksportacja odbędzie się w piątek, dnia 9 b. m. o godzinie 15 z domu żałoby w Samarzewie do kościoła parafialnego w Sokolnikach. Nabożeństwo odprawi się w sobotę, 10 b. m. o godz. 11,30, poczem zwłoki przewiezione zostaną do grobowca rodzinnego w Kaliszu, gdzie złożone będą dnia 11 b. m. o godz. 15-tej.

Samarzewo, Kalisz, Poznań.

Pg 7 496-57.279

Dojazd koleją do stacji Września, skąd wąskotorową kolejką do Sokolnik na godz. 11-tą, gdzie oczekiwać będą powózki.

Dnia 7 października r. b. zmarł w Gościeszynie, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Zygmunt z Bytynia hr. Kurnatowski

odznaczony złotym krzyżem zasługi, medalem niepodległości i i.

W Zmarłym tracimy długoletniego prezesa naszej Rady Nadzorczej, który przez 35 lat był gorliwym jej członkiem, poświęcając naszej Instytucji swoją wiedzę, energię i pracę, miłując ją całem sercem.

Pamięć i wdzięczność zachowamy Mu na zawsze.

Rada Nadzorcza i Zarząd Bazaru Poznańskiego
Spółki Akcyjnej.

Pg 7497-41,160

Dnia 7 października 1936 r. o godz. 19, zasnął w Bogu, zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz ukochany pracodawca, ś. p.

Zygmunt z Bytynia hr. Kurnatowski

dziedzic na Gościeszynie i Przysiece Starej.

W ś. p. Zmarłym straciliśmy chlebodawcę o prawdziwie ojcowskiem sercu i serdecznej, rzadko spotykanej życzliwości, niech Mu ta ziemia Polska którą tak ukochał lekką będzie, a lasy ukochane niech Mu swem szumem nucą pieśń ukojenia po długim pracowitem żywocie. Z żalem żegnamy Go, zachowując ś. p. Zmarłego w wdzięcznej pamięci.

dg 3259

Administracja Majętności Gościeszyn
oraz urzędnicy i pracownicy rolni i leśni.

✝

Dnia 5 października 1936 r., o godz. 13,35, zasnęła w Bogu, po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa, nigdy niezapomniana żona, mateczka, córka, synowa siostra, bratowa, siostrzenica i wnuczka, ś. p.

Marja Halina z Warszańskich Witkowska

przeżywszy lat 25. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 9. bm. o godzinie 15-tej z kostnicy Szpitala Wojskowego przy Wałach Jana III na cmentarz przy ul. Towarowej, o czem zawiadamiają

dg 3260

w głębokim smutku pogrążeni

Poznań, Ogrodowa 2.

mąż z córeczką i rodzina.

Za wyrazy współczucia i oddanie ostatniej przysługi Drogiej naszej Zmarłej, ś. p.

z Bieleckich

Teodozji Grynieckiej

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

zg 14 437

mąż z córeczką i rodziną.

Dla Panów

na ubrania 100% wełniane samodziały,
poleca:
Bazar Wileński
ul. Fredry 6.

W trzecią bolesną rocznicę śmierci mego najukochańszego męża, ś. p.

Marjana Gmurowskiego

odprawi się

żałobna msza św.

w dniu 9 października o godz. 9-tej w kościele św. Michała.

zg 14 439

Żona.

✝

Dnia 26. 10. 1936 r., rozstała się tym światem, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana matka i babka, ś. p.

Helena Kluge

z domu Weichert.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 9. bm. o godzinie 16 z kostnicy cmentarza św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W smutku pogrążeni

zg 14 445

córka, wnuk i rodzina.

WRÓCIŁEM
Dr. med. R. E. Matuszewski
choroby kobiece i położnictwo
Poznań, Wielkie Garbary 40
telefon 14-80 zg 14443 od 9 do 11 i 4 do 6

NOWOŚCI JESIENNE
Swetry - Pulowery
Poleca „PANI" Aleje Marcinkowskiego 13 (obok Cafe George)
dg 2972

AGENCI

obeznani z branżą **radjotechniczną**, natychmiast **potrzebni.** Zgłoszenia między 3—5 popołudniu.

27 Grudnia 18

Foto-Greger

Pg 7481-41,154

100 zł nagrody

dam za wskazanie wozu rzeźnickiego (półberlinki) skradzionego mi w nocy z 5 na 6. b m. przy ul. Dąbrowskiego 100. zg 14 440

Wiktorja Sawińska, Poznań, Szkolna 10, tel. 59-77.

PARCELE BUDOWLANE

pod wille i domy mieszkalne, położone przy ulicach Grottgera, Kossaka, Siemiradzkiego, Ułańskiej, Wyspiańskiego, Al. Reymonta, Jarochowskiego i Chociszewskiego **do sprzedania.** Informacji udziela **Wydział XII/1 — Ratusz, pokój 60 w godz. 10—12.** ng 18 638

Zarząd Miejski w Poznaniu.

6-7 pokojowe

komfrotowe, III piętro, winda, centralne ogrzewanie **od zaraz do wynajęcia.** Zgłoszenia **PRZEZORNOŚĆ, Plac Wolności 14.** ng 18 107

Wspólnika

szybko decydującego się z płynną gotówką 30—40.000 zł na przejęcie dzierżawy majątku państwowego wybitnie dochodowego poszukuję **zaraz.** Oferty Kurjer Pozn. zg 14 438.

DOM czynszowy

w centr. miasta Poznania roczn. doch. ca. 40.000,— **zamienię**

na mniejszy z dopłatą wzgl. przyjmę współwłaściciela z większą gotówką. Oferty do Kurjera Pozn. zg 14 444.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, **w tem 5 nagłówkowych.**

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Parceli
1 200—2 500 poszukuje pod budowę willi. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 951

Dom
piętrowy, 2 składy, 4 lokatorów, dużej wsi kościelnej sprzedam korzystnie. Kortus, Granowo, powiat Nowy Tomyśl. zdg 22 145

Willę
komfortową w lepszej dzielnicy, około 8 pokoi kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 081

Poszukuję
kupna willi na Łazarzu za gotówkę, z podaniem ceny i dalszych. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 22 162

Prawnik
fachowiec w zarządzie nieruchomościami przyjmie administrację domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 984

Kupię
dom przy wpłacie 20 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 138

Dom
piętrowy, składem, ogrodem tanio sprzeda Jan Kościelski. Kórnik. zdg 21 718

Willa
nowa 2×4, wpłaty 30 000. Szwajcarska 14 — 4, 3—5. zdg 22 466

Kamienica
3 piętrowa, olbrzymi narożnik na Łazarzu 70 metrów frontu, 115 tysięcy, wpłaty 70 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 459

Kamienica
4 piętrowa narożnikowa w centrum okazyjnie 150 tysięcy, wpłaty 50 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 458

Administrację domów
wykonuje najkorzystniej Biuro Administracji Domów. M. Żyńskiego 23 — 12. zdg 22 357

Kamienicę
narożnikową, śródmieściu, składami, donosi 16.000 przy wpłacie 60.000 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 341

Kamienicę
niepodleg. ochronie lokatorów 70 do 80 tys. kupię. Szczegółowe oferty tylko gospodarzy do Kurjera Pozn. zd 22 318

Parcele
Dąbrowskiego 137 tanio sprzeda właściciel. zdg 22 368

2. PIENIĄDZ

Pożyczki
1.500—2.000 poszukuję do dobrze prosperującego interesu na procent i prowizję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 678

6 000,—
poszukuję na 1 rok I hipoteka. — Procent zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 114

Sprzedam
I hipotekę kamienicy Poznaniu 20 000 złotych złocie, damno 40%. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 803

5 000,—
posiadam, proszę propozycję. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 22 322

80 000,—
ulokuję, proszę propozycję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 321

4. OSOBISTE

Ostrzeżenie
Za długi żony mej Praksedy Woźnickiej nie odpowiadam. Paweł Woźnicki. zdg 21 627

Pan Tomasz Banasiński
u mnie nie pracuje. F-ma
W. Paetz
Inż. St. Gajdziński. Ng 17 794

Ludku!
Dlaczego nie byłeś w niedziele o 6-tej, czekam — Irka. Pisz do Kurjera Pozn. zdg 22 075

Panie
inteligentne, dobrze tańczące do kursu mogą się zgłosić. Średziński. Strzelecka 3. zdg 22 435

Masaże lecznicze
odtłuszczające, bańki suche, cięte, pijawki wykonuje Dypl. Masażysta Jaskólski, ul. Ratajczaka 11 a, m. 112. zdg 22 441

Używajmy
Gaja
kostki buljonowe. ng 16 968

6. OŻENKI

Który
z panów do lat 60 zechciałby uszczęśliwić, przystojną, inteligentną o dobrem sercu lecz biedną, aby ratować jej życie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 350

Wdówka
przystojna, kulturalna, 3-letnim synkiem, posiadająca własne mieszkanie, szuka towarzysza życia inteligentnego od 40—55 lat, dobrze sytuowanego. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 229

Kawaler
lat 29, poślubi panią, która zapewni egzystencję. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 454

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko solidnie, dyskretnie uławia Echo, dysponując olbrzymim doborem, Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 22 367

7. SPRZEDAŻE

Pokój
biały elegancki, łóżka tanio. — Jasna 16, m. 8. zdg 21 307

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 16 662

Komisowa
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, oraz
Kryształów
i różnych innych sprzętów użytku domowego najkorzystniej
Jezuicka 10
obecnie Świętosławska.
ng 16 975

Chcesz korzystnie nabyć
Meble
nowe — używane to z całym zaufaniem tylko na
Woźną 16
Centralny Dom Komisowy.
ng 16 974

Benenowski
Półwiejska 3

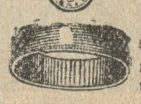

Reprezentacyjny skład obrączek. Zegarki, budziki najtaniej. d 2964/5

Skład
z urządzeniem przyległem mieszkaniem, centrum korzystnie odstąpią. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 664

Największy wybór
Poznaniu
Sypialniach, Jadalniach, Gabinetach
zdg 21 999

Najniższe ceny
Kuchni
pojedyńczych mebli.
Tapczanów
Leżanek — garniturów klubowych
nowych używanych
okazyjnie koncertowe
Półskrzydło
zdg 21 997

Znajdziesz tylko
Komisowej Hali Mebli
Wrocławska 38
40 kompletnych pokoi stale na składzie. zdg 21 998

Restaurację
Poznań, śródmieście mieszkaniem Zgłoszenia tel. 14-32. dg 3250

Powóz
pohrabiowski, kryty marki Jos. Neuss Berlin mało używany na sprzedaż w Gnieźnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 723

Paniom
polecić mogę magazyn artykułów damskich, pończoch i bielizny za 7.000.— Oferty Kurjer Pozn. ng 17 903

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielka a Woźną. dg 3041

Piec
przenośny tanio. Górna Wilda 31 m. 3. zdg 22 188

Pięknie
grać na pianinie bez nauki może każdy tylko dostawić ameryk. pianole, okazyjnie sprzedam z rolkami. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdrg 22 214

Żelazną szafę
nowoczesną do każdego mieszkania tanio sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdrg 22 215

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
zdg 21 735

Płaszcze
eleganckie
damskie
najtaniej
wprost
z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Asygnaty kredytowe!
ng 16 958/9

Płaszcz
damski w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 185

Futro
oposy, kołnierz skunksowy, mufa, damski, złoty zegarek, broszka, kolczyki, mereżkarka. Plac Nowomiejski 1a, parter. zd 22 180

Skład
kolonjalny, przyległe 4 pokoje korzystnie sprzedam, egzystencja zapewniona. Adres Kurjer Pozn. zdg 22 176

Wózek
sportka, gramofon, Małe Garbary 11, mieszkanie 13. zdg 22 153

Skład
kolonjalny, dobra okolica, centrum zaraz tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 22 196

Samochód
limuzyna, 4 osobowa, bardzo dobrym stanie, tanio. Dr. Kłaczyński, Wrocławska 30. zdg 22 173

Szeping
600 Skok sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 171

Sprzedam
skład delikatesów, dobrym położeniu, pewnej egzystencji. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 163

Motory
elektr. 5 i 14 P. S. prąd stały. Odpowiedź znaczek. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 217

Futro
sealowe, dobre, Świętokrzyski 3 m. 14. zdg 22 222

Skład
kolonjalno - galanteryjny, dobrze zaprowadzony sprzedam zaraz powodu śmierci męża za gotówkę, objekt ca 6 tys. zł. Do objęcia zaraz. Zgłoszenia: Kiswalterowa, Pyzdry, Rynek, woj. Łódzkie. zdg 22 132

Niemiecki
dog czystej rasy, dwuroczny, suka tanio sprzedam. Mosina, Taczanowskich 11 a. zdg 22 113

Sprzedam
za 24 000 nieruchomość w Kiekrzu, 13 km od Poznania:
rzeźnictwo
lokatorzy, tuż stacja kolejowa, — poczta, kościół, szkoły. Miejscowość wycieczkowa, jezioro. Właściciel - Pietruszka. zdg 22 102

Futro
krecie, nowe tanio sprzedam. — Świętosławska 1, m. 6 (dawn. Jezuicka). zdg 22 083

Skład
z urządzeniem. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 22 085

Wanny
kąpielowe emaljowane u przedstawiciela Jerzy Ławicki, Poznań Szewska 20. zdg 22 088

Zbiór
kaktusów. Matejki 2 — 2. zdg 21 927

Kocioł
parowy 40,75 m² powierzchni — ogrzewalnej, maszyna parowa 16 KM. tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 147

Jadalnia
dębowa, prawie nowa oraz sypialnia kuchnia sprzedam. Prusa 19, mieszkanie 1. zdg 22 396

Zabytki Wielkopolskie
I—V Tow. Przyj. Szt. P., Ruciński, Pałace i dwory sprzedam 40 zł. 40 książek niemieckich (filozof. rel. szt.) 15 niem. o Tyrolu krajozn. sztuka) stan wzorowy — 30 zł. Oferty Kurjer Poznański n 18 642

Motocykl
B. S. A. Sport w bardzo dobrym stanie Brajer, Oborniki, Marsz. Piłsudskiego 59. n 18 640

Obraz
oryginalny Karola Wierusza Kowalskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 384

Gdynia
domek, stajnia z parcelą 430, elektryczność, woda. Cena 5 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 380

Meble kuchenne
jako specjalność poleca Skład Fabryczny, Wrocławska 19. dg 3243

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19. dg 3242

Urządzenie
składowe sprzedam. Stary Rynek 43 — 3. zdg 22 452

Maszynę
damską sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 248

Radioaparat
prądu stałego korzystnie na sprzedaż. Elektromechanika, — Marcina 14. zdg 22 249

Motorki
prądu stałego korzystnie na sprzedaż. Elektromechanika, — Marcina 14. zdg 22 250

Kolonjalka
dobrze prosperująca korzystnie na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdg 22 226

Żarówki
już od
70 gr.
Hurtownia Żarówek, artykułów elektro-radio-technicznych. Nadachowski, Poznań, Gołębia 4 a. — Odsprzedawcy odpowiedni rabat. Pg 6606/7-38,193/4

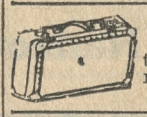

Walizki
tanio. Czysz, Szkolna 11. Pg 7925/6-41,36/7

Singera
krawiecka tanio. Kochanowskiego 17 — 9. zdg 22 392

Auto
małe, dwuosobowy Fiat tanio. Telefon 21-41. zdg 22 437

Kolonjalkę
mieszkaniem — wyjazd. Adres Kurjer Poznański zdg 22 436

Skład
towarów krótkich Toruń — Bydgoszcz, najlepsze położenie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 433

Brylantowy
½ karatowy okazyjnie. Józefa 9, mieszkanie 2. zdg 22 432

Skład
kolonjalny — delikatesów na sprzedaż. Zgłoszenia Marszałka Focha 39, mieszkanie 17. zdg 22 414

Kapelusze
modne
Czapki
Pulowery
Bonżurki
najtaniej.
Pietrzykowski,
Wielka 8 zdg 22 297

Konie
robocze sprzedam. Wieżowa 10. zdg 22 463

Wóz
reklamowy na gumach stan pierwszorzędny, ewtl. wraz z koniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 345

Dogi
duńskie żółte sprzedam. Szamarzewskiego 36 — 11. zdg 22 302

Kurtka
agneau rasé, bronzowa, nowa — sprzedam. św. Marcin 63, m. 12. godz. 16—19. zdg 22 295

Skład
papieru zaprowadzony bardzo tanio zaraz, wyjazd. Adres Kurjer Poznański zdg 22 443

BRZYDKIE ROZSZERZONE PORY -WĄGRY

Spowodowane nieodpowiednim pudrem

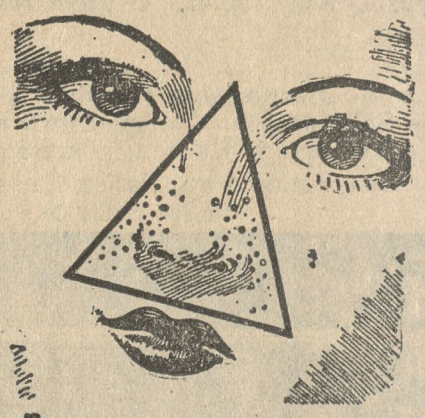

Nowy wynalazek czyni puder "NIE TAMUJĄCYM"

Dr. M. Catrin z Paryża twierdzi: „Zwykłe pudry zawierające krochmal przenikają do porów, rozszerzając je. Pudry o drobnych cząstkach ziarnistych podrażniają delikatne pory skóry i powodują plamy oraz wągry. Lecz najbardziej czysty, eteryczny puder, zawierający Piankę Kremową, działa obecnie wzmacniająco i upiększająco na skórę". „Eteryczny" puder jest preparowany zadziwiającym, nowym sposobem, dzięki któremu tylko puder *utrzymujący się w powietrzu* jest zużytkowany. Jest to sposób fabrykacji Pudru Tokalon, spreparowanego według oryginalnego, francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon. Dlatego też Puder Tokalon nie może zawierać ziarnistych cząstek, które mogłyby tamować i podrażniać pory. Z tego też powodu Puder Tokalon przylega tak równo i gładko—pokrywając skórę jakby niewidzialną powłoką piękności. Puder Tokalon jest również zmieszany patentowanym sposobem z Pianką Kremową. Dzięki temu właśnie puder trzyma się przez 8 godzin. W najbardziej dusznej sali restauracyjnej twarz Pani nigdy nie będzie wymagała przypudrowania. Przy końcu długiej, przetańczonej nocy cera Pani będzie świeża i pozbawiona połysku. Wypróbuj dziś jeszcze pudełko Pudru Tokalon „Eterycznego". Jest to coś całkiem nowego i odmiennego. Jeżeli nie będzie Pani zachwycona wynikiem, pieniądze zostaną Pani zwrócone.

ng 18 184

Pianino
okazja. Drygas, Trzeciego Maja 4. zdg 22 242

11. KUPNA

Poszukuję
składu z mieszkaniem na filję piekarską i cukiernicza. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 22 084

Bańki kupuję
oleju pokostu. Olejarnia Międzychód. ng 18 634

Śrutownik
o kamieniach pionowych. Maszynę do
konserw kawowych
kupię. Edm. Staniszewski, Krotoszyn. dg 3240

Motor
ropowy kupię 10—12 K. M. w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 010.

Kupuje
kwity lombardowe. Woźna 11 — Kolus. zdg 22 193

Kupię
frak. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 151

Fiata
model 501 lub 503 może wymagać remontu kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 116

Kuchnię
westfalską, piec gazowy kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 22 353

Piec
żelazny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 329

Lorki i szyny
luźne lub na szwelach w dobrym stanie kupię natychmiast za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 674

Wóz gospodarczy
2½ — 3 cali w dobrym stanie kupię. Z. Robiński, Luboń, — Dworcowa 9. Pg 7473-4 41,112-13

Kupię
dobrze prosperujący skład kolonjalny w dobrym punkcie z mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 635. ng 18 350

Willę
2—3 mieszkań, komfort, ogród, przy tramwaju kupię. Najchętniej Łazarz, Ostroróg etc. Szczegółowe oferty do Kurjera Pozn. pod ng 18 641

Kawiarnię
dobrze prosperującą Poznaniu kupię. Pośrednicy wykluczeni. — Warunki Kurjer Poznański zdg 22 370

Trak
szybkobieżny 650 do 800 mm. w najlepszym stanie kupi „Unia", sp. akc. Brodnica. n. Drw. Pg 7911-41,105

12. DO WYNAJĘCIA

3 i 2
pokojowe, frontowe — wygodami od gospodarza. Focha 128, portjer zdg 21 934

Trzypokojowe
zaraz, willa. Aleja Szelągowska 22. Zgłoszenia stróż. zdg 21 356

2
pokoje kuchnia. Głównie. Górna Wilda 31 — 3. zdg 22 190

Pięciopokojowe
śródmieście III piętro wolne. — Dychtowicz, Zielona 3, m. 4. zdg 22 077

Pięcio-
lub czteropokojowe, komfortowe, w ogrodzie, centralne ogrzewanie. Ewentualnie garaż. Grunwaldzka 101. zdg 22 197

4 pokoje
na drugiem piętrze zł 114.50 i drugie na czwartem piętrze zł 80.— komfortowe, od listopada. Szewska 20, gospodarz. zdg 22 201

Trzypokojowe
mieszkanie, wygodne, ciepłe, zaraz. Grodziska 22 — 6. zdg 22 156

Pokój
kuchnią wynajmie gospodarz. — Adres Kurjer Pozn. zdg 22 223

Czteropokojowe
śródmieście, słoneczne III, 66 zł, do objęcia 450 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 227

Czteropokojowe
słoneczne. I piętro, Strzelecka 3b, wolne. zdg 22 136

Mieszkanie
3-pokojowe komfortowe, 2-pokojowe łazienka od zaraz wolne, od 1. 11. 2-pokojowe łazienka, służbowy. Zgłoszenia Chełmońskiego 5, mieszk. 21, godz. 3—5. zdg 22 134

Tanio
2 pokoje Żegrzu urzędnik - emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 120

Czteropokojowe
Wiśniowa 81, ewentualnie dwom rodzinom. zdg 22 096

Trzypokojowe
Jeżyce zaraz, gospodarz. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 22 438

Dwa
pokoje, łazienka, używalność kuchni, nowa willa, zaraz. Kasztelańska 23 zdg 22 429

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Kościelna 31, m. 1. zdg 22 397

Dwupokojowe
Trzypokojowe
Czteropokojowe
Pięciopokojowe
Marcina 74, I., 18, front. zdg 22 426

Trzypokojowe
nowe z łazienką. Zgłoszenia Górna Wilda 103/5, m. 2. zdg 22 480

40 zł
trzy pokoje kuchnia, elektryczność. Maciejowski, Puszczykówko, przy dworcu. zdg 22 478

Pięciopokojowe
komfort, słoneczne zaraz wolne. Marsz. Focha 78. zdg 22 456

Trzypokojowe
komfort, bezpodatkowe. Focha 126.

Sześciopokojowe
komfort I—III centrum. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12, od 9—14. zdg 22 360

Dwupokojowe
bezdzietnym. Staszica zł 60,— Zgł. Mielżyńskiego 23 — 12. zdg 22 359

Trzypokojowe
Czteropokojowe
bezpodatkowe, komfort, — blisko Kochanowskiego. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12, od 9—14 zdg 22 358

6
pokojowe III ptr. Wały Zygm. Augusta. Skład Tapet, ul. Pocztowa. zdg 22 328

3
pokojowe mieszkanie do wynajęcia. Aleja Wielkopolska 67. zdg 22 289

2
pokoje kuchnia wynajmę, na stałej posadzie. Szwajcarska 12 a, mieszkanie 9. zdg 22 245

„Be-Em-Es"
Grudnia 19, czteropokojowe Wolności 108,— Słowackiego 120,— trzypokojowe Jeżyce 65,—. zdg 22 445

Pokój
próżny, słoneczny panu — pani utrzymaniem — bez. Listopadowa 51. zdg 22 382

2
lub 1 pokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 372

Pięciopokojowe
Stroma 27, II. zdg 22 371

Czteropokojowe
komfortowe gospodarz. Półwiejska 2. zdg 22 330

13. SZUKA MIESZK.

Pokoju
kuchnią — pokój, pół zgóry, zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 194

Szukam
stróżostwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 078

Poszukuję
2 pokoje kuchnię, śródmieście gospodarza, listonosz płatnik pewny. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 072

Dwupokojowego
łazienką od gospodarza urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 199

5—6 pokojowego
mieszkania blisko centrum od zaraz na 1 listopada poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 093

3—4 pokoje
w centrum lub pobliżu komfortowe wprost od gospodarza, ewtl. czynsz zgóry poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 034

5—7
pokoi centrum I piętro. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 472

3 pokoje
komfortem, okolica Łazarz, Jeżyce, bliżej centrum, ewentl. zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 455

Urzędnik
poszukuje 2 pokoje komfortem, wprost gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 349

2—4
pokojowego, okolica Mostowa, — Garbary, pewien płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 449

Urzędnik
poszukuje dwupokojowego mieszkania śródmieściu, płace zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 231

Staszica
19 — 6. zdg 22 398

Studentce
urzędniczce, niekrępujący tanio. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 22 481

Frontowy
mniejszy, także małżeństwu — używanie kuchni. Marciniak, — Strzelecka 19. zdg 22 464

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2—6. zdg 22 461

Plac Wolności
14 a — 10 pokoje pierwszorzędne, utrzymanie, winda. zdg 22 460

Dwuosobowy
Śniadeckich 18 — 9. zdg 22 355

Słoneczny
komfortowy, centralne. Droga Dębińska 3 b, 2 willa lewo. zdg 22 308

Próżnego
pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 210

Absolwent
U. P. pokoiku. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 172

Jednoosobowego
centrum, niekrępującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 206

Dzielnica Ostroroga
umeblowanego pokoju bez utrzymania zaraz poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 391

Pokoju
centrum do 20 zł, ewtl. wspólnego poszukuje biuralistka. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 412

Miłego
taniego ewtl. wspólny pani. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 469

Skład
dwupokojowem mieszkaniem — Sołacz wynajmę. — Informacje Działyńskich 2 — 8. zdg 22 230

18. DZIERŻAWY

Ogrodnictwo
wydzierżawię — objęcia szklarnia, okna, rośliny i inne. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 073

Puszczykowo
willę, komfort, ogród owocowy pewnemu płatnikowi zaraz wydzierżawię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 748

Do wydzierżawienia
od zaraz młyn wodny, turbinowy, dwupiętrowy z nowoczesnem urządzeniem na rzece Prośnie i ca 45 mórg ziemi pszennej. Potrzebna kaucja ca 5000 zł i czynsz na rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 637 ng 18 352-3

Ogrodnictwo
8 mórg całe opłotowane w Poznaniu, Rataje, wszelkie zabudowania gospodarcze w ruchu od zaraz do objęcia, 80 starych drzew owocowych za roczną dzierżawą i kaucją do objęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 482

22. ZGUBY

Dowód
osobisty kolejowy zgubiono. Piotr Manicki, Kiekrz. zdg 21 670

Ostrzegam
przed kupnem psa polowego — (bronzowego) zaginionego 4. 10. Lodi, św. Marcin 33, m. 5. zdg 22 076

Zginął zegarek złoty
męski podłużny na rękę wraz bransoletą doublową 6 października wieczorem. Uczciwego znalazcę upraszam zwrot za wynagrodzeniem Sąd Apelacyjny, pokój 22. zdg 22 286

23. ROZMAITE

Chiromantka
Francji wróży. Wielka 17 — 10. zdg 20 241

Polecamy dla małżonków oryginalne, czterotarczowe, automatyczne kalendarzyki okresowe
„Ilico"
do stosowania metody regualcji urodzin, według odkrycia Ogino. Żądajcie światowej marki
„Ilico"
z broszurką w księgarniach, aptekach, drogerjach lub wprost „Ilico", Poznań, Ratajczaka 38. Cena łącznie porto 1,40 zł. zdg 21 795

Wojna plamom wypowiedziana!

Chemicznie czyści, farbuje, dekatyzuje „Warta". Pralnia Chemiczna, Farbiarnia dawniej Sieburg. Filje, agentury: plac Wolności 14 a, Tel. 39-50, Marsz. Focha 58 i 170, Kraszewskiego 5, Górna Wilda 45, Stary Rynek 53/54, Wielkie Garbary 34, Chwaliszewo 67, Dębiec, ul. Wspólna 10. Tanio! Terminowo! Sumienie! Pg 6 599-38.66

Bezpłatnie
(dyskretnie) wysyłamy prospekt rewelacyjnej rozprawki dr. Adlera o leczeniu chorób wenerycznych. „Wydawnictwo", Katowice, Damrota 6. ng 18 220

Dykta Dykta Dykta
najlepsza, najtańsza, nowy transport. Skład fabryczny
św. Wojciecha 28.
Nr 17 819/20

Akuszerka
Poznań, Strzelecka 2.
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 2 902-3

Kapelusze
damskie, męskie przerabia fachowo. Modne fasony.
Sowiński
Kapelusznik, Poznań, Garncarska 5 dawniej Marcin 27. dg 3203/4

Bufet
klubowy do wydzierżawienia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 474

Kuchnia
warszawska Skarbowa 4, wydaje obiady z 3 dań na czystem maśle 80 gr. zdg 22 344

Znana
Adarelli przepowiada
z kart Braminów — ręki. Przyjmuje tylko Poznaniu. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 22 283

24. NAUKA

Korepetytorki
sumienne poleca Samopomoc Organ Studentek, Piłsudskiego 7, pokój 7, telefon 31-20, lub 47-54. zdg 93 419

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, św. Józefa 6. Kurs początkujących — dwunastego. Pg 7410-57,261

Języka angielskiego
szybką metodą tygodniowo dwa razy od 8—10 wieczorem, pragnie nauczyć się, władający tylko niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 035

Kursy kroju, szycia
przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa, Poznań, Marji Magdaleny 1, m. 7. dg 2 887/8

Profesorka
udziela angielskiego, francuskiego, niemieckiego. Rudnicka, Jarochowskiego 26. zdg 21 671

Angielskie
kto udzieli tanio gruntownie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 309

Szkoła tańców
Szorskiego
Lekcje dla osób starszych i akademików, poniedziałki, środy, piątki. Pierackiego 12, tel. 38-08. zdg 22 303

Szkoła Tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23. zdg 22 381

25. MUZYKA

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana nauczycielka
Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8
(dom narożny). zdg 21 371

Gry fortepianowej
udziela dyplom. profesorka konserwatorjum w Lipsku. Gniatczyńska
Łazarz
Klonowicza 5, od 5—7, tel. 62-34, poprzeczna Spokojnej. dg 3244

Plakatowy
Rozkład Jazdy Kolejowej
na sezon zimowy 1936/1937

(obowiązujący od 4 października rb.)

zawierający spis wszystkich pociągów odchodzących i przychodzących do Poznania, tak mile przyjmowany od szeregu lat przez hotele, restauracje, kawiarnie, cukiernie, zakłady fryzjerskie oraz wszelkiego rodzaju biura i składy w Poznaniu, ukazał się w nowem wydaniu, wykonany pięknym czytelnym drukiem trójbarwnym.

Oddajemy go za zwrotem kosztów własnych w wysokości

10 groszy za egzemplarz

w administracji naszej przy św. Marcinie 70.

4
pokojowe mieszkanie poszukuję blisko centrum spokojnej ulicy, dobry płatnik wprost od gospodarza. Zgłoszenia skrzynka pocztowa 51. zdg 22 288

2—3
pokojowego słonecznego. Czynsz dwa lata zgóry. Oferty Kurjer Poznański ng 18 106

Dwa
pokoje kuchnią przyjmę administrację. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 331

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje centrum na 3 pokoje, — centrum. Zgłoszenia telefon 11-33 zdg 22 448

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5 — 3 (Nowy Rynek), nocny dzwonek. dg 2 898

Dwuosobowy
Zielona 7 — 7. zdg 21 755

Słoneczny
frontowy elektryczność, osobne wejście panu. Kosińskiego 10 — m. 2. Zgłosz. 5—7 zdg 22 027

Grunwaldzka
17 — 4. zdg 22 079

Pokój
wynajmę. Matejki 57, m. 1. zdg 22 183

Wspólny
panu. Długa 13 — 9. zdg 22 209

Panienkom
Marcin 66/67 — 41. zdg 22 218

Niekrępujący
obejrzeć 3—7, ul. Mickiewicza 18, m. 7. zdg 22 119

Dwuosobowy
Konopnickiej 15, m. 3. zdg 22 111

Panu
zaraz. Przemysłowa 28 a — 12. zdg 22 112

Panu
komfortowy. Ogrodowa 4 — 3. zdg 22 108

Pokój
telefon. Matejki 61 — 6. zdg 22 100

Piekary
10, mieszkanie 9. zdg 22 086

Plac
Działowy 10 — 10. zdg 22 074

Pokój
Focha 49 — 8. zdg 22 408

Dwuosobowy
Śniadeckich 15 — 1. zdg 22 390

Przyjezdnym
tanio — Wodna 13 — 9. zdg 22 427

Jasna
12, m. 3, panu stanowisku. zdg 22 402

Pokój
klatki elektryczność. Dąbrowskiego 56 — 6. zdg 22 400

Małżeństwu
kuchni. Zielona 3 — 5. zdg 22 354

Grottgera
14 — 5. zdg 22 327

Pokój
Bukowska 9 — 4. zdg 22 307

Pokój
frontowy 1—2 panom. Wrocławska 14 — 10. zdg 22 296

Kantaka
8, m. 4, bardzo duży. zdg 22 290

Pokój
Kaponiera, Bukowska 9, m. 1. zdg 22 282

2
panom. Małeckiego 15 — 3. zdg 22 274

Pokój
inteligentnej osobie wynajmę, ul. Szwajcarska 12 a — 9. zdg 22 244

Inteligentnym
Grunwaldzka 13, m. 10. zdg 22 236

Próżny
Stary Rynek 43 — 3. zdg 22 451

25,—
słoneczny, Poznańska 27, mieszkanie 9, II ptr., dom tylny. zdg 22 233

Pokój
umeblowany używaniem kuchni, drugi mały u kawalera. Małeckiego 31/32, m. 23. zdg 22 232

Dwuosobowy
niekrępujący miły. Długa 11 — 7 zdg 22 263

Ratajczaka
26 — 6. frontowy, utrzymaniem. zdg 22 261

Świętokrzyski
3 — 12, dwuosobowy, bezpościelowy, solidnym. zdg 22 251

Dwa
Focha 49 — 9. zdg 22 258

Przy Zamku
jedno- dwuosobowy. Wały Zygm. Augusta 2 — 8. zdg 22 255

Wielka
18—12a, dwuosobowy. zdg 22 256

Przyjezdnym
Ratajczaka 9 — 8. zdg 22 252

Chwaliszewo
9 — 15. dg 3258

16. SZUKA POKOJU

Student
obeznany z księgowością amer. ofiaruje za pokój pomoc biurową Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 156

Student
poszukuje pokoju od 15. utrzymaniem, możliwie centralne ogrzewanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 142

Próżnego
śródmieście taniego pani. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 22 205

Pokoiku
śródmieście poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 198

17. LOKALE

Skład
z urządzeniem, przyległem mieszkaniem, centrum korzystnie odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 080

Salkę
możliwie z krzesłami z przylegającemi dwoma lub więcej pokojami poszukuje towarzystwo. — Oferty Kurjer Poznański zdg 22 160

Lokal
100 m² o 3 wejściach. Pl. Nowomiejski 10 a, w całości lub oddzielnie zaraz do wynajęcia. zdg 22 106

2
ubikacje ca. 42 kw. mtr., śródmieściu zaraz do wynajęcia. — Adres Kurjer Pozn. zdg 22 440

Składu
przy Alejach Marcinkowskiego, Nowej, 27 Grudnia, Br. Pierackiego od 1. I. 37. r. lub później poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 413

Lokal
na cele przemysłowo-handlowe przy ul. Masztalarskiej 7, od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Wierzbięcice 39, m. 14, od godz. 15—16. zdg 22 253

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Piątek, 9 października.

6.30 audycja poranna; — **11.30** audycja dla szkół — dla dzieci starszych: „Bajki o zwierzetach"; **11.57** sygnał czasu i hejnał z Krakowa; **12.03** muzyka salonowa w wykonaniu kwartetu salonowego Rozgłośni Krakowskiej; — **12.40** „Nie zmarnujmy zdobyczy wakacyjnych" — pogad. dietetyczna, wygł. Marja Kapuścińska; **12.50** dziennik południowy; **15.00** wiadomości gospodarcze; **15.15** programy lokalne; **16.15** rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rekasa (ze Lwowa); **16.30** koncert w wykonaniu małej orkiestry P. R. Władysława Olkusznika (harmonijka) i chóru Juranda (piosenki) (z Wystawy Radjowej); **17.00** „Piekno gór słoweńskich" — odczyt — wygł. Bronisław Romaniszyn (z Krakowa); **17.15** dalszy ciąg koncertu (z Wystawy Radjowej). (Poznań nad. aud. lok.); **17.50** encyklopedja mówiona w red. inż. Stanisława Broniewskiego; **18.00** pogadanka aktualna; **18.10** wiadomości sportowe; **18.20** programy lokalne; **18.50** „Cudze chwalicie, swego nieznacie"... pogadanka — wygł. Wincenty Gortat, gospodarz małorolny. (Katowice i Łódź nadają aud. lok.); **19.00** „Ucieczka" — opowiadanie z powieści Stanisława Strumph-Wojtkiewicza p. t. „Z pieśnią po kraju" audycje poprowadzi prof. Bronisław Rutkowski; **19.45** „Z za kulis opery" — felieton muzyczny Bernarda Szarlitta; **20.00** „Werther" — opera w czterech aktach Jules Massenet'a; soliści, orkiestra i chóry pod dyr. Elio Cohen (płyty). W przerwie: dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; **22.25** „Kryształ i kamień" — wesoły skecz Henryka Duvernois, w przekładzie i opracowaniu Jana Piotrowskiego; **22.45** muzyka lekka i taneczna w wykonaniu zespołu Wiktora Tychowskiego.

WARSZAWA

Piątek, 9 października.

Warszawa — 15.15 Erna Sack i orkiestra Marka Webera (płyty); **15.55** „Jak spędzić święto?"; **16.00** „Film, plastyka, architektura"; **16.10** pogadanka społeczna; **18.20** koncert reklamowy; **18.45** program na jutro; **23.00** muzyka lekka i taneczna w wykonaniu zespołu Wiktora Tychowskiego.

POZNAŃ

Piątek, 9 października.

Poznań — 13.00 muzyka polska — płyty; **13.25** koncert życzeń dla dzieci; **13.55** przegląd giełdowy; **15.15** koncert reklamowy; — **15.35** życie kulturalne i społeczne Poznania; **15.40** „Jak spędzić święto?" **15.45** skrzynka techniczna — omówi dr. Marjan Rajewski; **15.55** „Kilku wiolonczelistów" płyty; **17.15** koncert z terenu Wystawy Sztuki w Poznaniu; **18.20** „W wesołym Wiedniu" płyty; — **18.40** „Szwed bada Tatry" — felieton (wygł. dr. Jerzy Młodziejowski).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na piątek:

17.00 Anglja. (Nat. Progr.), — Koncert symfoniczny. **Wrocław.** Muzyka rozrywkowa. **Bukareszt.** Muzyka ludowa. **17.10 Praga.** — Kwintet B-dur Mozarta. **17.30** — **Wiedeń.** Recital śpiewaczy.

18.00 Paris P. T. T. Koncert ork. symf. **Lipsk.** „Muzyka z Drezna" — koncert ork. Filharm. — **18.10 Bratislawa.** Recital śpiewaczy. **Budapeszt.** Muzyka cygańska **18.30 Strasburg.** Koncert rozrywkowy.

19.00 Kolonja. Koncert popularny. **Anglja.** (Reg. Progr.). — Utwory fort. Schumanna **19.15** — **Lenigrad.** Koncert symfoniczny. **19.20 Praga.** Tańce i pieśni. **19.30 Wiedeń.** Finał z IX symf. Brucknera w opr. fort. **19.40 Budapeszt** Muzyka salonowa. **19.55 Ryga.** — Koncert symfoniczny.

20.05 Praga. Koncert Czeskiej Ork. Filh. **20.10 Lipsk.** Wielka msza Brucknera. **Wrocław.** Koncert na altówkę i ork. Białasa. **Berlin.** Koncert wieczorny. — **Monachjum.** Wieczór sztuki niemieckiej. **Hamburg.** Wesoły wieczór muzyczny. **20.25 Brno.** Koncert popularny. **20.30 Anglja.** — (Nat. Progr.). „Kawalkada" — aud. muzyczna. **20.40 Rzym.** — „Miss Ameryka" — operetka Nardelli. **Medjolan.** Koncert kameralny. **20.50 Sztokholm.** Koncert na fort. i ork. Brahmsa w wyk. Artura Rubinsteina (fort. z tow. ork. symf.

21.00 Radjo Paris. „Elgja" — aud. literacko-muzyczna. **21.05** — **Praga.** Sonata „Eroica" — Novaka. **21.15 Oslo.** Recital fort. **Strasburg.** Muzyka lekka. **Anglja.** — (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **21.20 Budapeszt.** Dawna muzyka na dawnych instrumentach. **21.30 Wieża Eiffla.** Muzyka kameralna. **21.45 Radio Paris** „Madame Favart" opera komp. Offienbacha.

22.15 Praga. Pieśni Kricki do słów Balmonta. **22.30 Wiedeń.** — Recital wiolonczelowy. **Koenigswusterhausen.** „Nocna muzyczka" **Bratislawa.** Koncert kwartetu cytrzystów. **Sztutgart.** Koncert rozrywkowy. **22.35 Królewiec.** Muzyka lekka i taneczna. **22.55 Anglja** (Nat. Progr.). Koncert ork.

23.00 Koenigswust. Koncert nocny. **Kolonja.** Koncert nocny. **23.10 Wiedeń.** Godzinka w barze. **23.20 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **23.25 Anglja.** (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **23.45 Radio Paris.** Koncert nocny.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny. **0.10 Wiedeń.** „Dźwięki z nad Dunaju".

Saksofonista
Alt Es, młody, z pobocznemi instrumentami do kabaretu potrzebny zaraz. Oferty z fotografją skierować Maks Krawczyk, Poznań, Dąbrowskiego 279. zdg 22 387

Pianina
transportuję zł 8,—. Drygas, Trzeciego Maja 4. zdg 22 243

Trio
potrzebne od 15. 10. z akordeonem dobrze zgrane i zśpiewane. „Esplanada", Nakło n. N. n 18 643

Pianista
młody, rutynowany, harmonją, natychmiast potrzebny. Gdynia, Śląska „Bagatela". n 18 293

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Starsza
przychodnia szuka miejsca z gotowaniem i szyciem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 22 202

Dziewczyna
z gotowaniem i prac domowych szuka posady od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 170

Bufetowa
z długoletnią praktyką poszukuje posady od 15. 10. 36 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 409

Posługaczka
młoda, na wskroś uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 401

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 348

Panna
uczciwa, do lepszego domu, z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Ofery Kurjer Poznański zdg 22 342

Praczka
szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 287

Dziewczyna
uczciwa, poszukuje posługi od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 240

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 450

Dziewczyna
z gotowaniem wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 271

Służąca
z gotowaniem, samodzielna poszukuje posady od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 268

Bilansista
rutynowany średnim wieku, b. prokurent banku, kierownik finansowy Syndykatu Rolniczego, egzaminem Akademji Handlowej, ekspert i organizator, perfekt niemiecki, rosyjski, świadectwa, referencje pierwszorzędne, szuka posady. — Łaskawe zgłoszenia Gołkowski, Terlińsko, Małopolska stacja kolejki. zdg 22 050

8-mio
klasistka, pisze na maszynie poszukuje posady biurowej, albo kasjerki z kaucją. Oferty „Orędownik, Łódź, „Kaucja". ng 18 555

Szukam
posady woźnego, inkasenta, ewtl. robotnika. Ewtl. złożę kaucję. — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 936

Biuralistka-korespondentka
dłuższa praktyka, język polski, niemiecki pisze na maszynie — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 99 827

Krawcowa
na płaszcze i suknie damskie — przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 353

Rządca
gospodarczy, trzydziestoczteroletni, z dłuższą praktyką w majątkach intensywnych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 401

Fryzjerka
dzielna wodna, trwałą szuka posady zaraz. Zgłoszenia Bizewska Wielka Wieś 103, pow. Morski. zdg 22 118

Posady
do cukierni lub kawiarni poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 115

Higienistka
dentystyczna z roczną praktyką w Klinice Stomatologicznej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 087

Fryzjer
zdolny, kartą rzemieślniczą, kawaler szuka posady, najchętniej właścicielki zakładu. Zgłoszenia „Papier", Leszno. zdg 22 164-5

Chłopak
z prowincji szuka nauki piekarstwa lub rzeźnictwa od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 410

Inteligentna
panienka przyjmie posadę samodzielnej gosposi u samotnej osoby. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 430

Praktykant biurowy
początkujący, szkołą handlową — poszukuje nawet bezpłatnej dalszej praktyki. Przyjmie także jakiekolwiek inne zajęcie. Bezwzględnie uczciwy pilny, dobrze polecony. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 22 411

Erbedont
ELIKSIR · PROSZEK i PASTA DO ZĘBÓW
R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 17 145

Absolwentka
szkoły gospodarczej do prowadzenia obory, ogrodu i gospodarstwa domowego na folwarku w pobliżu dużego miasta poszukiwana. Praktyka hodowlana konieczna. Zgłoszenia pisemne Lwów, Piekarska 13, administracja domu. dg 3238

Siła biurowa
młodsza, możliwie z znajomością stenografji i pisania na maszynie poszukiwana. Warunek ładny charakter pisma. Zgłoszenia należy przesyłać do Kurjera Poznańskiego zdg 21 775

Krawcowa
poszukuje podręczne oraz uczenice od zaraz. Poznań, Wielka 17, m. 10, dolny dzwonek. zd 22 347

Robotnik
do koni za pożyczkę 1 200 złotych, pewna gwarancja, praca stała. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 22 468

Posługaczkę
praniem. Matejki 5, m. 9. zdg 22 457

Zawijaczki
do cukierków potrzebne. Gaede, Święty Wojciech 29. zdg 22 343

Uczeń
elektrotechnik potrzebny. Marsz. Focha 84. zdg 22 314

Hafciarki
do pracy kantylkowej potrzebne od zaraz. Osobiste zgłoszenia w firmie K. Jasiński, ul. Wrocławska 30. zdg 22 247

Nowości na sezon jesienno-zimowy
Witalis Kajkowski
27 Grudnia 5
Ng 18 671
modne tkaniny i firanki

Kucharka
służąca, uczciwa poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 169

Służąca
z dobrem gotowaniem, uczciwa, czysta, poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 168

Starsza
dziewczyna z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 158

Emerytka
starsza, inteligentna, zajmie się prowadzeniem domu, ewtl. gotowaniem u samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 212

Sierota
poszukuje posady, dobremi świadectwami, pracowita, uczciwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 220

Gosposia
z samodzielnem, dobrem gotowaniem szuka posady od 15. 10. — Oferty Kurjer Poznański zdg 22 221

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady z dobrem gotowaniem od 15. 10. 36 r. lub 1. 11 36 r. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 22 320

TEATRY

Poznań, czwartek, 8. 10.

TEATR POLSKI: Czwartek, 8. 10. „Tessa".
Piątek, 9. 10. „Był sobie więzień", premjera, występ gościnny Marjusza Maszyńskiego.
Sobota, 10. 10. „Był sobie więzień", występ gościnny Marjusza Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (Opera):
Czwartek, 8. 10. „Halka"
Piątek 9. 10. „Rose-Marie"
Sobota, 10. 10. „Goplana"

TEATR NOWY: Czwartek, 8. 10. „Szklanka wody".

KINA

Poznań, czwartek, 8. 10.

APOLLO: „Jadzia".
CORSO: „Wyspa Skarbów".
GLORIA: „Królewska Faworyta".
GWIAZDA: Straszny Dwór.
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Syn Marnotrawny".
METROPOLIS. „Jadzia".
RENAISSANCE: „Zbieg z Jawy".
SŁOŃCE: Mały buntownik.
SFINKS: „Armia Ewy".
ŚWIT: „Fort Douaumont" (pod Verdun)
TĘCZA-Łazarz: „Róża".
TĘCZA-Wilda: „4½ Muszkieterów".
WILSONA: Człowiek Wilk.

Praczka
poszukuje prania, tanio, dobrze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 260

Poszukuję
posady pokojowej wzgl. prasowaczki. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 228

Dziewczyna
przyjmie posadę do wszelkiej pracy domowej, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 064

Dziewczyna
szuka posady jako praczka do hotelu od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 047

Dziewczyna
sierota poszukuje posady do dzieci z szyciem. Zna język francuski. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 797

Panienka
skromna uczciwa szuka posady do pracy domowej lub w składzie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 890

Młodsza
poszukuje posługi lub jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 300

Służąca
z praniem i gotowaniem szuka posady od 15. 10. 1936. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 279

Praczka
wiejska posady poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 359

Małopolanka
uczciwa do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 369

Dziewczynka
do dzieci lekkich prac domowych, uczciwa poszukuje posady od 15-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 318

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 335

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 336

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 341

Dziewczyna
z dobremi świadectwami z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 498

Dziewczyna
poszukuje posady od 15. 10. 36. do wszystkiego. Ostatnia posada 7-letnia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 516

Dziewczyna
samodzielna, dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 742

b) Inni

Magistra farmacji
bez praktyki poszukuje posady. Oferty wraz warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 21 792

Ślusarz
maszynowy szofer z prowincji, kawaler poszukuje posady, kaucja 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 316/17

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 692

Linotypista
biegły, sumienny pracownik, poszukuje posady od zaraz. Łask. oferty Kurjer Poznański zdr 20 915

Żelaźniak - kolonjalista
po wojsku, biegły, polski, niemiecki, skromne wynagrodzenie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 629

Dwie
młode inteligentne panienki poszukują pracy, najchętniej do restauracji — kawiarni od zaraz — 15-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 395

Krawcowa
dłuższą praktyką wykonuje garderobę damską, chłopięcą, przeróbki, reparacje futer poza dom, wyjazd, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 316

Szukam
posady jako pielęgniarka, masażystka i zastępczyni pani domu. Oferty proszę przesłać na adres: Teodora Waszakówna — Kruszwica, ul. Kolejowa 17. zdg 98 552

Duży lokal handlowy
w centrum, **Św. Marcin 22, do wynajęcia od 1 listopada 1936 r.** Informacji udziela: **VESTA — Św. Marcin 61 - pokój 26.** Pg 7495-41.159

Kucharka
wiejska z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 22 020

Panienka
uczciwa, szuka posady za małem wynagrodzeniem, jako uczenica do składu, branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 904

Ekspedjentka
branży piekarsko - cukierniczej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 747

Techniczka dentyst.
asystent, biegła operatywie, kauczuku, złocie poszukuje posady zaraz lub 1. 11. br. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 754

Absolwent
Szkoły Sztuk Zdobniczych, posiadający kilkuletnią praktykę nauczycielską i dekoratora teatralnego, grafik, projektodawca wnętrz i wystaw, poza tem pracujący w dziennikarstwie, energiczny i przedsiębiorczy, szuka pracy w Poznaniu za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 699

Bufetowa
pozamiejscowa szuka posady. — Znajomość „Express". Oferty Kurjer Poznański zdg 22 146

Ekspedjentka
branży towarów krótkich poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 186

Krawcowa
w dom tanio szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 184

Panienka
ciężkiem położeniu umie szyć szuka posady zakresie krawieckim. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 155

Panienka
szuka posady z gotowaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 154

Maszynistka
poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 211

Uczeń
kelnerski rok praktyki poszukuje posady, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 479

Młynarz
kawaler, lat 25, samodzielny, obeznany motorami gazowymi, poszukuje posady. Zgłoszenia agencja Kurjera Pozn. Książ, Wlkp. n 18 648

Ogrodnik - Rolnik
doświadczony, 8-letnią praktyką, uczciwy, wszechstronnie obznajomiony w dziedzinie ogrodnictwa, pszczelnictwa, gospodarstwa rolnego, polecenia dobre, wymagań skromnych poszukuje posady jako samotny lub żonaty, 100 zł kaucji. B. Kwieciński, Mogilno, Rynek 19. zdg 22 277

27. WOLNE MIEJSCA

Młodsza
szyciem, wszystkiego zaraz — miasto, prowincja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 702

Uczciwe
dziewczę, młoda pracownica, polskim niemieckim, do materjałów budowlanych. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 328

Panienka
doświadczona dla 14 mies. chłopczyka, znająca robótki, szycie lub pomoc biurową — potrzebna na prowincję od zaraz lub 15. 10. 36. Zgłoszenia z odpisami świadectw pod zdg 21 666 Kurjer Pozn.

Wymowni
Panowie za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem zechcą się zgłosić. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 22 195

Dziewczę
Dąbrowskiego 34, m. 11. zdg 22 219

Dziewczyna
do dzieci kuchni. Grunwaldzka 67, narożnik. zdg 22 137

Panna
z kilkoletnią praktyką, drogerji, ewtl. składzie kolonjalnym, potrzebna na prowincję. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 709-10

Fryzjer
zgłoszenia 7,30—8.30. Dąbrowskiego 76. zdg 22 403

Potrzebny
zaraz elew gospodarczy z krótką praktyką. Majętność Noskowo, poczta Marzenin. ng 18 349

Magister (tra)
potrzebny z krótką praktyką, językiem niemieckim od 1 grudnia. Oferty z warunkami do Apteki w Kruszwicy. ng 18 649

Ekspedjent
z branży konfekcji męskiej na wypomóżkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 475

Radjoodbiorniki
najpoważniejszych fabryk, wszelkich typów, długoterminowe spłaty, gotówką taniej,
sprzęt radjowy
wielkim wyborze stale na składzie.
Kazimierz Matuszak,
Poznań, Pierackiego 16, telefon 30-67. Pokaz aparatów bez obowiązku kupna. ng 16 747

Pomocnik
krawiecki do ręki zaraz Grunwaldzka 18, m. 172. zdg 22 453

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych — z praniem zaraz. Fr. Ratajczaka 39 — 5. zdg 22 446

Uczenice
krawieczyzny damskiej przyjmę. Susicka, Mostowa 26. zdg 22 373

Bufetowa
jako osoba zaufana w interesie i w domu. Dom bezdzietny. Początkowo odpowiednia kaucja bankowa pożądana. Restauracja „Gospoda Polska", Marszałka Piłsudskiego 7. zdg 22 369

29. ROZRYWKA

„Patria"
Franciszkańska. Smaczna kuchnia. Bilardy. zdg 21 789

Kino „Gloria"
Królewska Faworyta. zdg 22 424/5

Kino Tęcza
Wilda. 4½ Muszkieterów. zdg 22 428

Kinoteatr „Gwiazda"
Od piątku 9 października. Najweselsza operetka wiedeńska
Cały Paryż śpiewa.
zdg 22 281

Kino Wilsona
Człowiek Wilk. zdg 22 273

„Armia Ewy"
Przepyszna salonowa komedja, — melodji — muzyki.
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 22 235

Wesoły
wieczór spędzisz mile Londyńskiej. Masztalarska. Dancing. zdg 22 259

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

Humor zagraniczny

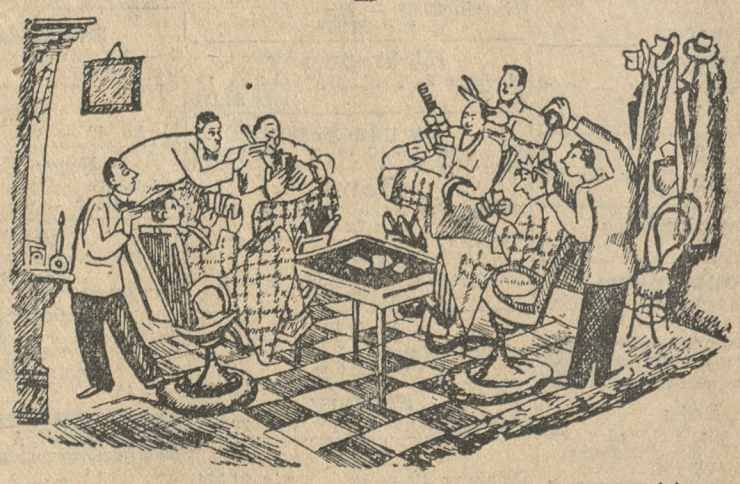

Pomysł fryzjera: Stolik do gry dla klientów. (x)

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc październik 1936 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10 kwartalnie zł 12.30 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00 w innych krajach zł 7.00 - 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35 25, 40 72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.